

TIBRÖ Årsredovisning 2016

Produktion: Tibro kommun

Layout och textbearbetning: Christina Froh

Fotografer: Tobias Larsson Franzén/SLA, Jacob Mako, Charlotte Jernbom, Samuel Willner, Towe Lindblom, Gunnel Hallberg, Magnus Hagebratt, Joakim Halaby, Jacob Ingelsson, Johan Larsaeus, Marcus Blåder, Kristian Lagerström och Christina Froh

Tryck och repro: Xx

Innehållsförteckning

Inledning

Kommunalrådet har ordet	4
Bokslut 2016 i korthet	5
Organisation och politiskt styre.....	6
Målstyrningsmodell	7

Förvaltningsberättelse

Analyser

Omvärldsanalys	8
Ekonomisk analys och finansiella mål	9
Personalanalys	15

Mål- och kvalitetsuppföljning

Kommunfullmäktiges mål	18
Nämndernas mål	22

Verksamhetsberättelse

Kommunfullmäktige	30
Kommunstyrelsen	31
Barn- och utbildningsnämnden	34
Socialnämnden	37
Kultur- och fritidsnämnden	41
Kollektivtrafiknämnden	43
Byggnads- och trafiknämnden	44
Samhällsbyggnadsnämnden – Skattefinansierad verksamhet	45
Samhällsbyggnadsnämnden – Affärsverksamhet	47
Kommunala bolag	49
Kommunalförbund	52

Ekonomisk redovisning

Redovisningsprinciper	54
Resultaträkning	56
Balansräkning	57
Kassaflödesanalys	58
Noter	59
Driftredovisning	66
Finansiella nyckeltal fem år i sammandrag	67
Investeringsredovisning	68
Revisionsberättelse	70

Kommunalrådet har ordet

Tibros befolkning fortsätter att växa. Vid årsskiftet hade kommunen 11 070 invånare. En ökning med 90 personer. Detta ger kommunen ökade skatteintäkter och signalerar att vi är en attraktiv boendekommun. Det skapar också utmaningar i form av ökade behov inom barnomsorgen, grundskolan och andra välfärdstjänster, samtidigt som det ger oss möjligheter för tillväxt och framtidstro.

Glädjande nog fördelade regeringen i slutet av förra året extra integrationsmedel till regionerna och kommunerna. För Tibro del innebar detta 16,9 miljoner kronor 2016. Från början såg det ut som om det här extra tillskottet var en engångssumma för att stötta kommunerna i det utmanande integrationsarbetet. I vårpropositionen kom emellertid besked om att det blir en fortsättning på satsningen och att pengarna framöver kommer att ingå i de generella statsbidragen till kommunerna. Oerhört positivt!

8 miljoner av de här medlen användes till paviljonger på Hägetorpsskolan och Smulebergsskolan för att minska trångboddheten. I övrigt har extrapengarna använts till olika insatser inom barn- och utbildningsförvaltningen, socialtjänsten, kultur- och fritidsförvaltningen samt stöd till andra samhällsaktörer. Trots stora utmaningar arbetar alla kommunala förvaltningar engagerat och framgångsrikt med integrationsfrågan tillsammans med näringslivet, föreningslivet, kyrkorna och studieförbunden. Många goda krafter i samverkan är en av kommunens främsta styrkor.

I juni fattade kommunfullmäktige beslut om att bygga den första av två nya skolor i centrala Tibro. En F-6-skola med plats för cirka 470 elever och med en fullstor idrottshall. Den ska stå klar till höstterminen 2020. Det här beslutet ska delvis kopplas till det svåra och tunga beslut som kommunfullmäktige fattade i mars gällande intagningsstopp på samtliga program på Fågelviksgymnasiet. Trots utredningar och åtgärder för att få våra 16-åringar i Tibro, Hjo och Karlsborg att välja vår gymnasieskola i större utsträckning så har andelen som gjort det sjunkit över tid. Vi fyller inte våra program i den utsträckning som skulle behövas för att få ekonomi och kvalitet att gå ihop. Det skulle behövas ett årligt ekonomiskt tillskott på cirka 15 miljoner för att fortsätta att driva Fågelviksgymnasiets sju program. Att vara kommunpolitiker handlar om att fatta beslut och prioritera inom begränsade resurser och att ta ansvar för helheten. Det var en bred politisk majoritet som fattade beslutet i kommunfullmäktige den 29 mars.

Vi har ett stort behov av nya och moderniserade lokaler för grundskolan. Investeringar som kommer att innebära betydligt ökade driftkostnader. Vi behöver få upp resultatnivån i grundskolan och fler 16-åringar behöver bli behöriga och rustade för framgångsrika och fullföljda gymnasiestudier. Därför har barn- och utbildningsnämnden under året inlett ett omfattande kvalitetsarbete samtidigt som nämnden fått ett betydande resurstillskott 2017.

Bygget av den nya förskolan med sex avdelningar är i full gång. Likaså byggnationen av det nya äldreboendet med 40 platser. Upphandling av entreprenör till de två punkthusen med 38 nya hyresrätter, som Tibrobyggen uppför vid Snickarvallen är klar. Värdefulla initiativ gällande nya bostäder har tagits av några privata entreprenörer. Dalviksskolan kommer att byggas om till lägenheter, ett nytt hyreshus kommer att uppföras på Ågatan och det ska byggas nya parhus i kvarteret Tallen vid Högåskyrkan. Dessutom byggs det villor och nya detaljplaner för bostäder av olika slag har arbetats fram för tätorten och Fagersanna.

Upprustningen och utvecklingen av Mini-Zoo inleddes under hösten 2016 och fullföljs 2017. I samverkan med Assyriska föreningen och Tibro Handel tar vi ett rejält kliv framåt genom att höja kvaliteten på ett av våra mest uppskattade besöksmål. Näridrottsplatsen vid Skattegården färdigställdes i slutet av året. Finansieringen har skett i samverkan med Tibrobyggen, Tibro Energi och Västergötlands Idrottsförbund. Ett spännande projekt med socioekonomiska förtecken!

UPPÅNER-festivalen firades i juni och kommunpolitiker tog emot synpunkter från Tibroborna. Den välbesökta ljusvandringen genomfördes under hösten. Den 18 oktober invigdes det nya elljusspåret i Rankås. Näringslivsgalan hölls i november. Tibro AIK firade 100 år med olika aktiviteter under året. Ett axplock bland alla lyckade evenemang som ägde rum 2016.

Avslutningsvis vill jag rikta ett stort tack till alla förtroendevalda för ert engagemang i kommunfullmäktige, nämnder och styrelser samt i våra bolag. Jag vill också framföra ett stort tack till samtliga anställda i Tibro kommun och i våra bolag. Det är ert engagerade och uppskattade arbete som i hög grad bidrar till att göra Tibro till en bra plats att leva och bo på.

Rolf Eriksson (S)
Kommunstyrelsens ordförande

Bokslut 2016 i korthet

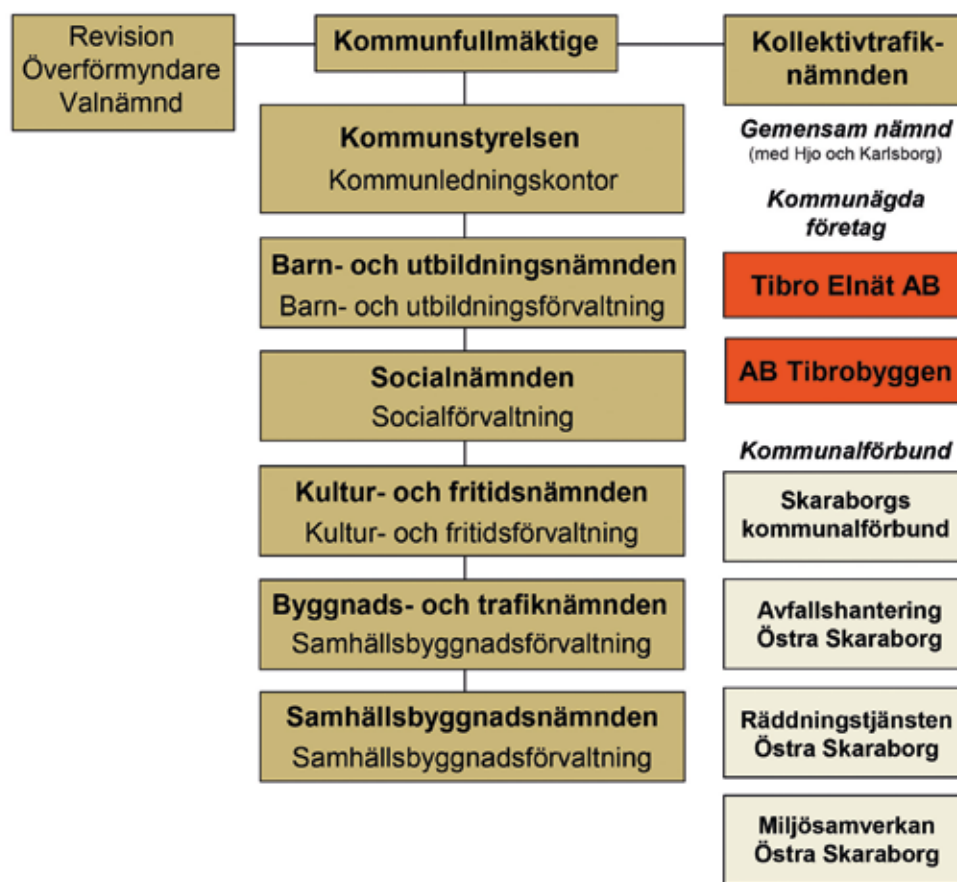
- Tibro kommuns resultat för 2016 uppgick till 56,8 mnkr, vilket är en positiv budgetavvikelse med 44,8 mnkr. Resultatet motsvarar 9,6 % av skatter och statsbidrag
- Stora överskott med 17,2 mnkr gällande boenden för ensamkommande barn samt 4,9 mnkr gällande extra statsbidrag med anledning av flyktingsituationen bidrar till det goda resultatet.
- Finansnettots stora överskott, 10,3 mnkr, beror på realisationsvinster från när kommunens nya placeringspolicy togs i bruk.
- 2016 års nettoinvesteringar uppgick till 29,2 mnkr. Mest medel, 10,7 mnkr, lades på den nya förskolan Snickarvallen. Den är budgeterad till 35 mnkr och ska stå klar hösten 2017.
- Kommunfullmäktige har under året fattat två viktiga beslut gällande utbildningsverksamheten. I mars beslutades att Fågelviksgymnasiet ska avvecklas efter flera år med fallande elevantal. I juni beslutades att en ny F-6-skola ska byggas.
- Kommunens bostadsbolag Tibrobyggen påbörjade byggnationen av kommunens nya äldreboende Bonaregården i september. Inflyttning sker 2018.
- Kommunens befolkning har under 2016 ökat med 90 personer till 11 070 invånare. Grunden för detta är ett stort positivt flyttnetto, +187, gentemot utlandet.
- De kommunala bolagen redovisar positiva resultat för 2016. Tibrobyggens resultat uppgick till 0,9 mnkr och resultatet för Tibro Elnät AB med koncern blev 1,9 mnkr.
- Tibro Elnät har påbörjat en omfattande utbyggnad av bredbandsnätet i kommunen. Planen är att under 2016–2018 investera 38 mnkr för att ansluta 1 400 villor, 500 lägenheter och 100 företag.

Måluppfyllelse 2016

I årsredovisningen presenteras de förväntade resultaten av arbetet med samtliga prioriterade mål och måluppfyllelsen relateras sedan till dem. I tabellen nedan redovisas samtliga prioriterade mål för 2016 och hur väl de bedöms ha uppfyllts. En beskrivning av vad antalet kommunvapen står för finns på sidan 7 och utförliga beskrivningar av alla mål, förväntade resultat, strategier och måluppfyllelse presenteras på sidorna 18-29 i förvaltningsberättelsen.

Prioriterade mål	Måluppfyllelse
Kommunfullmäktige	
Stärka Tibro som en attraktiv kommun för invånare och besökare	↑↑↑
Bidra till ett kreativt och nyskapande näringsliv	↑↑
Kommunstyrelsen	
Utveckla arbetet med integration av nyanlända och befintliga invånare i Tibro kommun	↑↑
Att ta Vision Tibro till nästa nivå	↑↑
Barn- och utbildningsnämnden	
Utveckla de strukturella förutsättningarna i förskolans verksamhet	↑↑
Utveckla verksamheten i grundskolan utifrån varje elevs behov och förutsättningar	↑↑
Öka antalet sökande till Fågelviksgymnasiet	↑↑
Socialnämnden	
Ökad kvalitet på vården för de demenssjuka i Tibro och deras anhöriga genom ett större individuellt brukarfokus	↑↑↑↑
De barn och ungdomar som får stöd från socialtjänsten ska uppleva bättre livskvalitet	↑↑↑
Kultur- och fritidsnämnden	
En rik fritid för alla	↑↑↑
Fortsatt utveckling av mötesplatsen Arena Fågelvik	↑↑↑
Utveckla ung kultur i Tibro	↑↑↑
Kollektivtrafiknämnden	
En likartad service, av god kvalitet, till uppdragsgivare och kommuninvånare	↑↑
Byggnads- och trafiknämnden	
Främja god bebyggd miljö och ge snabb service till medborgare och andra aktörer inom plan- och byggverksamheten	↑↑↑↑
Samhällsbyggnadsnämnden	
Tydligare kommunicerad och bättre uppföljning av projekten i 2016 års investeringsbudget	↑↑

Organisation och politiskt styre

Tibro kommuns organisation består av kommunstyrelsen, fem egna facknämnder samt en kollektivtrafiknämnd, som är gemensam med grannkommunerna Hjo och Karlsborg. Kommunen har två helägda bolag samt deltar i fyra kommunalförbund.

Tibro kommun bedriver verksamhet inom många områden och i olika driftsformer. Verksamheten leds av kommunfullmäktige, dess verkställande organ kommunstyrelsen, fem nämnder och bolagens styrelser. Verksamheten bedrivs i traditionell förvaltning, i aktiebolag, i en gemensam nämnd och i kommunalförbund.

Varje nämnd verkställer kommunfullmäktiges beslut. I de helägda kommunala aktiebolagen tillsätter kommunfullmäktige styrelse och respektive styrelse utser verkställande direktör. I de aktiebolag där kommunen inte har ägandemajoritet har kommunen representanter i styrelsen, vilka väljs av kommunfullmäktige.

Fördelning av mandat i kommunfullmäktige

Parti	KF 2015-2018
Socialdemokraterna	14
Liberalerna	5
Moderaterna	4
Sverigedemokraterna	4
Centerpartiet	3
Kristdemokraterna	3
Vänsterpartiet	1
Miljöpartiet	1

Ledamöter i kommunstyrelsen 2017

Socialdemokraterna: Rolf Eriksson, Améle Jaiem, Jan Hanna, Hans Dahm och Rasmus Hägg

Liberalerna: Alda Danial och Andreas Dahlborg

Moderaterna: PeO Andersson

Sverigedemokraterna: Åse Nicklasson

Centerpartiet: Anna-Karin Johansson

Kristdemokraterna: Maria Maric´

Ledamöter i kommunfullmäktige 2016

Socialdemokraterna: Rolf Eriksson, Anne-Marie Wahlström, Laila Neck, Per Gren, Jan Holm, Améle Jaiem, Daniel Larsson, Gunnel Johansson, Hans Dahm, Susanne Johansson, Thomas Carlsson, Jan Hanna, Rasmus Hägg och Devinia Larsson-Fatalla.

Liberalerna: Claes Jägevall, Alda Danial, Torbjörn Andersson, Ann Ohlsson och Inge Fransson

Moderaterna: PeO Andersson, Ove Emanuelsson, Kenth Wengholm och Per-Olof Qvick

Sverigedemokraterna: Stefan Eriksson, Åse Nicklasson, Ulrika Josefsson (politiskt obunden) och Inge Ekström (politiskt obunden)

Centerpartiet: Anna-Karin Johansson, Bengt Andersson och Stefan Grad

Kristdemokraterna: Maria Maric´, Peter Eclund och Orvar Andersson

Vänsterpartiet: Cecilia Welleman **Miljöpartiet:** Erik Lundgren

Målstyrningsmodell

Tibro kommun har en målstyrningsmodell som utgår från den vision som kommunen antog i samverkan med Tibros förenings- och näringsliv 2005. Styrande för målstyrningen i kommunen är också den boendestrategi och den näringslivsstrategi, som utvecklades med visionen som grund och fastställdes av kommunfullmäktige 2006.

Av visions- och strategidokumenterna framgår att alla som bor och verkar i Tibro tillsammans ska sträva efter att utveckla Tibro till:

- En boplatz som lockar och inspirerar.
- En mötesplats för allas intressen.
- En innovativ mötesplats för världens inredare.

Kommunövergripande mål, nämndsmål och verksamhetsmål

Kommunfullmäktige antar årligen ett antal prioriterade mål, som ska vara vägledande för kommunens arbete det kommande året. För varje mål har fullmäktige fastställt ett antal strategier, som övergripande beskriver hur kommunen ska agera för att förverkliga målet samt ett antal förväntade resultat.

Nämnder, styrelser och verksamheter fastställer både egna prioriterade mål samt vilka åtgärder som ska vidtas för att de ska bidra till att kommunfullmäktiges mål förverkligas.

I kommunens årsredovisning redovisar kommunledning, nämnder och styrelser årligen måluppfyllelsen för de prioriterade målen.

Följande begrepp används i målstyrningsmodellen:

- **Mål** Prioriterade mål som det är särskilt fokus på.
- **Förväntat resultat** En beskrivning av hur vi mäter måluppfyllelsen.
- **Strategi** En beskrivning av de huvudsakliga tillvägagångssätt, som valts för att uppnå målet.
- **Måluppfyllelse** En redovisning av hur de prioriterade målen uppnåtts.

Utvärdering

Redovisningen av kommunstyrelsens och nämndernas verksamheter i årsredovisningen utgår från de mål och strategier som kommunfullmäktige antagit. Måluppfyllelsen för varje mål bedöms i en skala från ett till fyra. Värderingen redovisas med olika antal av Tibros kommunvapen. Ju fler kommunvapen desto bättre har verksamheten uppnått sina mål.

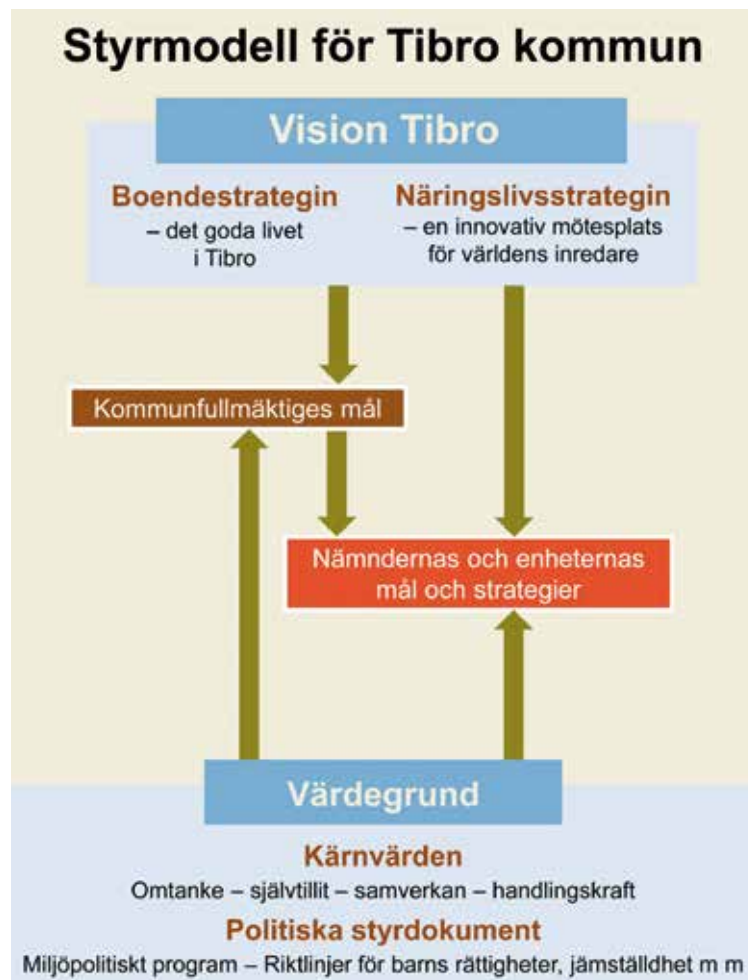
Så här redovisas nivån på måluppfyllelsen:

- ☐ Målet är inte uppnått
- ☐☐ Målet är delvis uppnått
- ☐☐☐ Målet är i huvudsak uppnått
- ☐☐☐☐ Målet är uppnått

Gemensam värdegrund

Under perioden 2010–2012 genomförde Tibro kommun ett omfattande varumärkesarbete, som resulterade i en ny sammanhållen plattform för Tibro kommuns kommunikation, en

Styrmodell för Tibro kommun

varumärkesplattform med en grafisk profil, en kommunikationsstrategi och en ny logotype. Inom ramen för varumärkesarbetet fastställdes Tibros gemensamma värderingar, vår värdegrund:

- **Jordnära och framtidsinriktad.** Vi vill utveckla det vi har och det vi kan.
- **Delaktighet och helhet.** Vi samverkar för att skapa förutsättningar för framtiden genom att tillsammans lyfta blicken och tillvarata våra möjligheter.
- **Äkthet, uppriktighet och ett väl utfört arbete.** Det vi gör, gör vi grundligt, hållbart och med stolthet.

Tibros värdegrund kan sammanfattas i fyra kärnvärden:

- Omtanke
- Självtillit
- Samverkan
- Handlingskraft

De strategier och riktlinjer som finns i Tibro kommuns politiska styrdokument ingår också som en del i kommunens gemensamma värdegrund. För att Tibro kommun ska uppfattas som trovärdig ska både uppsatta mål och all verksamhetsutveckling präglas av den gemensamma värdegrunden.

Tibros vision och värdegrund utgör ett samlat ramverk för all målstyrning i Tibro kommun.

Omvärldsanalys

2016 blev ett nytt rekordår gällande befolkningsökning för Sverige. Befolkningen ökade med 144 136 personer till närmare 10 miljoner invånare vid årets slut. Det tidigare rekordet från 2015 uppgick till 103 662 personer och för att hitta en lika stor procentuell ökning (1,46 % 2016) får man gå tillbaka ända till 1861, då Sveriges befolkning ökade med 1,49 %. Bakom den stora ökningen ligger ett stort invandringsöverskott (117 127) och ett positivt födelsenetto (26 443). Invandringsöverskottet är till stor del en följd av den stora flyktingströmmen hösten 2015. Av de som kom då är det många som fått uppehållstillstånd 2016. Invandringen ökar för femte året i rad och den enskilt största gruppen är migranter födda i Syrien. 2016 var drygt 3 av 10 invandrare födda i Syrien. Totalt finns nu nästan 150 000 invånare i Sverige som är födda i Syrien. Syrien passerade därmed under året Irak som näst vanligast födelse land för utrikes födda, vanligast är Finland.

Samtliga Sveriges 290 kommuner hade under 2016 ett invandringsöverskott, vilket bidrog till att 271 kommuner ökade sin befolkning. Tibros befolkning ökade med 90 personer (2015: 116 personer) till 11 070 invånare. Ökningen beror på invandring, flyttnettot gentemot utlandet blev +190 (2015: +204). Det är sjätte året i rad som kommunens befolkning ökar och under den här perioden har befolkningen vuxit med 510 personer eller 4,8 %. Tittar man historiskt så växte Tibros befolkning stadigt fram till 1980 för att sedan vara oförändrad fram till 1996. Femårsperioden 1996–2000 innebar en kraftig minskning med -642 invånare. Sedan kom en tioårsperiod 2001–2010 där Tibros invånarantal i princip var oförändrat och nu är kommunen alltså inne i en period med befolkningsökning. Tibro har tidigare som mest haft 11 249 invånare, detta vid årsskiftet 1992–1993. (Källa: SCB)

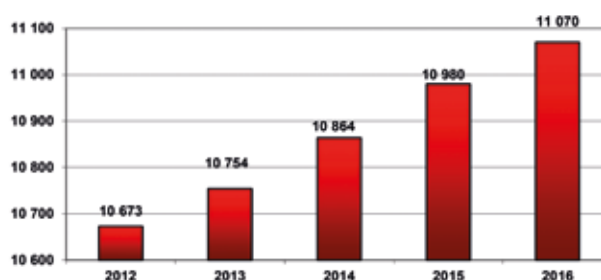
Den demografiska utvecklingen med allt fler äldre har länge funnits med i diskussionen om kommunernas ekonomiska förutsättningar. De senaste årens stora invandring, där en stor andel av dem som kommer är unga i skolåldern, medför att det demografiska kostnadstrycket ökat markant sedan 2015. Sveriges Kommuner och Landstings (SKL) bedömning i ekonomirapporten från oktober 2016 är att kostnadsökningen beroende på den demografiska utvecklingen är cirka 2 % 2017 och 2018–2020 kring 1,5 %. Befolkningsutvecklingen kombinerat med att den starka konjunkturutveckling som pågått sedan 2015 börjar mattas av innebär att den reala skatteunderlagstillväxten enligt SKL stannar kring 1 %. Tillväxten i skatteunderlaget räcker med andra ord inte till för att täcka de ökade behoven som befolkningsammansättningen ger upphov till.

Under 2016 lämnade Sverige en långdragen lågkonjunktur, som pågått sedan finanskrisen 2008, och övergick till högkonjunktur. De senaste åren har tillväxten varit hög och utvecklingen väntas vara fortsatt god 2017 för att sedan växla ned 2018–2020. SKL:s bedömning är att arbetslösheten minskar fram till 2018 för att sedan sakta börja vända uppåt igen. Återhämtningen i svensk ekonomi har i stor utsträckning skett genom ökad inhemsk efterfrågan. Denna efterfrågan har kommit från både privat konsumtion och en ökad offentlig konsumtion. Under 2017 väntas den privata konsumtionen och framförallt exporten fortsätta växa allt starkare medan ökningstakten för investeringar och den offentliga konsumtionen dämpas något.

Tabell 1: Tibro kommuns befolkningsutveckling, födelse- och flyttnetto

	2012	2013	2014	2015	2016
Befolkning årets början	10 625	10 673	10 754	10 864	10 980
Födelsenetto	-31	-1	11	-17	-21
Inrikes flyttnetto	-4	8	-62	-71	-79
Utrikes flyttnetto	83	74	161	204	190
Befolkning årets slut	10 673	10 754	10 864	10 980	11 070

Diagram 1: Tibro kommuns befolkningsutveckling 2012–2016

Andelen arbetslösa, inklusive personer i arbetsmarknadsåtgärder, minskade något i riket och Västra Götalands län under 2016, till 7,8 % respektive 6,9 %. Utvecklingen i Tibro har sedan hösten 2015 varit sämre än den i riket och länet. Andelen arbetslösa i Tibro var 2,0 % högre än i riket och cirka 2,5 % högre än i länet våren 2015. Under de sista 18 månaderna har arbetslösheten i Tibro ökat med 1,8 % och var vid årsskiftet 11,3 %, medan den i stort sett var oförändrad i riket och länet under samma period. Vid årsskiftet var 5,4 % av Tibros befolkning öppet arbetslösa och 5,9 % i arbetsmarknadsåtgärder. Under året har andelen öppet arbetslösa minskat med 0,8 % medan andelen i åtgärder ökat med 1,2 %. (Källa: Arbetsförmedlingen)

Den fortsatta konjunkturuppgången medför att efterfrågan på arbetskraft kommer att vara hög 2017–2018. Såväl privat som offentlig sektor har svårt att rekrytera vissa typer av personal. Bristen på efterfrågad kompetens bidrar till att dämpa sysselsättningstillväxten något de närmaste åren. Konjunkturinstitutet tror på relativt låga avtalsnivåer för 2017–2018 men att det höga resursutnyttjandet på arbetsmarknaden påverkar löneglidningen, så att löneökningarna blir kring 3 % de kommande två åren.

Inflationen stiger sakta men det väntas dröja ytterligare ett par år innan Riksbankens mål på 2 % är uppnått. En orsak till att inflationen trots högkonjunktur och svag kronkurs hålls på en låg nivå är att importen fortfarande är billig, då Sveriges viktigaste handelspartners i Europa fortfarande befinner sig i ett sämre konjunkturläge. Bedömningarna är därför att Riksbankens höjningar av reporäntan dröjer och blir måttliga.

Ekonomisk analys

Viktiga händelser 2016

2016 års resultat 56,8 mnkr är med bred marginal det högsta någonsin för Tibro kommun. Resultatet präglas dock, liksom även 2015 års resultat, till stor del av större tillfälliga poster. Men även det underliggande resultatet är gott och den ekonomiska ställningen är god.

Kommunens bolag visar positiva resultat, AB Tibrobyggen 0,9 mnkr och Tibro Elnät AB med koncern 1,9 mnkr.

När det gäller den ekonomiska utvecklingen för kommunkoncernen kan följande händelser och utveckling lyftas fram som särskilt viktiga för det ekonomiska utfallet 2016 och framåt.

- I mars beslutade kommunfullmäktige att lägga ner gymnasieutbildningen vid Fågelviksgymnasiet. Bakgrunden till beslutet var att skolan under de senaste åren fått allt färre elever och därmed fått svårare att upprätthålla god kvalitet och ekonomi i verksamheten. Elevminskningen beror dels på minskade elevkullar i gymnasieåldern, dels på att allt färre elever från upptagningsområdet Tibro-Hjo-Karlsborg valt att studera i Tibro.
- I juni beslutade kommunfullmäktige att en ny F-6-skola ska byggas och i november när budget 2017 fastställdes avsattes 205 mnkr under 2017–2020 för en skola som ska stå klar till höstterminen 2020.
- Den starka befolkningsutvecklingen som startade 2011 har fortsatt och kommunens invånarantal ökade 2016 med 90 personer till 11 070. Befolkningen i Tibro kommun har de senaste sex åren ökat med 510 personer, vilket är nästan 5 %. Befolkningstillväxten har sin grund i de senaste årens omfattande invandring.
- Stora överskott avseende statsbidrag för migrationsverksamhet bidrar till resultatet med 21,9 mnkr. Av de 18,3 mnkr som kommunen erhöll i extra statsbidrag med anledning av flyktingsituationen för kostnader 2015–2016 har 13,6 mnkr använts och 4,7 mnkr redovisas som ett överskott. Kommunens boende för ensamkommande barn redovisar ett överskott med 17,2 mnkr. En anledning till överskottet är att ersättning erhållits upp till de 70 platser som avtalet med Migrationsverket omfattade fastän alla platser inte nyttjats.
- Kommunen bytte kapitalförvaltare hösten 2016. Ny förvaltare sedan slutet av september är Söderberg & Partners. Bytet av förvaltare och att den av kommunfullmäktige beslutade nya omarbetade placeringspolicyn togs i bruk innebar att hela portföljen omsattes under september–oktober. Med detta följde stora reavinst, mycket tack vare en stark utveckling av marknadsvärdet med +7 mnkr i juli och augusti, som är den huvudsakliga anledningen till den positiva budgetavvikelsen för finansnettot med 10,3 mnkr.

Modell för finansiell analys

Tibro kommun använder en finansiell analysmodell som benämns RK-modellen för att kartlägga och analysera resultat, utveckling och ställning. Målsättningen är att utifrån dessa parametrar iden-

tifiera finansiell status och därigenom försöka klargöra om Tibro har en god ekonomisk hushållning som föreskrivs i kommunallagen.

Den finansiella analysmodellen bygger på fyra perspektiv:

A. Resultat: Här görs en kartläggning av Tibro kommuns resultat och dess utveckling. Här redovisas även utveckling och finansiering av investeringar.

B. Kapacitet: Här redovisas vilken finansiell motståndskraft Tibro kommun har på lång sikt.

C. Risk: Under risk redovisas hur Tibro kommun är exponerad finansiellt. Här analyseras också borgensåtaganden och kommunens samlade pensionskulda.

D. Kontroll: Med kontroll avses hur upprättade finansiella målsättningar och planer följs. En god följsamhet av budget är uttryck för god ekonomisk hushållning.

RESULTAT

Skatte- och nettokostnadsutveckling

Diagram 1: Skatteintäkter och statsbidrag (röd linje) och verksamhetens nettokostnader (brun linje) 2012–2016

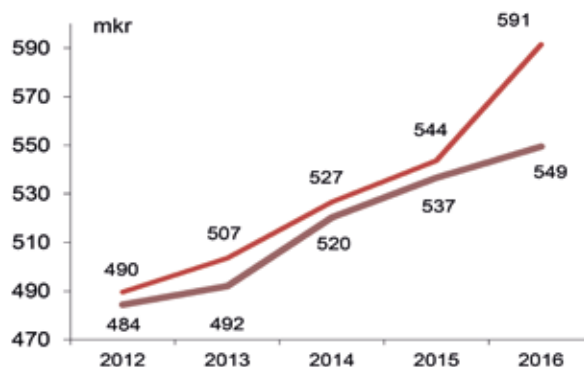
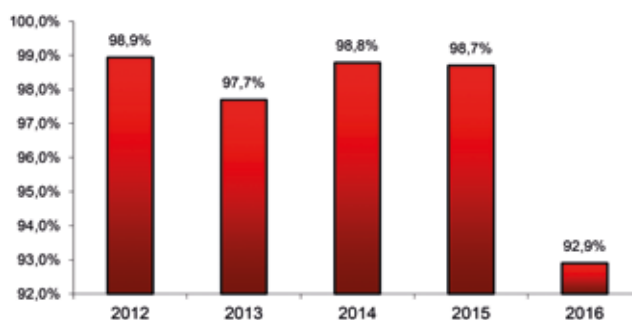

Diagram 2: Nettokostnadernas andel av skatteintäkter och statsbidrag 2012–2016

Verksamhetens nettokostnad som andel av skatter och statsbidrag är ett viktigt nyckeltal då det visar om skatter och statsbidrag är tillräckliga för att finansiera den löpande verksamheten. Ett riktmärke är att nyckeltalet inte bör överstiga 98 %, vilket över tid ska ge utrymme för att skattefinansiera en normal investeringsvolym.

Eftersom Tibro kommun har relativt stora finansiella omsättnings- tillgångar har kommunen normalt ett positivt finansnetto. Marknadsvärdet av aktier och obligationer som förvaltas av Söderberg

& Partners var vid årsskiftet 211,2 mnkr. Så länge dessa tillgångar finns kvar och de förväntas ge en rimlig avkastning kan kommunen i motsvarande omfattning ligga över 98 % och ändå uppnå ett resultat om 2 % av skatter och statsbidrag.

Kommunen har under de sista årens budgetarbete försökt att stegvis höja det budgeterade resultatet mot 2 % av skatter och statsbidrag. Tidigare har det budgeterade överskottet, oftast 6 mnkr som motsvarar det ännu gällande finansiella resultatmålet, uppnåtts genom att nästan 100 % av skatteintäkterna fördelats ut till verksamheterna och att finansnettot då i princip kommit att motsvara det budgeterade överskottet.

Om de stora investeringar som diskuteras i skollokaler med mera genomförs kan finansnettot behöva sänkas i kommande budgetar. I sådana fall är det nödvändigt att en större del av resultatet genereras av att nettokostnadsandelen ligger under 100 % av skatter och statsbidrag än tidigare.

2016 var nettokostnadsandelen 92,9 % jämfört med 98,7 % 2015. En betydande orsak till den låga nettokostnadsandelen 2016 är stora överskott hänförliga till statsbidrag för boenden för ensamkommande barn (17,2 mnkr) samt att det extra generella statsbidraget som tilldelades med anledning av flyktingsituationen inte nyttjats fullt ut (4,7 mnkr kvarstår). Om resultaträkningen rensas från dessa poster samt den realisationsvinst om 3,8 mnkr som gjordes vid försäljning av mark till Tibrobyggen ligger nettokostnadsandelen på 97,2 %.

Verksamhetens nettokostnader ökade med 12,9 mnkr (16,3 mnkr) eller 2,4 % (3,1 %).

Kommunens intäkter kommer huvudsakligen från skatter och statsbidrag. Mellan 2015 och 2016 ökade de totala intäkterna från skatter, utjämningsystem och statsbidrag med 47,8 mnkr (16,9 mnkr) eller 8,8 % (3,2 %). I ökningen ingår 16,9 mnkr från det generella statsbidrag som riksdagen beslutade om i december till följd av flyktingsituationen. Även om detta statsbidrag räknas bort är ökningen 30,9 mnkr eller 5,9 %. SKL:s decemberprognos för skatteunderlagstillväxten 2016, som har använts i bokslutet, prognostiserade en ökning med 4,8 % jämfört med 2015. Restande del av ökningen, cirka 5,6 mnkr, beror på ökat invånarantal.

Årets resultat

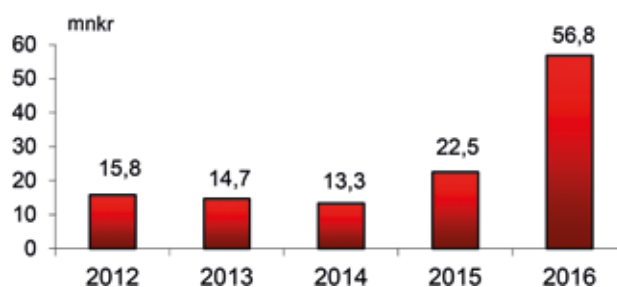
Årets resultat 2016 uppgår till 56,8 mnkr. Kommunen klarar därför sitt finansiella mål om att resultatet ska uppgå till minst 6 mnkr. Det är åttonde året i rad som kommunen uppvisar ett starkt resultat som ligger över de 2 % (2016 motsvarande cirka 11,8 mnkr) av skatter och statsbidrag som Sveriges kommuner och Landsting satt upp som ett riktmärke för en långsiktigt hållbar ekonomi. Tibro kommun har de senaste fem åren ett resultatnitt om 24,6 mkr eller 4,6 % som andel av skatter och statsbidrag.

I årets resultat finns flera stora poster av engångskaraktär:

- Överskott boende ensamkommande barn +17,1 mnkr
- Oförbrukat extra statsbidrag med anledning av flyktingsituationen +4,7 mnkr
- Realisationsvinst vid försäljning av mark +3,8 mnkr

Utöver dessa poster kan det stora budgetöverskottet gällande finansiella intäkter och kostnader nämnas. Utfallet 14,8 mnkr är 10,3 mnkr bättre än budgeterade 4,5 mnkr.

Diagram 3: Årets resultat, 2012–2016

Förvaltningsberättelsen ska innehålla en så kallad balanskravsutredning för att se om kommunen uppfyller lagkravet om minst ett nollresultat. Kommunen uppfyller balanskravet 2016 och har inga negativa resultat från tidigare år att återställa.

Balanskravsutredning, Tkr	
Årets resultat	56 819
Samtliga realisationsvinster	-3 647
Vissa realisationsvinster enligt undantagsmöjlighet	0
Vissa realisationsförluster enligt undantagsmöjlighet	0
Orealiserade förluster i värdepapper	0
Återföring av orealiserade förluster i värdepapper	0
Årets resultat efter balanskravsjusteringar	53 172
Medel till resultatutjämningsreserv	0
Medel från resultatutjämningsreserv	0
Årets balanskravsresultat	53 172

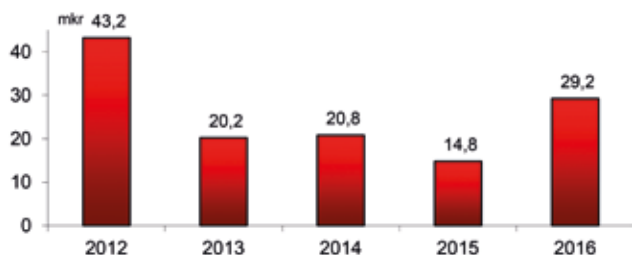
Investeringar

Investeringsbudgeten uppgick efter ombudgeteringar från 2015 (7,6 mnkr) samt tre tilläggsanslag under året (3,8 mnkr totalt) till 66,8 mnkr. Utfallet blev 29,2 mnkr. Att 37,6 mnkr är oförbrukade beror till stor del på tre projekt som fortlöper 2017.

2016 års största investeringsprojekt är kommunens nya förskola Snickarvallen med 6 avdelningar. Projektet har i sin helhet budgeterats 2016 med 35 mnkr men förskolan kommer efter revideringar av tidsplanen att stå klar först hösten 2017. 2016 användes 10,7 mnkr i projektet och kvarvarande medel, 24,3 mnkr, har efter beslut av kommunfullmäktige överförts till 2017. Totalt har 30,3 mnkr av budgeterade anslag förts över till budget 2017, bland annat 3,5 mnkr gällande VA-verksamhet och 1,1 mnkr gällande infartsskyltar.

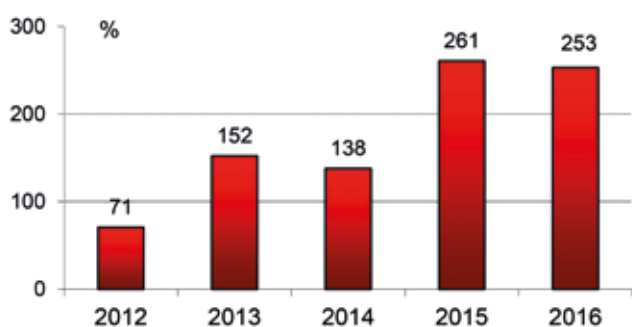
Utöver den nya förskolan var de största investeringarna utveckling av Mini-Zoo (2,3 mnkr), bergvärme Ransbergs skola (1,5 mnkr), elljusspår Rankås (1,5 mnkr) samt ombyggnation av biblioteket (1,5 mnkr 2016, totalt 2,4 mnkr). Av investeringarna avsåg endast 0,7 mnkr den avgiftsfinansierade verksamheten.

Diagram 4: Investeringar, 2012–2016

Självfinansieringsgrad av investeringar

Diagram 5: Självfinansiering av investeringar i %, 2012–2016

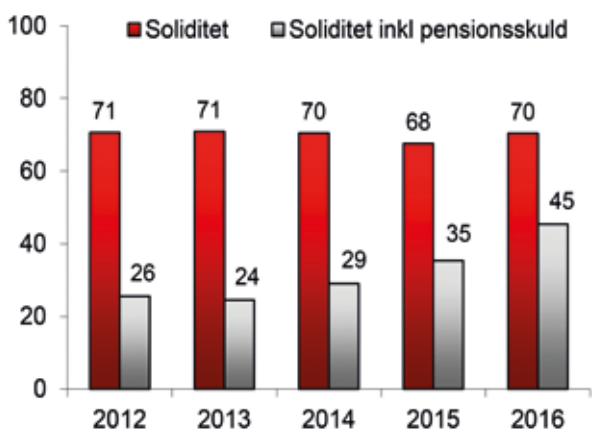
Ett av Tibro kommuns finansiella mål är att investeringarna ska självfinansieras, det vill säga att inga lån ska behöva tas upp för att betala investeringarna. Det höga resultatet gör att kommunen 2016 finansierat investeringarna fullt ut med egna medel. Investeringsvolymen kan variera mycket från år till år beroende på om större projekt genomförs eller ej. Därför ska målet om självfinansiering också ses över tid. Sett över den senaste 5-årsperioden så har kommunen klarat att självfinansiera investeringarna.

KAPACITET

Soliditet

Soliditet är ett mått på kommunens långsiktiga finansiella handlingsutrymme. Den visar hur stor del av kommunens tillgångar som är finansierade med egna medel. Ju högre soliditet desto lägre skuldsättning har kommunen.

Diagram 6: Soliditet 2012–2016 exklusive och inklusive ansvarsförbindelsen avseende pensioner

Soliditeten har under 2016 stärkts och gått från 68 % till 70 %. Det är det höga positiva resultatet som gör att soliditeten stärkts. Det egna kapitalet har ökat med 14,8 % medan balansomslutningen ökat med 10,2 %. Kommunens soliditet är relativt stark. Den är cirka 20 procentenheter högre än snittet i riket. Detta visar att Tibro i grunden har en sund ekonomi.

Om även kommunens ansvarsförbindelse för pensioner intjänade till och med 1997 tas med som skuld uppgår soliditeten till 45 % (2015: 35 %). Den kraftiga förbättringen jämfört med 2015 beror förutom på det positiva resultatet på att ansvarsförbindelsen sjönk med 7,4 mnkr.

Långfristiga skulder

Kommunen har sedan maj 2014 inga lån. Kommunens likviditet är fortsatt god och eventuellt nya långfristiga lån bedöms, trots en hög investeringsbudget 2017, inte bli aktuella förrän byggnationen av den nya grundskolan påbörjas 2018.

Kommunalskatt

Kommunens viktigaste finansieringskälla är kommunalskatten. En låg skattesats innebär en större möjlighet att möta ekonomiska utmaningar genom att öka intäkterna genom skatthöjningar. Skattesatsen i Tibro höjdes 2014 med 50 öre från 20,71 till 21,21 som är den nuvarande nivån.

Skattesatsen ligger i nivå med snittet (vägt medelvärde) i Västra Götaland. Inför 2017 har både kommunen och Västra Götalandsregionen (11,48 %) lämnat skattesatserna oförändrade.

RISK

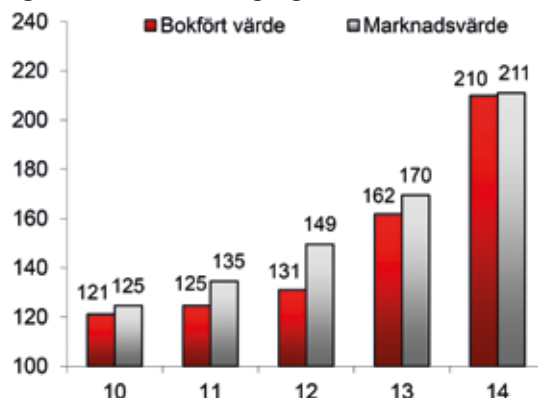
Likviditet

Kommunen har vid årsskiftet en mycket god likviditet och har genom outnyttjad checkkredit, möjligheterna till lån genom medlemskap i Kommuninvest och stora omsättningstillgångar placerade i värdepapper inga problem att bibehålla en god betalningsförmåga. Kommunens kortfristiga betalningsberedskap är därför mycket god.

Trots att kommunen under året placerat 35 mnkr i värdepapper så är kassalikviditeten fortsatt god även om den minskat med 17 mnkr till 57,4 mnkr (74,4 mnkr). Kassaflödet 2017 ser med hänsyn till den stora investeringsbudgeten (80,2 mnkr varav 30,2 mnkr medflyttat från 2016) ut att bli klart negativt.

Finansiella tillgångar och avkastning

Diagram 7: Finansiella tillgångar, 2012–2016

Tibro kommun har ett stort finansiellt kapital som förvaltas efter en av kommunfullmäktige fastställd kapitalplaceringpolicy. Eftersom kommunen över tid har finansierat sina investeringar med egna medel har kapitalet successivt ökat. Under 2015 reviderades placeringpolicyen grundligt och under 2016 har vissa mindre justeringar gjorts.

Marknadsvärdet för placerade medel var vid årsskiftet 211,2 mnkr (169,5 mnkr) medan bokfört värde var 210,3 mnkr (161,8 mnkr). Utvecklingen var under första halvåret svag och marknadsvärdet hade per 30/6 sjunkit med 2,0 mnkr. En stark utveckling under juli och augusti, då marknadsvärdet steg med 7,0 mnkr, bidrog till stora realisationsvinster vid bytet av förvaltare i september då alla tillgångar såldes av för att investeras enligt den nya placeringpolicyen. Under sista tertialen utvecklades marknadsvärdet svagt positivt.

Avkastningen, uttryckt i förändring av bokfört värde, var högre än vad kommunen budgeterat och främst till följd av detta visade finansnettot ett stort överskott med 10,3 mnkr jämfört med budget. Marknadsvärdet för kommunens placeringar, exklusive de 35 mnkr som placerades under året, steg sammantaget med cirka 3,9 %.

Borgensåtaganden

Aktuella borgensåtaganden, Tkr	2016	2015
AB Tibrobyggen	394 246	244 571
Tibro Elnät AB	5 000	5 000
Bredband Östra Skaraborg	500	500
Föreningar	1 362	1 477
Summa	401 108	251 548

Kommunen fattade under 2015 beslut om att utöka den kommunala borgensramen för AB Tibrobyggen till 395 mnkr. Tibrobyggen har använt sig av den utökade borgensramen under inledningen av 2016 och lånat upp medel inför byggnationerna i kvarteret Örnen. I slutet av året togs även beslut om att utöka borgensramen för Tibro Elnät AB och Bredband Östra Skaraborg som en följd av de stora investeringar i bredbandsnät som genomförs i kommunen.

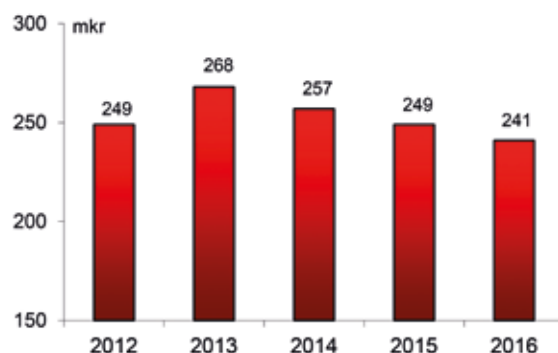
Tibro Elnät AB med koncern påbörjade under 2016 en omfattande utbyggnation av fibernätet i kommunen. Med anledning av detta beviljade kommunfullmäktige 2016 utökade borgensramar för Tibro Elnät AB, från 11 mnkr till 35 mnkr samt Bredband Östra Skaraborg, från 0,5 mnkr till 2 mnkr.

För att bolagens verksamhet ska vara konkurrensneutral tar kommunen ut en borgensavgift på 0,25 % på de faktiska lån som bolagen har upptagna med kommunal borgen. Under 2016 uppgick intäkten från dessa avgifter till 1,0 mnkr.

Kommunen har även gått i borgen för föreningarna Tibrobygdens Ridklubb och Tibro Tennisklubb. Borgensåtagandena för föreningar uppgår totalt till 1,4 mnkr. Tibro Film och Teater har under året slutamorterat det lån kommunen tidigare tecknat borgen för.

Pensionsskuld

Diagram 8: Kommunens ansvarsförbindelse avseende pensioner intjänade före 1998

Tibro kommuns ansvarsförbindelse som avser pensioner intjänade före 1998 uppgick vid årsskiftet till 241,5 mnkr (2015: 248,9 mnkr). Minskningen beror på att ränte- och basbeloppsuppräknigen var lägre än de gjorda utbetalningarna.

Enligt kommunal redovisningslag ska denna pensionsförpliktelse redovisas som ansvarsförbindelse. Pensionsförmåner intjänade från år 1998 redovisas över resultaträkningen och betalas i huvudsak löpande som en premie till KPA. Utbetalningar avseende pensionsförmåner intjänade före 1998 ska också redovisas som en kostnad.

Redogörelse över pensionsförpliktelse och pensionsmedelsförvaltning		
Tkr inkl. särskild löneskatt	2016	2015
Avsättningar för pensioner och liknande förpliktelser	8 255	6 494
Ansvarsförbindelse, d v s pensionsförpliktelse som inte tagits upp bland avsättningar	241 489	248 924
Finansiella placeringar avseende pensionsmedel	0	0
Återlånade medel	249 744	255 418

Att kommunen återlånat medel innebär att medlen använts i verksamheten istället för att kommunen tryggt pensionerna genom särskild försäkring/placering.

KONTROLL

Prognossäkerhet

På kommunnivå sker kvartalsvisa prognosuppföljningar. Bokslutet för kommunen blev betydligt bättre än vad prognoserna under året visade. Tabellen på följande sida visar budgetavvikelse i de tre kvartalsprognoserna samt i bokslutet.

Prognossäkerheten under 2016 har inte varit tillfredsställande. Stora skillnader mellan prognoserna och slutligt utfall har funnits på alla nivåer; verksamhetsområden, nämndernas prognoser och kommunens totala prognos.

Tabell: Budgetavvikelse prognoser samt bokslut 2016

Styrelse/nämnd/förvaltning, Tkr	Avvikelse 1603	Avvikelse 1606	Avvikelse 1609	Avvikelse bokslut
Kommunfullmäktige	0	290	80	86
Kommunstyrelsen	3 250	17 340	17 825	21 099
Samhällsbyggnadsnämnd	-500	-500	1 000	3 178
Byggnads- och trafiknämnd	0	300	500	812
Barn- och utbildningsnämnd	-20 983	-17 976	-19 571	5 726
Kultur- och fritidsnämnd	0	0	-83	-427
Socialnämnd	455	0	-839	-1 878
Kollektivtrafiknämnd	130	468	440	550
Finansförvaltning	10 700	11 770	11 720	4 130
Summa, verksamhetens nettokostnader	-6 948	11 692	11 072	33 276
Skatteintäkter	1 475	-3 075	-2 150	-1 241
Utjämnings-, statsbidrag och fastighetsavgifter	2 150	2 300	2 300	2 463
Finansiella intäkter	1 350	8 500	8 500	10 908
Finansiella kostnader	-500	-1 200	-1 200	-586
Årets resultat	-2 473	18 217	18 522	44 820

Störst är problematiken kring barn- och utbildningsnämnden som i samtliga tre uppföljningar prognostiserat avvikelser mellan -18 till -21 mnkr för att i bokslutet redovisa ett överskott om 5,7 mnkr. Nästan hälften av förändringen mellan septemberprognosen och bokslutet beror på för lågt prognostiserade statsbidragsintäkter.

Statsbidragen för 2016 blev högre än budgeterat samtidigt som bidragen inte periodiserats korrekt tidigare vilket medför att intäkter avseende 2015 bokförts på 2016.

Statsbidragen för asylsökandes skolgång har ökat kraftigt under året. En ökning som inte varit helt lätt att prognostisera med tanke på att läget med så många asylsökande elever och så långa handläggningstider för uppehållstillstånd är nytt. Att i princip alla poster utvecklas till det bättre i bokslutet än vad som prognostiseras tyder också på en alltför stor försiktighet i antagandena när prognoserna görs. Barn- och utbildningsnämndens prognosfel beror också på rena räknefel.

Stora omskiftningar förekommer också i flertalet av de andra nämnderna där prognoserna visat fel både gällande nämndens totala resultat och/eller inom verksamhetsområdena. Inför 2017 har kommunens ekonomer centraliserats till ekonomiavdelningen och en prioriterad uppgift för denna grupp blir att utveckla rutiner som säkerställer prognoser med bättre tillförlitlighet.

Ekonomistyrning

De senaste årens viktigaste ekonomistyrningsfråga för Tibro kommun har varit barn- och utbildningsnämndens problem med underskott inom gymnasieverksamheten. Kommunstyrelsen tog hösten 2015 initiativ till att nämnden skulle få externt stöd för framtagande av åtgärdsförslag. Detta projekt avrapporterades under våren och innebar att vissa sparåtgärder genomfördes. Parallellt med detta projekt blev det dock klart att obalanserna i nämndens budget var större än vad som tidigare framkommit. Under inledningen av året gjordes även de preliminära valen till gymnasieskolans årskurs 1 inför höstterminen 2016. Dessa visade inte på någon förbättring i elevflödena utan tvärtom förstärktes den trend som rått under ett antal år med att en minskande andel av ungdomarna i Tibro, Hjo och Karlsborg söker sig till Fågelviksgymnasiet i Tibro. I mars fattade kommunfullmäktige därför beslut om att avveckla verksamheten vid Fågelviksgymnasiet. Beslutet innebär ökade kostnader under en avvecklingsperiod fram till och med vårterminen 2018. Därefter väntas beslutet ge sådana effekter att det till större delen täcker den obalans nämnden aviserade i början av året. I samband med att kommunstyrelsen behandlade prognos per 31/3 fattades beslut om att andra verksamheter inom barn- och utbildningsnämnden inte skulle behöva vidta ytterligare åtgärder för att minska nämndens prognostiserade underskott.

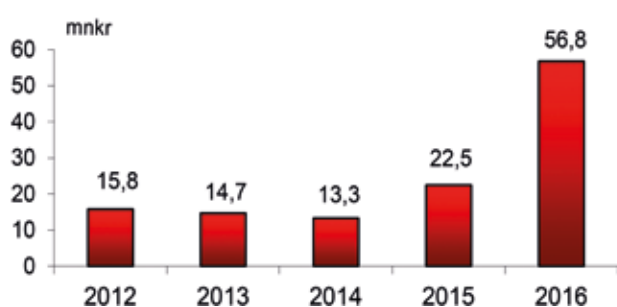
Finansiella mål

Tibro kommun har fastställt tre ekonomiska mål för att garantera fortsatt god balans i kommunens ekonomi. År 2016 har samtliga tre mål uppnåtts.

1. Årets resultat ska uppgå till 6,0 mnkr (Ja)

Årets resultat för Tibro kommun uppgår till 56,8 mnkr.

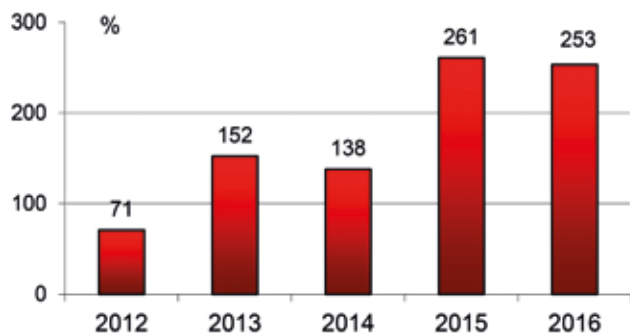
Diagram 1: Årets resultat 2012–2016

2. Investeringar finansieras med egna medel (Ja)

Årets investeringar är finansierade med egna medel. Kommunens nettoinvesteringar uppgick till 29,2 mnkr.

Diagram 2: Självfinansieringsgrad investeringar 2012–2016

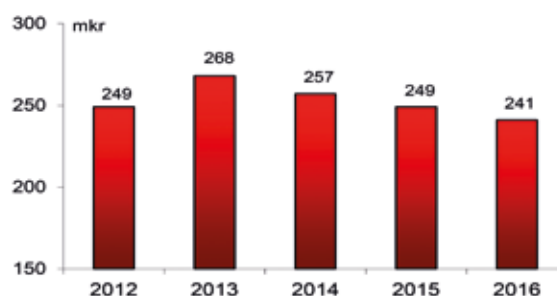

Med anledning av de större investeringar som diskuteras i bland annat skollokaler så kan målet om egenfinansiering bli omöjligt att uppnå för enskilda år. En period med höga investeringsnivåer kan också kräva ett bättre resultat än 6 mnkr. I annat fall kan låneskulden öka alltför mycket samtidigt som soliditeten sjunker.

3. Taxefinansierad verksamhet ger minst nollresultat (Ja)

Samtliga tre taxefinansierade verksamheter (VA, fjärrvärme och renhållning) visar överskott 2016. Samtliga tre verksamhetsområden har sedan 2013 ett upparbetat överskott. I balansräkningen är dessa överskott bokförda som en skuld till respektive avgiftskollektiv.

Diagram 3: Ackumulerade resultat i taxefinansierad verksamhet 2012–2016

Kommunens ekonomiska mål kommer att ses över. Målformuleringen avseende taxefinansierad verksamhet behöver ändras eftersom år med negativa resultat måste få förekomma om verksamheten ska gå +/- 0 över tid.

Personalanalys

Personalenhetens uppdrag

Personalenhetens primära uppdrag är att vara ett tydligt arbetsgivarstöd i kommunens arbete med att skapa en attraktiv arbetsplats.

Personalenheten ska ge förutsättningar för kommunens chefer att utöva ett tryggt ledarskap med hög grad av självtillit. Personalenheten samordnar och utvecklar personal- och HR-insatser i kommunen i syfte att attrahera, rekrytera, utveckla och behålla personal för att möta verksamhetens behov där kommunens invånare och besökare står i fokus.

Redovisning av analys och personalnyckeltal

På grund av problem i samband med att ett nytt löne- och HR-system införts och implementerats under 2016 har kommunen inte möjlighet att få fram tillförlitlig statistik inom personalområdet. Därför är det inte möjligt att presentera en adekvat redovisning av detta i årsredovisningen för 2016.

Lönebildning

Enligt de centrala löneavtalen i den kommunala sektorn ska lönen vara individuell och differentierad. Huvuddelen av de centrala löneavtalen är "sifferlösa", vilket kräver en tydlig lokal lönepolitik där prioriterade grupper tydligt definieras. Den individuella lönesättningen i Tibro kommun ska fortlöpande utvecklas och verksamhetsanpassas. Individuell lönesättning kräver en tydlig koppling mellan lön och medarbetarens bidrag till verksamhetens utveckling. Varje verksamhet har därmed uppdraget att utifrån gällande löneavtal arbeta fram tydliga verksamhetsnära lönekriterier där resultatet kopplas till målet utifrån hur medarbetaren kan bidra till verksamhetens effektivitet, produktivitet och kvalitet. Det omfattande arbetet avseende lönebildning och utveckling av verksamhetsnära lönekriterier som påbörjades under 2015 har fortsatt även 2016.

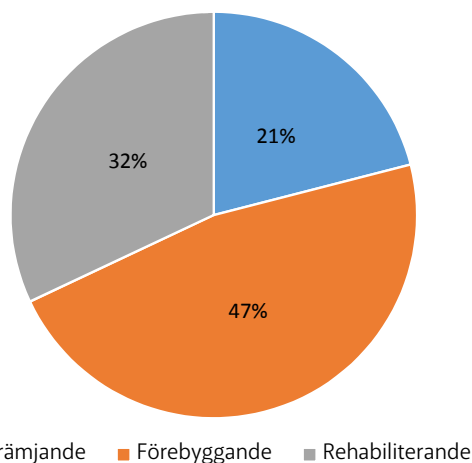
Kommunstyrelsen har avsatt medel för prioriterade löner i 2016 års budget i syfte att utveckla en aktiv lönepolitik i Tibro kommun för att kunna attrahera, rekrytera och behålla kompetenser i kommunen. Totalt avsattes 200 000 kronor till detta ändamål. Med den årliga omvärldsanalysen av arbetsmarknaden, rekryteringsbehoven och åldersstrukturen som grund fattades beslut om att fördela pengarna till gruppen myndighetshandläggare (socialsekreterare och motsvarande) för att ge förutsättningar för att klara kompetensförsörjningen på både kort och lång sikt.

Arbetsmiljö och hälsa

Tibro kommun har sedan mars 2015 avtal med Skaraborgshälsan gällande företagshälsovård. Företaget anlitas till främjande, förebyggande och rehabiliterande insatser. Främjande insatser fokuserar på friskfaktorer i arbetsmiljön, förebyggande insatser innebär fokus på tidiga signaler på ohälsa och rehabiliterande insatser fokuserar på att återställa arbetsförmåga genom anpassning av arbetsmiljö med mera på individnivå. Kommunen strävar efter att arbeta mer främjande och förebyggande för att därmed minska behovet av rehabiliterande insatser.

2016 har företagshälsovården anlitas främst till förebyggande insatser. Jämfört med 2015 har de förebyggande och rehabiliterande insatserna ökat medan de främjande insatserna har minskat.

Diagram: Nyttjad företagshälsa januari–december 2016

Tabell: Nyttjad företagshälsovård via Skaraborgshälsan i % per insats*

Insats	2015	2016
Främjande	29	21
Förebyggande	43	47
Rehabiliterande	28	32

*2015-års insatser avser genomförda aktiviteter från mars-juni p g a. att kommunens avtal med Skaraborgshälsan trädde ikraft 2015-03-01.

Hälsostrategiskt arbete

Kommunens övergripande hälsostrategiska arbetsgrupp har ett uppdrag att göra det strategiska hälsoarbetet mer enhetligt samt anordna kommungemensamma hälsofrämjande aktiviteter. Gruppen leds av kommunens hälsostateg och bland gruppens deltagare finns en representant från varje förvaltning samt HR-konsulter och personalchef.

Under våren arrangerade kommunens hälsostrategiska grupp en personalresa till Hornborgarsjön där deltagarna fick uppleva naturen till fots tillsammans med en guide. Syftet med personalresan var att ge kommunanställda möjlighet att medverka på en kommungemensam hälsofrämjande aktivitet där fysisk aktivitet kombinerades med en naturupplevelse. Under hösten anordnades en trivselkväll på Rankås fritidsområde för kommunens anställda. Deltagarna fick bland annat möjlighet att prova olika friskvårdsaktiviteter.

I kommunens verksamheter finns ett antal hälsoinspiratörer som tillsammans med ansvarig chef ska bidra till att driva och utveckla arbetsplatsens systematiska hälsofrämjande arbete. Hälsoinspiratörens uppdrag är att tillsammans med chefen inspirera, informera, motivera och arrangera hälsofrämjande aktiviteter tillsammans med arbetsgruppen. Chefens ansvar är att det finns en hälsoplan på varje arbetsplats och att planen används som ett levande verktyg.

Kommunens hälsostateg samlar kontinuerligt kommunens hälsoinspiratörer för inspiration, utbildning, erfarenhetsutbyte och dylikt. 2016 arrangerades två träffar med hälsoinspiratörerna. Bland annat genomfördes en utbildning i en metod som fokuserar på att inventera friskfaktorer. Metoden är ett användbart verktyg att använda i arbetsgruppens hälsofrämjande arbete.

Den 1 juni arrangerade Tibro kommuns hälsostrategiska arbetsgrupp en bussresa till Hornborgarsjön för kommunens samtliga anställda. De som deltog fick uppleva den vackra naturen till fots tillsammans med en guide. Den 8 september, en ljummen sensommarkväll, arrangerade arbetsgruppen en trivselkväll i Rankås för andra året i rad. De som var där kunde gå en tips- och bingo promenad, äta grillad korv, dansa linedance, fika, lyssna på musik, spela boule eller bara umgås. Foto: Charlotte Jernbom och Gunnel Hallberg

Samtliga chefer och skyddsombud genomgick hösten 2016 en arbetsmiljöutbildning med målet att få kännedom om de krav som ställs på arbetsgivare utifrån arbetsmiljölagen och gällande arbetsmiljöföreskrifter. Det kommungemensamma årshjulet för systematiskt arbetsmiljöarbete med årsplan och checklistor presenterades för att framöver vara ett stöd och verktyg för chefer och skyddsombud avseende verksamhetens arbetsmiljöarbete. Utbildningen satte också fokus på grundläggande psykosociala arbetsmiljöfrågor där särskild vikt lades på föreskriften "Organisatorisk och social arbetsmiljö (AFS 2015:4)" och dess tillämpningar.

Medarbetarenkät

En kommungemensam medarbetarenkät genomfördes hösten 2016. Syftet med att genomföra en medarbetarundersökning är bland annat att det ger arbetsgivaren en bild av personalens uppfattning om organisation, samverkan, arbetsmiljö, ledarskap med mera. Medarbetarundersökningen ingår som en del i det systematiska arbetsmiljöarbetet. Resultatet ger ett underlag för utveckling och förbättring och därmed ges möjlighet att tydligare mäta och följa upp insatser.

Målgruppen för undersökningen var samtliga tillsvidareanställda och månadsanställda medarbetare i Tibro kommun. Enkäten besvarades av 706 medarbetare, vilket motsvarar en svarsfrekvens på 71 procent.

Resultatet av enkäten är övervägande positivt. Majoriteten av de kommunanställda trivs med sitt arbete, anser att arbetsklimatet

på den egna enheten är gott och att bemötandet kollegor emellan är respektfullt. De kommunala cheferna får också ett högt betyg. Bland annat uppger medarbetarna i hög grad att de har förtroende för sin närmaste chef. En avgörande punkt för medarbetarnas trivsel är ledarskapet, att chefen har tid och möjlighet att förvalta sitt ledarskap. Upplevelsen av ledarskapet "spiller" ofta över på den generella upplevelsen av medarbetarnas arbetsituation, vilket också visar sig i det totala resultatet av Tibro kommuns medarbetarenkät. Medarbetarna ger ett något lägre betyg till sina utvecklingsmöjligheter och framtidsutsikter inom kommunen, vilket behöver analyseras och hanteras på ett konstruktivt sätt.

Det är viktigt att Tibro kommun förvaltar det goda enkätresultatet och säkerställer att cheferna fortsatt har de förutsättningar i form av tid, resurser och stöd som krävs för att bedriva ett gott ledarskap. Utifrån medarbetarenkätens resultat har varje chef under 2017 ett uppdrag att tillsammans med sina medarbetare arbeta fram en förbättringsplan.

Samverkan

En samverkansutbildning, enligt det centrala samverkansavtalet FAS 05, har genomförts för samtliga chefer samt fackliga representanter. Syftet med samverkansutbildningen var att skapa en samsyn kring vad samverkan innebär, kopplat till lagar och avtal samt utveckla verksamheternas arbetsplatsträffar för att bidra till tydligare målstyrning och öka medarbetarnas delaktighet i verksamhetens utveckling.

Efter genomförd samverkansutbildning påbörjades en revidering av det lokala samverkansavtalet enligt FAS 05 som är tecknat mellan kommunen och de fackliga organisationerna. Revideringen av samverkansavtalet beräknas bli klar under 2017.

Ledarskap

Hösten 2015 startades ett kommungemensamt ledarutvecklingsprogram och våren 2016 genomfördes en uppföljningsdag. Temat för ledarutvecklingsprogrammet var att Tibro kommuns värdegrund och vision ska integreras och levandegöras i alla delar av organisationen. Syftet med ledarutvecklingsprogrammet var att ge alla chefer insikt, verktyg och stöd i att involvera sina medarbetare så att visionen och värdegrunden blir en inspirerande och integrerad del av vardagen. Värdegrundsarbetet ska ses som en ständigt pågående process, där arbetsgivaren skapar möjlighet för medarbetarna att bidra och utveckla det goda bemötandet med medborgaren i fokus och med värdegrunden som vägledning.

Under 2016 har totalt tre ledarforum genomförts för kommunens chefer. Ett tema har bland annat varit "ledarskap och kommunikation", där samtliga chefer fick inspiration och verktyg för att utveckla en verksamhet där medarbetare och ledare drar åt samma håll.

Framtid

För att Tibro kommun ska kunna vara en attraktiv arbetsgivare på lång sikt krävs insatser för generations- och kompetensväxling. Den strategiska kompetensförsörjningen bidrar till att behålla kompetens och rekrytera ny kompetens i konkurrens med andra arbetsgivare. Kompetensförsörjningen ska säkerställa att verksamheten utvecklas i enlighet med de politiska målsättningarna.

Kommunens utveckling framåt bör fokusera på att skapa inkluderande och mångfaldsberikade arbetsplatser och därmed möta framtida kompetensbehov. Genom ett aktivt jämställdhets- och mångfaldsarbete förbättras kommunens möjlighet att attrahera, rekrytera, utveckla och behålla kompetens. Alla medarbetare ska behandlas likvärdigt oberoende av kön, ålder, etnisk tillhörighet, religion/trosuppfattning, sexuell läggning eller funktionshinder.

Arbetsvärdering av de befattningar som finns i kommunen ska genomföras. Utifrån arbetsvärderingen ska löner kartläggas i ett jämställdhetsperspektiv. De löneskillnader som är osakliga och därmed inte kan förklaras ska åtgärdas enligt en fastställd handlingsplan.

Den individuella lönesättningen i kommunen behöver ytterligare förtydligas och verksamhetsanpassas. Det ska också vara en tydlig koppling mellan lön och medarbetarens bidrag till verksamhetens utveckling.

Den aktiva lönepolitiken ska bidra till beslut om riktade åtgärder för att förändra lönestrukturen i önskvärd riktning. Kommunens arbete fortsätter därmed avseende att utveckla den aktiva lönepolitiken och den individuella lönesättningen.

Det hälsofrämjande arbetet bör utvecklas och följas upp kontinuerligt. En kommungemensam riktlinje för det hälsofrämjande arbetet ska implementeras för att tydliggöra vikten av ett aktivt hälsofrämjande arbete för att främja hälsa och motverka ohälsa.

Mål- och kvalitetsuppföljning

Kommunfullmäktiges mål

Under 2016 startade och slutfördes flera framtidsinriktade byggprojekt av Tibro kommun. Framtidens bibliotek invigdes av kultur- och fritidsnämndens ordförande Jörgen Strende den 28 januari. Bland övriga byggprojekt märks bland annat den nya förskolan vid Snickarvallen som började byggas i september och näridrottsplatsen på Skattegårdsområdet som stod färdig i december. Ett nytt avtal om Inredia tecknades mellan Tibro kommun och InTibro. Foto: Christina Froh, Jacob Maco och Kristian Lagerström

Arbetet med att stärka Tibro som en attraktiv kommun för både boende och besökare i linje med intentionerna i Vision Tibro har fortsatt 2016. Kommunen har haft en positiv befolkningsutveckling under året. Antalet invånare har ökat från 10 980 till 11 070.

Tibro kommun vill skapa en trygg hemvist där mångfald och olikheter ses som en tillgång och erbjuda spännande mötesplatser med ledorden trygghet, närhet och enkelhet som grund. Kommunen arbetar också aktivt med att stödja en konkurrenskraftig handel och en positiv utveckling av näringslivet. Under året har arbetet med att motverka utanförskap och underlätta integration utvecklats, liksom arbetet med att utveckla nya och befintliga mötesplatser i kommunen. Byggnationen av en ny förskola och ett nytt äldreboende har påbörjats liksom ombyggnationen av Mini-Zoo. En ny överenskommelse om Inredia har tecknats mellan näringslivsbolaget InTibro och kommunen.

Kommunfullmäktiges två övergripande mål har varit styrande för årets arbete i kommunens verksamheter.

Mål 1: Stärka Tibro som attraktiv kommun för invånare och besökare

Strategi:

- Skapa en trygg hemvist där mångfald är en tillgång
- Verka för en hållbar tillväxt ur ekonomiska, sociala och miljömässiga aspekter
- Skapa förutsättningar för livslångt lärande för alla Tibrobor
- Fortsätta utveckla våra mötesplatser

Förväntat resultat:

- Nöjdare och stoltare Tibrobor
- Tibro kommun har tagit ytterligare steg mot att uppnå de lokala miljömålen
- Tibros placering i SKL:s öppna jämförelse för grundskolan förbättras
- Tydligare struktur i arbetet för vuxnas lärande
- Insatser som motverkar utanförskap genomförs
- Insatser som stödjer barns och ungas möjligheter till hälsosamma levnadsvanor genomförs

- Fortsatt utveckling av intressanta områden och mötesplatser i Tibro
- Fler besökare till Tibro

Måluppfyllelse:

Nöjdare och stoltare Tibrobor

I Sveriges Kommuner och Landstings undersökning "Kritik på teknik" placerade sig Tibro kommun på en hedersam andra plats 2016. I undersökningen rankar medborgare nöjdheten med den tekniska förvaltningens arbete i 101 av 290 kommuner. Det som bedömdes i undersökningen var vattenkvalité, standard på gator och cykelvägar, parkskötsel, snöröjning, avfallshantering samt hur nöjda invånarna är med kontakterna med kommunen. Tidigare ranking saknas då det var ett flertal år sedan Tibro deltog i undersökningen.

Socialtjänsten har fortsatt goda resultat i Socialstyrelsens årliga brukarundersökning inom äldreomsorgen. Både inom hemvård och särskilt boende upplever de äldre att de får ett bra bemötande. Nöjdheten med hemvården är fortsatt hög och när det gäller särskilt boende är det ett högt värde för fungerande samarbete mellan anhöriga och boendena.

Lokala miljömål

Under 2016 har kommunen inte antagit något nytt miljöpolitiskt program. Tibro kommun har dock tagit ytterligare steg mot att uppnå de befintliga miljömålen genom att fortsätta att effektivisera energianvändningen samt öka andelen förnyelsebar energi under året. Ett nytt elavtal är tecknat och innebär att kommunen fram till och med våren 2020 enbart köper vattenkraftproducerad el. Från och med 2016, då det installerades bergvärme på Ransbergs skola, har kommunen inte längre några lokaler som värms upp med fossila bränslen. Vidare har andelen ekologiska livsmedel ökat till 25 % och cirka 90 % av köttet som serveras inom kommunens verksamheter är svenskt.

Tabell 1: Tibro kommuns livsmedelsinköp, %

År	2014	2015	2016
Andel ekologiska livsmedel	16	21	25
Andel svenskt kött	75	81	90

Grundskola

Tibro kommuns resultat i SKL:s öppna jämförelser för grundskolan har förbättrats 2016 jämfört med 2015.

Tabell 2: Öppna jämförelser SKL, grundskola, Tibro

År	2014	2015	2016
Placering	213	289	234

Kompetenscenter

I fullmäktiges mål för 2016 betonas vikten av att skapa förutsättningar för ett livslångt lärande genom en tydligare struktur i arbetet med vuxnas lärande. En förstudie har genomförts och ett inriktningsbeslut har fattats kring etablering av ett kompetenscenter.

Integration - insatser mot utanförskap

Integrationsenheten har genomfört över 40 matchningar mellan nya och etablerade Tibrobor via projektet Kulturvän Tibro. Den utvärdering av projektet som gjorts av Högskolan i Skövde, visar att den sociala integrationen mellan etablerade och nyanlända Tibrobor har ökat.

Förutom projektet Kulturvän Tibro har en rad insatser gjorts under året i syfte att motverka utanförskap. Nedan följer exempel på sådana insatser:

- Uppfyllt anvisningsuppdraget från staten om att ge 10 nyanlända bosättning i kommunen
- Processkartläggning av SFI och fastställande av rutiner för uppföljning av väntetider
- Överenskommelse med Tibrobyggen om ett mer strukturerat mottagande av nyanlända och kartläggning av övriga fastighetsägares potential till samverkan
- Överenskommelse mellan integrationsenheten och barn- och utbildningsförvaltningen om att anställa en integrationssamordnare
- Samverkansmöten med civilsamhället
- Ansökt och beviljats statliga medel, drygt 0,8 mnkr, för Kulturvän inför 2017
- Ansökt och beviljats statliga medel, 0,4 mnkr, för en utredning om bostäder under 2017
- Startat och utvecklat projektet Framtidens Förening
- Startat praktksamordning för nyanlända på arbetsmarknadsenheten
- Kartläggning av kommunens samlade integrationsarbete
- Kartläggning av kommunens interna processer avseende nyanländas etablering, som har visat på behov av ett utökat utvecklings- och kvalitetsarbete inom områdena utbildning och arbete

Det extra statsbidraget på 18 miljoner som kommunen erhöll under hösten 2015 har bland annat bidragit till följande:

- Skolmoduler till Häggetorpsskolan och Smulebergsskolan
- Ombyggnation av lokaler till enheten för ensamkommande barn
- Fritidsredskap och cyklar till enheten för ensamkommande barn
- Lärartjänster och läromedel till Nyboskolan
- Ökade resurser till sjukskötersketjänster till elever i förberedelseklasserna
- Studiehandledning och modersmålsundervisning
- Material och medier till kultur- och fritidsförvaltningen

Hälsosamma levnadsvanor för barn och unga

Genomförandeplanen för det lokala folkhälsoarbetet för 2016-

2017, vars syfte är att skapa förutsättningar för en god social hållbarhet för invånarna i Tibro, har börjat implementeras. Under året har ett antal insatser genomförts, bland annat:

- Samverkansarbete med olika aktörer har påbörjats inom området främjande av psykisk hälsa och förebyggande av psykisk ohälsa. I ett första skede riktas insatserna till målgruppen gymnasieelever, årskurs 2.
- Folkhälsostrategerna i Tibro, Hjo, Karlsborg och Tidaholm har börjat planera en gemensam konferens om barnkonventionen för politiker och tjänstemän med anledning av att den förväntas bli lag 2018. Konferensen genomförs den 3 mars 2017.
- Tillsammans med närliggande kommuner och respektive ungdomsmottagning har en kartläggning av förebyggande folkhälsoinsatser riktade till nyanlända genomförts.
- Kommunen deltog i årets antilångningskampanj, där information riktad till vårdnadshavare för elever i årskurs 7-9 delades ut till samtliga hushåll.

Centralförbundet för Alkohol- och Narkotikaupplysning, CAN:s, drogvaneundersökning har genomförts bland elever i årskurs 9 och i årskurs 2 på gymnasiet i Västra Götaland. Tibros resultat ser positivt ut då antalet årskurs 9-elever och gymnasieelever som har druckit alkohol, testat narkotika, röker eller snusar, minskat.

Tabell 3: Drogvaneundersökning, andel i %

År	2013	2016
Fråga: Har druckit alkohol någon gång		
Tibro - Årskurs 9	55	49
Tibro - Gymnasieelever	80	60
Fråga: Har testat narkotika		
Tibro - Årskurs 9	11	4
Tibro - Gymnasieelever	14	8
Fråga: Röker dagligen		
Tibro - Årskurs 9	15	11
Tibro - Gymnasieelever	34	24
Fråga: Snusar dagligen		
Tibro - Årskurs 9	9	4
Tibro - Gymnasieelever	18	10

Vidare har en skolmåltidsundersökning genomförts bland eleverna i årskurs 3, 6, 9 samt gymnasieelever i årskurs 2. Resultatet av undersökningen visar bland annat att Nyboskolans årskurs 9-elever har ett positivt helhetsintryck av skolmåltiden och är nöjdare med skolmaten än tidigare. Se diagram, överst till höger.

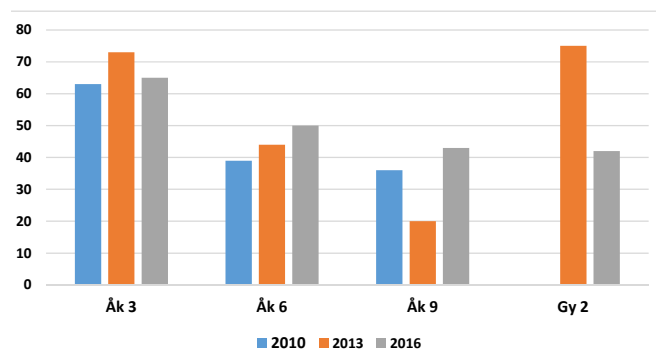
Utveckling av mötesplatser i Tibro

Arbetet med att utveckla besöksnäringen och skapa mötesplatser har fortsatt med oförminskad kraft under 2016.

Den 28 januari invigdes Framtidens bibliotek i Tibro. Det är Tibro bibliotek som byggts om på ett sätt som ska motsvara olika målgruppers behov av att kunna mötas, studera och söka efter kunskap, läsa och ta del av olika kulturarrangemang. Hela biblioteket är utformat som ett trivsamt vardagsrum, modell större!

Tibro kommun har under året anlagt en ny näridrottsplats för spontanidrott i bostadsområdet Skattegården. AB Tibrobyggen,

Diagram: Skolmåltidsundersökning, Elever i Tibro som tyckte att skolmaten ofta smakade bra, %

Tibro Energi AB och Prisma Light AB bidrog ekonomiskt till projektet som även finansierades med hjälp av ett statligt anläggningsstöd via Västergötlands Idrottsförbund.

Lekplatserna i Hörnebo och Fagersanna rustades upp ordentligt under året och lekplatsen i Stadsparken försågs med ny lekutrustning; ett piratskepp och en särskild gunga. Gungan är Tibros första lekattraktion speciellt anpassad för rullstolsburna barn.

Satsningen på att utveckla Rankås fritidsområde fortsatte under 2016. Ett nytt elljusspår med en rad alternativa sträckningar anlades och invigdes under året, precis 50 år efter att det tidigare elljusspåret invigdes. Även området kring spårcentralen har förbättrats.

Under året genomfördes en utvärdering av samarbetet mellan näringslivsbolaget InTibro och Tibro kommun kring besöks- och inredningscentrumet Inredia. Syftet var dels att utvärdera pågående samarbete, dels att lämna förslag på framtida samarbetsformer. Arbetet resulterade i ett beslut om att kommunen ska ta över och ansvara för driften av Inredia. Utvecklingen av Inredia-konceptet kommer under 2017 drivas i samarbete med InTibro. Senast i september 2017 ska parterna vara överens om formerna för en eventuell fortsättning på samarbetet.

En upprustning av Mini-Zoo påbörjades och ska slutföras 2017.

Kommunen fattade beslut om att ansöka om att bli nominerad till utmärkelsen "Årets stadskärna 2017".

Förverkligandet av en permanent scen på Ånapan drogs igång redan 2015. För närvarande pågår en revidering av det framtagna förslaget eftersom det inte bedöms kunna finansieras inom ramen för anslagen investeringsbudget. Projektet genomförs i samarbete med näringslivet.

Handelns Utredningsinstitut, HUI Research AB, har på uppdrag av Tibro kommun, i samarbete med Tibro Handel och Tibros fastighetsägare, genomfört en utredning av handelns förutsättningar och utvecklingsmöjligheter. HUI presenterade resultatet av utredningen för kommunstyrelsen och på en Tibrofrukost i december. En handlingsplan för arbetet kommer att utarbetas under 2017.

Fortsatt utveckling av Tibro kommuns medborgarservice har skett genom etableringen av en mer attraktiv reception i kommunhuset. Målsättningen är att varje besökare ska vara nöjd när hen går därifrån.

Fler besökare till Tibro

De senaste årens medvetna satsningar på att utveckla evenemang och mötesplatser har tagits emot på ett positivt sätt av

många Tibrobor. En av Tibros strategiska mötesplatser är Inredia som uppskattningsvis har haft cirka 40 000 personer under året som deltagit i olika typer av möten, aktiviteter och arrangemang eller besökt restaurangen. Mini-Zoo hade cirka 30 000 besökare.

Ett antal evenemang har genomförts under året. En av höjdpunkterna var UPPÅNER-festivalen som genomfördes för femte gången under fyra dagar med ett välfyllt program. Arrangemanget topades av en konsert med coverbandet "Tribute to Dire Straits", som uppskattningsvis sågs av cirka 2 500 personer. UPPÅNER arrangeras av Tibro kommun men bygger på ett gediget samarbete mellan flera olika parter. Uppskattningsvis besöktes festivalen av cirka 5 000 personer.

I september genomförde Tibro Handel Höstfesten, som drog cirka 2 000 personer. Höstens Ljusvandring blev en succé. Uppskattningsvis var det cirka 5 000 personer som deltog i årets vandring. Ljusvandringen, som är ett bra exempel på hur mycket man kan åstadkomma med gemensamma krafter, har utvecklats till en riktig familjefest i oktober. Ljusvandringen arrangeras av Tibro kommun i samverkan med en rad olika föreningar, företag och organisationer.

Äldrecentrum fortsätter att vara en populär mötesplats med många besökare. Under 2016 gjordes 1 315 fler besök där än under 2015. Den nya biblioteksfilialen i anslutning till Äldrecentrum, som hade sin officiella invigning i början av 2016, har varit välbesökt.

Tabell 4: Antal besökare, Äldrecentrum

År	2014	2015	2016
Antal besökare	13 802	16 310	17 625

Mål 2: Bidra till ett kreativt och nyskapande näringsliv

Strategi:

- Bidra till ett inkluderade, hållbart och nyskapande näringsliv

Förväntat resultat:

- Bibehålla en hög näringslivsranking
- Fler företag etablerar sig i Tibro
- En större andel av unga och utrikesfödda får anställning eller startar egna företag

Måluppfyllelse:

Kommunen har tappat 15 placeringar i näringslivsrankingen men hamnar trots detta på en relativt hög nivå och hör till de sex bästa rankade kommunerna i Skaraborg.

Tabell 5: Näringslivsranking i Sverige

År	2013	2014	2015	2016
Placering	47	74	55	70

Handelsindex är ett mått på hur handeln lyckats i en kommun i konkurrens med andra kommuner. Ett handelsindex på 100 visar

att det är lika stort utflöde som inflöde, det vill säga att det in-vånarna handlar i andra kommuner, kompenseras fullt ut av det som besökare handlar. Tibro har ökat sitt sällanköpsindex medan detaljhandelsindex har minskat. Totala detaljhandelsindex hamnar dock på 67, vilket är i nivå med föregående år. Det får anses som bra för en pendlarkommun av Tibros storlek.

Tabell 6: Handelsindex, Tibro

År	2013	2014	2015
Dagligvaror	79	78	77
Sällanköp	56	55	57
Total detaljhandel	68	67	67

Under året har det genomförts elva Tibrofrukostar med god uppslutning, med ett snitt på omkring 50 personer per gång. Syftet med frukostarna är att skapa goda förutsättningar för samverkan mellan näringslivet och kommunen samt sprida information och generera ny kunskap. En rad branschspecifika nätverksträffar har därtill genomförts: Sex handlarfrukostar med ungefär 25 deltagare i snitt har ägt rum. Grön Näring har träffats vid fyra tillfällen med ett 30-tal deltagare i snitt och fastighetsägarna har träffats nio gånger under året. Kommunens politiker och tjänstemän genomför årligen gemensamma företagsbesök, som är väldigt uppskattade. Cirka 40 sådana besök genomfördes 2016.

Tibro har ett samarbete med Nyföretagarcentrum kring rådgivning i syfte att medverka till att fler nya företag startas i Tibro. Under årets har Nyföretagarcentrum haft 18 rådgivningar till personer med affärsidéer. Dessa ledde fram till att 8 nya företag etablerades. Totalt startade 68 nya företag i Tibro 2016.

Tabell 7: Antal nystartade företag i Tibro

År	2014	2015	2016
Nystartade företag	70	66	68
Rådgivning via Nyföretagarcentrum	25	29	18

Arbetet med att förbättra förutsättningarna för arbetslösa unga och utrikesfödda att ta sig in på arbetsmarknaden har utvecklats på flera sätt under året. Mer information om detta finns på sidorna 31-32. De genomförda insatserna har lett till att många unga, tidigare arbetslösa har fått jobb eller har börjat studera. Andelen unga som är utan arbete är emellertid oförändrat jämfört med 2015 och andelen utrikesfödda som saknar arbete har ökat. En bidragande orsak till detta är de senaste årens stora mottagande av nyanlända i kommunen.

Tabell 8: Andel arbetslösa, unga och utrikesfödda, %

År	2014	2015	2016
18-24 år	18,6	15,3	15,5
Utrikesfödda	36,0	39,8	42,9
Totalt	10,9	10,9	11,3

Nämndernas mål

Under året har det tagits flera viktiga steg i arbetet med att utveckla integrationen av nyanlända och etablerade Tibrobor. En omfattande kartläggning av kommunens samlade integrationsarbete har genomförts, väntetiden till undervisning i grundskolan för nyanlända barn och till SFI för vuxna har kortats och en överenskommelse gällande anvisning av bostäder till nyanlända har fattats mellan Tibro kommun och Tibrobyggen. Integrationsprojektet Kulturvän har varit lyckat. Under året har över 40 matchningar mellan nya och etablerade Tibrobor genomförts och en rad aktiviteter genomförts. Den 26 maj bjöd Kulturvän Tibro, Skattegårdsprojektet och Tibro-Kyrkefalla Rotaryklubb in till en uppskattad försommarfest på Rankås, där det bland annat fanns möjlighet att åka häst och vagn i den fina Rankåsnaturen. Barn- och utbildningsförvaltningen invigde ett kreativt återvinningscentrum den 31 augusti som ett led i arbetet med att utveckla nya lärmiljöer. Foto: Tobias Larsson-Franzén, SLA och Charlotte Jernbom

Kommunstyrelsen

Mål: Utveckla arbetet med integration av nyanlända och befintliga invånare i Tibro kommun

Strategi:

- Implementera integrationsstrategin
- Effektivisera kommunens interna ledtider avseende nyanlända
- Införa ett nytt kommunövergripande arbetssätt där alla förvaltningar involveras
- Med hjälp av projektet Kulturvän Tibro bidra till att främja den sociala integrationen

Förväntat resultat:

- Integrationsstrategin är känd i den kommunala organisationen
- Minskade ledtider i etableringsprocessen
- Kommunens olika förvaltningar involveras i integrationsarbetet

- 40 nyanlända matchas med etablerade Tibrobor

Måluppfyllelse:

Integrationsfrågan är en kommungemensam angelägenhet av stor strategisk betydelse som har sin grund i Vision Tibro och strategin om den goda boendekommunen. Under 2015 antog kommunfullmäktige en integrationsstrategi. Avsikten med strategin är att tydligt belysa de områden som kommunen behöver arbeta lite mer med i syfte att främja Tibros utveckling. Implementeringen av den påbörjades under året. Strategin har presenterats i kommunstyrelsen, kommunens ledningsgrupp, kommunledningskontorets ledningsgrupp, samrådsgruppen, barn- och utbildningsförvaltningens lilla ledningsgrupp, kultur- och fritidsförvaltningens ledningsgrupp, arbetsmarknadsenhetens ledningsgrupp samt till cheferna inom individ- och familjeomsorgen. Den finns även tillgänglig på kommunens webbplats.

En omfattande kartläggning av kommunens samlade integrationsarbete har genomförts och analyserats, ledtider i etableringsprocesser har belysts och i vissa avseenden förbättrats. Bland annat har väntetiden till SFI-utbildning, Svenska för invandrare för nyanlända vuxna kortats och rutiner för uppföljning av dessa väntetider har tagits fram av vuxenutbildningen och integrationsen-

heten. Väntetiden till undervisning i grundskolan för nyanlända barn har också kortats.

En överenskommelse mellan Tibrobyggen och integrationsenheten har inneburit ett mer strukturerat mottagande av nyanlända som kommer på anvisning och där kommunen har ett bostadsförsörjningsansvar. Integrationsenheten har ansökt och fått medel beviljat av Länsstyrelsen. Medlen ska användas för att utreda olika bostadslösningar på kort och lång sikt i syfte att underlätta mottagandet samt öka kapaciteten och beredskapen för bosättning.

En handlingsplan för integration 2017–2019 med förslag till kort-siktiga och långsiktiga förbättringar har tagits fram i samverkan med samtliga förvaltningar och kommer att innebära att respektive nämnd är ansvarig för att genomföra sina insatser. Handlingsplanen är ett konkret verktyg för att utveckla arbetet med integration av nyanlända och befintliga invånare i Tibro kommun såväl strategiskt som operativt. Handlingsplanen har skickats ut på remiss till samtliga nämnder och kommer beslutas under 2017.

Integrationsenheten har genomfört över 40 matchningar mellan nya och etablerade svenskar via projektet Kulturvän Tibro och överträffat flera av sina satta mål för 2016. Projektet har under en period med stor inflyttning av nyanlända lagt grunden för integration på ett effektivt sätt genom att underlätta nyanländas etablering i Tibro kommun samt skapa nätverk mellan nya och etablerade invånare. En utvärdering av projektet, gjord av Högskolan i Skövde, visar att den sociala integrationen mellan etablerade och nyanlända Tibrobobor har ökat på ett ömsesidigt sätt.

Den samlade bedömningen är att målet är delvis uppfyllt. Implementering tar tid och arbetet som genomförts under året får ses som en del av en fortsatt process.

Mål: Ta Vision Tibro till nästa nivå

Förväntat resultat:

- Samtliga anställda ska känna sig delaktiga och som en del av visionen
- Riktlinjer för ledarskap samt medarbetarskap ska vara implementerade och förankrade hos medarbetare och chefer
- En tydlig rutin för introduktion av nyanställda ska vara framtagen

Strategi:

- Medvetandegöra visionen och värdegrunden för all personal
- Medarbetarna ska känna ansvar för kommunens vision och värdegrund
- Nya medarbetare ska känna sig välkomna till Tibro kommun

Måluppfyllelse:

2015 startade ett strategiskt arbete kring hur Tibro kommun ska arbeta med kommunikation och bemötande av kommunmedborgare utifrån ett värdegrundsperspektiv. 2016 slutfördes

det första steget i det strategiska arbetet. Det genomfördes inom ramen för ett kommungemensamt ledarutvecklingsprogram. I programmet deltog samtliga chefer i kommunen och chefernas uppdrag var att integrera och levandegöra Tibro kommuns värdegrund och vision i alla verksamheter.

Syftet med ledarutvecklingsprogrammet var att ge chefer insikt, verktyg, metoder och stöd i att involvera sina medarbetare så att vision och värdegrund blir en inspirerande och integrerad del i verksamhetens vardag. Värdegrundsarbetet ska ses som en ständigt pågående process där arbetsgivaren skapar möjlighet för medarbetarna att bidra och utveckla det goda bemötandet med medborgaren i fokus och med värdegrunden som vägledning.

Medarbetarnas upplevelse av delaktighet i visions- och värdegrundsarbetet kartlades i en medarbetarenkät som genomfördes hösten 2016. Målgruppen för undersökningen var samtliga tillsvidareanställda och månadsanställda medarbetare i Tibro kommun. Enkäten besvarades av 706 medarbetare, vilket motsvarar en svarsfrekvens på 71 %.

I medarbetarenkäten ställdes två frågor angående kommunens värdegrund:

”Jag känner till Tibro kommuns värdegrund. Omtanke, Självtyllit, Samverkan och Handlingskraft” samt ”På min enhet arbetar vi medvetet utifrån värdegrunden”. Medarbetarna besvarade frågorna genom att ge ett ”betyg” per fråga utifrån en femgradig skala där en etta motsvarade ”instämmer inte alls” och en femma motsvarade ”Instämmer helt”. Frågorna om värdegrunden fick ett positivt resultat då medelvärdet av samtliga medarbetares svar var 3,9–4,0. Detta innebär att majoriteten av medarbetarna i hög grad instämmer i att de känner till kommunens värdegrund samt att de anser att enheten arbetar medvetet utifrån värdegrunden.

Den befintliga mallen för medarbetarsamtal ska anpassas i enlighet med riktlinjerna för ledarskap och medarbetarskap. Någon sådan anpassning har inte kunnat göras eftersom riktlinjerna inte har beslutats. Ett led i anpassningen är dock att en revidering av kommunens centrala samverkansavtal ”FAS 05” har påbörjats. Det reviderade samverkansavtalet beräknas färdigställas under 2017. Samverkansavtalet tecknas mellan kommunen och kollektivavtalsanslutna fackförbund. Anpassning av mallar för medarbetarsamtal med mera kommer att ske löpande efter att det reviderade samverkansavtalet är tecknat med samtliga fackförbund.

Samtliga chefer har under året genomgått samverkansutbildning. Syftet med utbildningen var att hela chefskollektivet ska få en gemensam bild av vad samverkan innebär enligt det centrala avtalet ”FAS 05” samt vilka anpassningar som bör göras i upplägget av arbetsplatsträffar, samverkansmöten och dylikt för att uppnå målet att varje medarbetare ska känna delaktighet och engagemang i verksamhetens utveckling.

Ledarskaps- och medarbetarkontrakt har inte heller tagits fram eftersom riktlinjerna för ledarskap och medarbetarskap inte är beslutade. Arbetet med att ta fram en riktlinje med checklista för introduktion av nyanställda är påbörjat men inte färdigt. Det beräknas vara klart våren 2017. Den sammantagna bedömningen är att målet är delvis uppfyllt.

Barn- och utbildningsnämnden

Mål: Utveckla de strukturella förutsättningarna i förskolans verksamhet

Strategi:

- Analysera verksamheten enligt det löpande kvalitetssäkringsarbetet
- Årlig politisk uppföljning av föregående års verksamhetsplaner för att förbättra kommande års budgetprocess

Förväntat resultat:

- Anpassade lokaler
- God arbetsmiljö
- Antal barn per förskoleavdelning ska ej överstiga riksgenomsnittet

Måluppfyllelse:

Fram till dess att den nya förskolan, som ska ersätta de tillfälliga lokalerna som idag finns i Centrumhuset och i paviljonger på Håggetorpskolan och Smulebergsskolan, är färdigställd kommer arbetsmiljön fortsatt att ha brister. De tillfälliga lösningarna är dock fullt acceptabla arbetsmiljömässigt. Uppfräschningar har genomförts på flera förskolor men behov av ytterligare åtgärder finns i flera av de äldre förskolorna.

Inom ramen för arbetet med att utveckla nya lärmiljöer har Centrumskatten, ett kreativt återvinningscentrum, etablerats under 2016. På Centrumskatten kan pedagoger och barn arbeta med problemlösning och eget skapande i en lärmiljö som är uppbyggd på annat sätt än i traditionell förskolemiljö. Bland annat används teknik såsom greenscreen och spillmaterial som rör, frigit och liknande som bjuder in till att utveckla det kreativa tänkandet hos barnen.

Förskolecheferna har kommit fram till att behovet av en utökad och utvecklad reflektionstid behövs för säkerställa kvaliteten i förskolans verksamhet och utveckling. Behovet har funnits länge och i de senaste medarbetarsamtalen och i samtal med de fackliga representanterna har kraven påtalats med större kraft.

De barn som behöver en plats inom förskolan får det inom fyra månader. Dock är det genomsnittliga antalet barn per förskoleavdelning cirka ett barn över riksgenomsnittet (17,7 barn/avdelning per den 2016-12-31). Beslutet att bygga en nya förskola kommer troligen att sänka kommunens genomsnitt, men det kommer med all säkerhet krävas ytterligare åtgärder för att det förväntade resultatet gällande barn per avdelning ska nås.

Mål: Utveckla verksamheten i grundskolan utifrån varje elevs behov och förutsättningar

Strategi:

- Vara en attraktiv arbetsgivare för pedagogisk personal
- Utveckla analysarbetet med de nationella proven
- Delta aktivt i nationella utvecklingsinsatser som Läslyftet

- Årlig politisk uppföljning av föregående års verksamhetsplaner för att förbättra kommande års budgetprocess

Förväntat resultat:

- Öka andelen godkända elever på de nationella proven i svenska/svenska som andraspråk och matematik i årskurs 3, 6 och 9
- Öka andelen behöriga elever till nationella program i gymnasieskolan

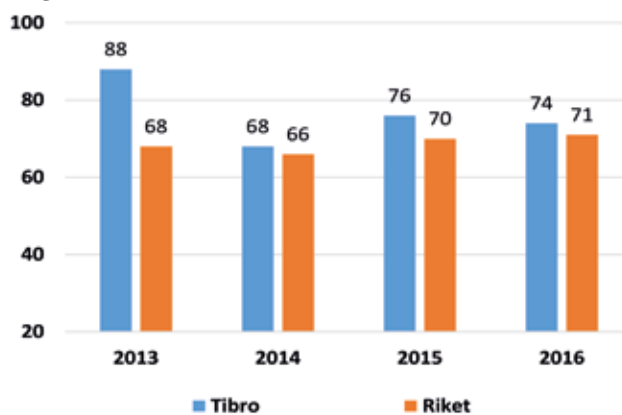
Måluppfyllelse:

Andelen Tibroelever som klarar samtliga delprov i de nationella proven i svenska, svenska 2 och matematik i årskurs 3 har minskat under perioden 2013–2016. Andelen elever som gör det i årskurs 6 har pendlat mellan 90 och 93 procent i svenska och mellan 88 och 94 procent i matematik under samma tidsperiod.

Någon genomgripande analys av vad som är orsaken till de försämrade resultaten i årskurs 3 har inte gjorts, men det är högst sannolikt att bristen på resurser inom elevhälsan har påverkat resultaten negativt. Bristande resurser har också resulterat i stora elevgrupper som gör det svårt för lärarna att anpassa behovet av stöd, något som försvårar arbetet för både enskilda elever och berörda grupper.

Diagram 1: Nationella prov, årskurs 3

Andel elever som klarar alla delprov i ämnesproven i svenska, svenska 2 och matematik. Genomsnittlig andel (%) i Tibro jämfört med riket.

Nationella prov, årskurs 6				
Elever i åk. 6 som fått lägst betyget E för ämnesprovet i svenska, andel (%)				
	2013	2014	2015	2016
Riket	95	95	95	-
Tibro	90	93	93	93
Elever i åk. 6 som deltagit i alla delprov som fått lägst betyget E för ämnesprovet i matematik, andel (%)				
	2013	2014	2015	2016
Riket	93	90	91	91
Tibro	91	83	94	88

Andel elever som klarar samtliga delprov i svenska och matematik. Värdet för riket 2016 och svenska som andraspråk är sammanställt.

Andelen elever i årskurs 9 som är godkända på de nationella proven i svenska och matematik har ökat under 2016. Det är en särskilt glädjande utveckling i ämnet matematik där satsningen på matematiklyftet 2013–2015 har gett en positiv utveckling. Tren-den är den motsatta i svenska som andraspråk. Värt att påpeka i det sammanhanget är att här är det totala antalet elever få; fyra av sju elever är godkända.

Nationella prov årskurs 9				
Elever i åk. 9 som minst uppnått kunskapskraven för Godkänd i ämnet matematik, andel (%)				
	2013	2014	2015	2016
Riket	88,5	86,3	78,9	91,5
Tibro	87,5	73,0	78,9	91,6
Elever i åk. 9 som minst uppnått kunskapskraven för Godkänd i ämnesprovet svenska, andel (%)				
	2013	2014	2015	2016
Riket	95,2	95,4	94,8	95,8
Tibro	95,2	94,5	97,0	99,0
Elever i åk. 9 som minst uppnått kunskapskraven för Godkänd i ämnesprovet svenska som andraspråk, andel (%)				
	2013	2014	2015	2016
Riket	76,0	77,8	75,0	72,9
Tibro	83,3	62,5	75,0	57,1

Andelen behöriga elever till nationella program har ökat och närmar sig 2013 års nivå. Det är dock fortfarande stor negativ differens i jämförelse med genomsnittet i Sverige. Detsamma gäller meritvärdena som är avgörande för, om och på vilka nationella program eleverna blir antagna till.

Diagram 2: Meritvärden årskurs 9

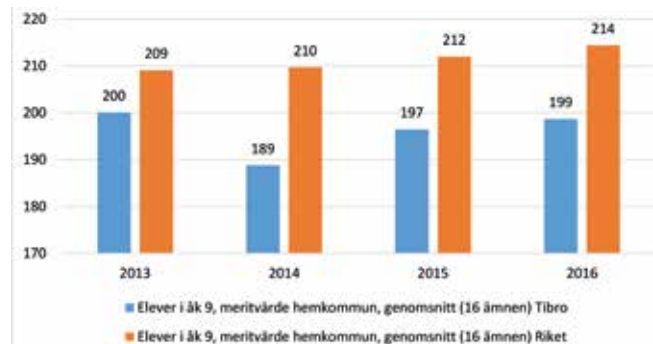
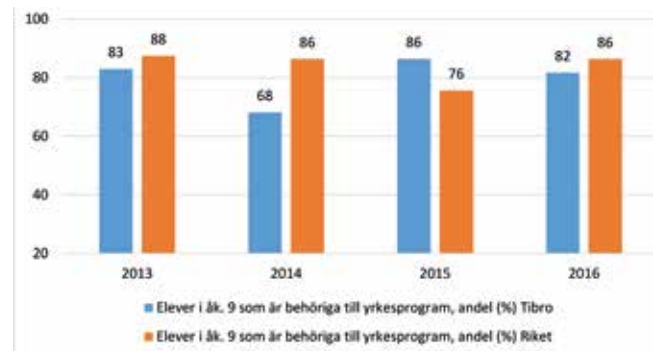

Diagram 3: Behörighet, yrkesprogram

Nationellt har meritvärdena enligt Pisa ökat, om man bortser från de naturvetenskapliga ämnena där ökningen inte var säkerställd. Den generella nationella analysen är att detta går att härleda till de nationella satsningarna "Matematiklyftet" och "Läsllyftet", som delvis varit finansierade med riktade statsbidrag. Eftersom det inte har genomförts någon lokal analys utgår barn- och utbildningsförvaltningen från att de förbättrade meritvärdena har sin grund i dessa satsningar. Lärarna har framgångsrikt anpassat och utvecklat sin undervisning.

Mål: Öka antalet sökande till Fågelviksgymnasiet

Strategi:

- Utveckla samarbetet mellan Nyboskolan och Fågelviksgymnasiet
- Utveckla SYV-organisationen
- Årlig politisk uppföljning av föregående års verksamhetsplaner för att förbättra kommande års budgetprocess

Förväntat resultat:

- Projektanställa en kommunikatör vid Fågelviksgymnasiet
- Starta Ekonomiprogrammet igen

Måluppfyllelse:

En kommunikatör har varit anställd under 2016 med huvuduppgiften att stärka informationsinsatsen inför valet till gymnasieskolan vid inledningen av 2016 och sedan ha huvudansvar för kommunikationsplanen i och med avvecklingsbeslutet av de nationella programmen.

Under 2016 tog kommunfullmäktige beslutet att avveckla de nationella programmen i Tibro på gymnasieskolan och gymnasiesärskolan. Vid läsårsstarten hösten 2016 antogs av särskilda skäl endast ett fåtal elever i årkurs 1 på gymnasiesärskolan. De introduktionsprogram – preparandutbildning, individuellt alternativ och språkintrödningsprogram – som finns för obehöriga elever, finns kvar på Fågelvik. Antalet elever varierar hela tiden, men för närvarande är cirka 135 elever inskrivna på introduktionsprogrammet i årskurs 1-3.

Sedan mitten av 2016 är ett samarbetsavtal tecknat med Karlsborgs kommun för de elever som inte är behöriga till gymnasieskolan. Dessa elever studerar på "individuellt alternativ" och har under 2016 varit cirka 15 stycken.

En avsiktsförklaring tecknades mellan Tibro kommun och Skövde kommun för att på både kort och lång sikt erbjuda Tibroelever god utbildning på gymnasienivå.

Socialnämnden

Mål: Ökad kvalitet på vården för de demenssjuka i Tibro och deras anhöriga genom ett större individuellt brukarfokus

Strategi:

- Optimera schemaläggning, logistik och arbetsinsats för ökad brukartid
- Skapa en organisation som ska täcka individens hela behov utan verksamhetsgränser
- Ta bort verksamhetsgränser inom demensorganisationen för såväl baspersonal som för ledning, styrning och ekonomi
- Anpassa verksamhet och öppettider efter behov
- I enlighet med Socialstyrelsens nya krav, skapa en enskild vikariegrupp för demenspersonal inom pool/vakans

Förväntat resultat:

- Att socialtjänsten bedriver en demensomvårdnad utifrån ett personcentrerat förhållningssätt i enlighet med Socialstyrelsens nationella riktlinjer för vård och omsorg vid demenssjukdom

Måluppfyllelse:

Sedan den första februari 2016 har Tibro kommun en samlad demensorganisation och förvaltningen har ändrat på själva synsättet och arbetssättet för demensomvårdnad. Socialtjänsten har hemvård, dagliga aktiviteter, korttids- och växelvård och demensboende i samma verksamhet. För att få detta att fungera strukturellt är all personal inlagd i ett verksamhetsgemensamt schema och det finns en särskild vikariepool för demenspersonal. Planerare fördelar personal utifrån vilka som arbetar och vilka vårdtagare som ska hjälpas.

Det nya arbetssättet är personcentrerat, vilket innebär att det i möjligaste mån är samma personal som stöttar varje enskild vårdtagare med såväl personlig omvårdnad som aktivering. I och med detta har socialtjänsten möjlighet att erbjuda dagliga aktiviteter dygnet runt, alla dagar i veckan. Om en vårdtagare får ett större omvårdnadsbehov följer personalen som tidigare hjälpt personen med in i den aktuella verksamheten. Mer information om det nya arbetssättet inom demensorganisationen finns i Socialtjänstens verksamhetsberättelse.

Mål: De barn och ungdomar som får stöd från socialtjänsten ska uppleva en bättre livskvalitet

Strategi:

- Myndighetsutövarna inom individ- och familjeomsorgen ska fortsätta sitt arbete med kvalitetssäkring vid både myndighetsutövning och utredningsarbete med fokus på rättssäkerhet med FN:s barnkonvention som

grund. Berörd personal i diskussionsform ska bedöma innebörden av barnkonventionens artiklar och se vad dessa motsvaras av i lagen och i det dagliga arbetet i handläggning av barnavårdsärenden

- Upprätthålla individ- och familjeomsorgens samarbete med fältassistenter avseende gruppverksamhet och sommaraktiviteter
- Upprätthålla individ- och familjeomsorgens samarbete med familjecentralen genom att fokusera särskilt på grupper med särskilda behov
- Individ- och familjeomsorgen ska tillsammans med anhörigsamordnaren identifiera barn som är anhöriga till personer med missbruk eller psykiska funktionshinder. Dessa barn ska erbjudas behovsstyrd insatser
- Socialtjänsten är inkopplad i arbetet med gruppen barn-unga-föräldrar i bostadsområdet Skattegården inom ramen för det socioekonomiska Skattegårdsprojektet, som Samrådsgruppen ansvarar för. Här handlar det om att hitta en meningsfull fritidsverksamhet där också den sociala delen med familjen i centrum fungerar

Förväntat resultat:

- Att socialtjänsten bedriver en rättssäker handläggning av barnärenden
- Att socialtjänsten ska bedriva god samverkan inom Skattegårdsprojektet samt bidra till lösningar för en meningsfull fritidsverksamhet

Måluppfyllelse:

Under året gjordes en total genomlysning av Socialtjänstens handläggning av barnärenden. Arbetet har följts upp med hjälp av internkontroll och en samlad granskning av arbetsmetoderna över gruppgränserna i individ- och familjeomsorgens barn- och vuxengrupper. Djupintervjuer med berörda barn och deras familjer genomförs före och efter att genomförandeplaner har upprättats och det görs utvärderingar tillsammans med berörda myndighetsutövare. Resultatet påvisar att handläggningen överlag håller en god kvalitet men att det finns vissa förbättringsområden att arbeta med:

- Tydlig dokumentation av hur ärendet inkommit till socialtjänsten
- Tydliga beslutsdatum i varje enskilt ärende
- Uppmärksamma barns behov i vuxenärenden

Det lyckade Skattegårdsprojektet fortlöpte under hela 2016. Socialtjänsten bidrog med personella resurser.

Kultur- och fritidsnämnden

Mål: En rik fritid för alla

Strategi:

- Skapa fler mötesplatser för grupper som riskerar att hamna i utanförskap
- Fortsatt fokusering och satsning på olika grupper som finns i eller riskerar att hamna i ett utanförskap
- Ökat samarbete med andra aktörer såväl inom som utom den kommunala organisationen
- Skapa underlag för verksamheter som har en jämnare genussfördelning

Förväntat resultat:

- Mer samverkan med andra aktörer, såväl inom som utanför kommunens organisation i syfte att utveckla den socioekonomiska metod som används i Tibro kommun
- Ökad användning av befintliga mötesplatser
- Öka antalet möjliga tillfällen till positiva aktiviteter
- Mer kunskap om den kvalitativa upplevelsen hos deltagarna genom kartläggning
- Större medvetenhet som ligger till grund för nya ställningstaganden genom utvärdering av genomförda aktiviteter ur ett genusperspektiv

Måluppfyllelse:

Extra satsningar har genomförts när det gäller integration. Många av kommunens nya svenskar besöker fritidsgårdarna och genom personalförstärkning har verksamheten utökats. Fältassistenter har getts möjlighet att jobba mer utåtriktat för att skapa bra kontaktytor och både kunna informera om hur samhället fungerar och vilka möjligheter som finns till en rik fritid. Extra simskola har ordnats vilket inneburit att fler elever fått godkända betyg. Säkerheten vid kommunens bad har förstärkts. Genom inköp av utrustning och redskap har spontanaktiviteter kunnat ordnas i Tibros idrottsanläggningar i samverkan med föreningslivet. Biblioteket har köpt extra medier på olika språk, vilket möjliggör för fler att snabbare kunna etablera sig i samhället.

Genom statsbidrag har ett helt program med sommarlovsaktiviteter genomförts för barn och ungdomar i åldern 6–15 år. Ett mycket varierat utbud som lockat många deltagare har erbjudits. Aktiviteterna har genomförts i samverkan med föreningar, enskilda och egen personal. Bland aktiviteterna kan nämnas friluftsliv, dansskola, Minecraft, skivverksamhet, teater, jonglerings- och gycklarskola och akrobatik.

Under våren projekterades en näridrottsplats på Skattegårdsområdet. Anläggningen har finansierats av Tibrobyggen, Västergötlands Idrottsförbund, Tibro Energi, Tibro kommun samt Prisma Light AB. Det första spadtaget togs den 4 oktober och lagom till jullovet kunde anläggningen tas i bruk. Officiell invigning sker under våren 2017.

Under 2016 utökades utbudet av lovaktiviteter i Tibro. Bland annat genomfördes en rad sommarlovsaktiviteter för barn och ungdomar i åldrarna 6–15 år. Att prova på stunttekniker var populärt. Foto: Towe Lindblom

Ett delvis nytt elljusspår invigdes i Rankås invigdes i oktober. Det nya spåret ligger på kommunal mark, är mer anpassat till vardagsmotionärer och har försetts med en belysning som är anpassad till framtidens energieffektiva samhälle.

Mål: Fortsatt utveckling av mötesplatsen Arena Fågelvik

Strategi:

- Få en gemensam bild av hur framtidens Arena Fågelvik kan utformas etappvis
- Skapa en helhetssyn för området kring Fågelviks- och sportparksområdet som även innefattar biblioteket
- Ökad samordning och bättre nyttjande av kommunala resurser
- Arena Fågelvik blir en del i utredningen/genomförandet om Framtidens skollokaler

Förväntat resultat:

- Redovisa underlag för beslut till att förstärka Arena Fågelvik som mötesplats för flera grupper

Måluppfyllelse:

Tibroidrottens nätverk har presenterat ett konkret förslag till utbyggnad av idrottshallen för kultur- och fritidsnämnden. Förslaget ska diskuteras i partigrupperna för återkoppling till nämnden inför ett eventuellt beslut i ärendet. Nätverket förbereder en ansökan till Leader för att arbeta vidare med vilka utvecklingsmöjligheter som finns inom Arena Fågelvik med såväl befintliga anläggningar som möjliga nya.

Mål: Utveckla Ung kultur i Tibro

Strategi:

- Genom samverkan med offentliga, enskilda och privata aktörer samt föreningar/organisationer öka ungdomars möjlighet till kulturella aktiviteter
- Skapa fler mötesplatser för ungdomar med möjlighet att utveckla ung kultur i Tibro

Förväntat resultat:

- Fler kulturella aktiviteter för ungdomar i samverkan med andra aktörer
- Ungdomens Hus utvecklas till en ännu bättre mötesplats för ung kultur

Kollektivtrafiknämnden

Mål: En likartad service, av god kvalitet, till uppdragsgivare och kommuninvånare

Strategi:

- Göra en översyn av styrdokument, rutiner och arbetsätt samt föreslå och genomföra förändringar med syfte att förenkla och få en mer likartad service och ökad tillgänglighet. Ta fram rutiner på områden där sådana saknas
- Genomföra informationsträffar med uppdragsgivande verksamhet för diskussion om förväntningar, uppdrag, rutiner och arbetsätt
- Tydliggöra nämndens uppdrag och den service som kollektivtrafikkontoret erbjuder i skrift, exempelvis på samverkande kommuners hemsidor och intranät. Ta fram rutiner med checklista för nyanställd personal

Förväntat resultat:

- Nämndens uppdrag och samverkansformer är kända av berörd verksamhet i respektive kommun

Måluppfyllelse:

Extra marknadsföringsinsatser och inköp av utrustning har gjort att kulturverksamheten på Ungdomens Hus ökat. Det resulterade i att flera ungdomar deltog i UKM, Ung Kultur Möts, som arrangerades i Skövde. Två av deltagarna från Tibro fick även förmånen att delta i regionsammandraget.

Musikverksamheten har flyttat ut från före detta Dalviksskolan och nya replokaler för band har iordningsställts i samverkan med Studieförbundet. Flytten innebär att verksamheten kan breddas och omfatta fler ungdomar.

- Dokumenterade rutiner och tydliga arbetsätt gentemot uppdragsgivare och kommuninvånare samt en kvalitetsäkrad och snabb introduktion av eventuella nya medarbetare
- Enhetlighet i rutiner och arbetsätt

Måluppfyllelse:

En översyn har gjorts av styrdokument samt rutiner och arbetsätt i syfte att få en mer likartad service. I arbetet har det tagits fram enhetliga mallar för ansökan, utredning och beslut gällande skolskjuts och blanketten för färdtjänst har setts över.

Ett antal informationsträffar har genomförts under året med en del av de uppdragsgivande verksamheterna, för diskussion om uppdrag och samverkansformer. Detta arbete behöver dock fortsätta för att uppnå det förväntade resultatet.

Arbetet gällande kvalitetsäkrad och snabb introduktion av eventuella nya medarbetare är påbörjat, dock finns det mer underlag att förtydliga. Bedömningen är att målet delvis är uppnått.

Byggnads- och trafiknämnden

Mål: Främja god bebyggd miljö och ge snabb service till medborgare och andra aktörer inom plan- och byggverksamheten

Strategi:

- Satsa på tillgänglig personal
- Erbjud snabb och korrekt handläggning
- Erbjud information, stöd och rådgivning i plan- och byggfrågor
- Framförhållning i handläggning av ärenden

Förväntat resultat:

- Få fler medborgare som är nöjda med handläggning och service vid byggnadsärenden

Samhällsbyggnadsnämnden

Mål: Tydligare kommunicerad och bättre uppföljning av projekten i 2016 års investeringsbudget

Strategi:

- Kontinuerlig styrning av samtliga projekt enligt antagen projektmodell
- Kontinuerlig redovisning av projekten i nämnden

Förväntat resultat:

- Projekt som blir som det beslutats om
- Projekt som håller beslutad budget

Måloppfyllelse:

Någon undersökning för att fastställa medborgarnas kundnöjdhet har inte genomförts under 2016. Förvaltningen har dock tagit emot väldigt få klagomål samt erhållit beröm i media för service och bemötande, vilket är en indikation på att arbetet bedrivs effektivt och i riktning mot det nämndsprioriterade målet.

167 bygg- och anmälningsärenden inkom under 2016, vilket är cirka 15 % fler än tidigare år. Förvaltningens handläggningstid är kort, cirka fyra veckor från kompletta handlingar till beslut.

Planberedskapen anses vara god. Under året antogs sju planer och fyra påbörjades.

Under året har flera utredningar genomförts och underlag till kommande uppdrag tagits fram. Bland dem kan nämnas utkast till bostadsförsörjningsprogram för Tibro, skisser över tänkt byggnation i centrum, markundersökningar och förslag på ombyggnad av underpassagen under den gamla järnvägen.

Måloppfyllelse:

Under året har nämnden haft kontinuerlig uppföljning av årets investeringsprojekt. Det har inte varit så många som krävt särskild uppföljning men nämnden har fått kontinuerliga rapporter av projektledare och bygglidare om Snickarvallens förskola, ett projekt som är kostnadsberäknat till 35 miljoner kronor. Kvaliteten på uppföljningen kan förbättras genom en mer beskrivande dokumentation. Detta får nämnd och förvaltning utveckla under kommande år.

Verksamhetsberättelse

Kommunfullmäktige

Den 30 juni fattade politikerna i kommunfullmäktige beslut om att den första av två planerade nya F6-skolor ska byggas och under hösten 2016 påbörjades planeringen av den nya grundskolan. Ett lokal- och funktionsprogram som ska ligga till grund för utformningen av skolan ska tas fram i dialog med berörd personal, elever och föräldrar. Den 5:e december arrangerades ett välbesökt föräldramöte med information och gruppdiskussioner på Näringslivets Hus. Foto: Samuel Willner

Ordförande: Laila Neck, S

Uppdrag

Kommunfullmäktige är kommunens högsta beslutande organ. Fullmäktige består av 35 ledamöter som väljs vid allmänna val vart fjärde år. För mandatfördelning i Tibro 2015–2018, se sidan 6.

Viktiga händelser under året

Kommunfullmäktige har under året haft nio ordinarie sammanträden. Bland behandlade större ärenden märks, förutom årsredovisning, budget och delårsrapporter, bland annat;

- Extra integrationsmedel 2015-2016
- Antagande av reglemente gällande avgifter för vård och omsorg
- Framtidens gymnasieskola i Tibro från och med läsåret 2016/2017
- Uppdrag att utveckla Mini-Zoo
- Uppdrag att anlägga näridrottsplats i Skattegården

- Uppdrag att anlägga F-6-skola
- Revidering av placeringpolicy
- Antagande av trafikförsörjningsprogram för färdtjänst och riksfärdtjänst 2016–2019
- Försäljning av Dalviksskolan
- Försäljning av delar av kvarteret Tallen
- Revidering av reglementen för samtliga nämnder

Motioner som behandlats under året är bland annat:

- Motion om att Tibro kommun ska vara en fristadskommun
- Motion om lekredskap för barn med funktionshinder på kommunens lekplatser
- Motion om hur Tibro kommun ska bemöta presumtiva kunder och entreprenörer i framtiden
- Motion om barnomsorg på obekvämt arbetstid

	Antal 2016		Antal 2015		Antal 2014	
	Inkomna	Besvarade	Inkomna	Besvarade	Inkomna	Besvarade
Motioner	26	14	16	12	5	2
Medborgarförslag	8	4	6	11	10	4
Frågor vid allmänhetens frågestund	7	7	-	-	-	-

- Motion om kommunägda fastigheter och dess ägande och drift
- Motion om att ansöka om byggnadsminnesförklaring av Brittgården
- Motion om att utreda möjligheten att inrätta ett barnrättsombud
- Motion om ett bättre badhus
- Motion om kulturskola
- Motion om kulturanläggning

Årets ekonomiska resultat

Kommunfullmäktige Kostnader, Tkr	Bokslut 2015	Bokslut 2016	Budget 2016	Avvikelse 2016
Kommunfullmäktige	2 149	2 564	2 650	86

Kommunfullmäktige redovisar sammantaget ett positivt resultat för verksamhetsåret om 0,1 mnkr.

Kommunstyrelsen

Ordförande: Rolf Eriksson, S

Förvaltningschef: Kristina Lundgren

Uppdrag

Kommunstyrelsen ska enligt kommunallagen bereda och yttra sig i alla ärenden som tas upp i kommunfullmäktige. Kommunstyrelsen ansvarar för kommunens totala ekonomi och utveckling och har också ett centralt uppföljningsansvar avseende kommunens verksamheter.

Kommunledningskontoret är kommunstyrelsens organ för ledning, tillsyn och samordning. Kommunledningskontoret ansvarar för övergripande utvecklingsfrågor och gemensamma funktioner som ekonomi, personal, kansli, IT, tillväxt och arbetsmarknad, kommunikation, integration, folkhälsa samt säkerhet. I förvaltningens uppdrag ingår strategisk planering, omvärldsbevakning och genomförande av kommunövergripande beslut samt projekt.

Viktiga händelser under året

- Flyktingsituationen har krävt fortsatt samordning av kommunens resurser, vilket har skett från kommunledningskontoret.
- Anvisningen av tio nyanlända för bosättning i kommunen har fullföljts.
- En projektledare har anställts med uppdraget att leda arbetet med byggnationen av en ny F-6-skola.
- Beslut har fattats om att ansöka om nominering till "Årets stadskärna 2017".
- En förstudie har genomförts och ett inriktningsbeslut fattats om etableringen av ett kompetenscenter.
- Upprustning och utveckling av Mini-Zoo har påbörjats.
- Ett nytt avtal om Inredia har tecknats med näringslivet i Tibro.
- En handels- och besöksnäringens utredning har genomförts.
- Arbetet med att ta fram en ny gemensam teknisk plattform för de kommunala webbplatserna i Tibro, Hjo och Karlsborg har påbörjats.

- TTC förlorade Arbetsförmedlingens upphandling av arbetsmarknadsutbildning i träteknik i Tibro.
- Den totala arbetslösheten ökade något i Tibro under 2016. Den största ökningen avsåg utrikesfödda.
- En upphandling av kapitalförvaltare av kommunens placerade medel har gjorts.
- En ny besöksportal för alla kommuner i Västsverige, vastsverige.com, lanserades i april 2016.
- En översyn av kommunens författningssamling har påbörjats.
- En centralisering av kommunens ekonomi- och personalfunktioner har genomförts och grunden till en ny kommunikationsenhet har lagts.

Kommunens mångfaldsarbete har under året fortskridit på ett framgångsrikt sätt. Ledtiderna inom flera etablerings- och integrationsprocesser har identifierats och effektiviserats. Integrationsenheten arbetar proaktivt och involverar olika samverkanspartner i utvecklingsarbetet. Detta har lett till ökad samverkan såväl internt som externt. Enhetens arbetsätt har också bidragit till ökad medborgarmedverkan genom referensgruppsmöten med nyanlända och etablerade Tibrobor. Genom projektet "Kulturvän" har den sociala integrationen ökat.

Som ett led i kommunens strävan att vara en attraktiv arbetsgivare genomfördes 2016 en medarbetarenkät. Resultatet visar att kommunledningskontorets medarbetare är engagerade och motiverade att utveckla verksamheten och överlag nöjda med sitt arbete och sin arbetsgivare. Resultatet ska följas upp i konkreta handlingsplaner 2017.

Inom området gränsöverskridande samverkan har Tibro kommun utvecklat samarbetet med Karlsborg och Hjo gällande växel och säkerhetssamordning. Under våren stängdes växelborden i kommunhuset och Hjo kommuns telefonväxel blev svarsställe även för Tibro kommun. Karlsborgs kommun ansluts under 2017. Arbetet kring säkerhetssamordning utvecklades också under året. Karlsborg anslöt sig till Tibro och Hjo kommuners säkerhetssamarbete och till följd av detta utökades antalet samordnare till två. Ett närmare samarbete har även etablerats mellan de tre kommunernas kommunikatörer. Under året lades grunden till en gemensam teknisk plattform för de tre kommunernas nya webb-

platser. Webbutvecklingsprojektet väntas vara klart i slutet av maj 2017.

Efter den framgångsrika anslutningen till Skövdes IT-plattform och IT-support 2015 gick kommunerna 2016 vidare med en utredning om ett fördjupat IT-samarbete. Den gemensamma slutsatsen resulterade i beslutet att Skövde kommun övertar IT-driftansvaret från och med 2017. Det utvidgade samarbetet med Skövde ökar driftsäkerheten och påverkar IT-kostnaderna positivt på lång sikt.

Ett omfattande näringslivsarbete med Tibrofrukostar, näringslivsbesök och nätverksträffar som grund pågår fortlöpande. Vid årets välbesökta näringslivsgala utsågs Mellansvenska Industriprodukter AB till årets företagare i Tibro.

Utbildningen "Förenkla – helt enkelt" påbörjades strax före årsskiftet. Det är en utbildning för kommuner som vill förbättra sina företagskontakter. Den riktar sig till chefer, handläggare och politiker som möter företag i sitt arbete med fokus på att göra kommunen mer företagsvänlig. Tibro kommun genomför utbildningen tillsammans med Hjo och Tidaholms kommuner i samarbete med SKL.

Under året har ett samarbetsavtal arbetats fram mellan Arbetsförmedlingen och Tibro kommun. Målet med samarbetet är att den statliga myndigheten och kommunen ska arbeta mer effektivt, att fler ska få arbete och att tiden i arbetslöshet ska kortas. Vidare är ambitionen att formaliseringen ska leda till ett mer proaktivt arbetssätt samt gemensamma arbetsmetoder.

Projektet Ung Arena 9.0 omfattar nio kommuner i östra och norra Skaraborg och vänder sig till unga mellan 15–24 år som har behov av att få ett arbete eller börja studera. Samordningsförbunden i östra och norra Skaraborg har ett nära samarbete med Arbetsförmedlingen och Försäkringskassan som är viktiga aktörer i projektet. Projektet pågår fram till 2019. Inom ramen för det har gemensamma mötesplatser etablerats. Dessa kommer utgöra neutrala nav dit unga kan vända sig för att hamna i rätt aktiviteter så fort som möjligt i syfte att förhindra utanförskap och förkorta tiden till studier eller arbete.

Under året har en praktiksamordnare anställts på arbetsmarknadsenheten, AME, för att personer i etableringen ska kunna komma ut i arbetslivet snabbare. Tanken är att ge personer som går på SFI och har varit i etableringen i cirka 12 månader möjlighet till både språkpraktik och anställningar. Tre personer på AME, praktiksamordnaren, en handledare och en språkresurs, tar kontakt med personer på SFI och personer som Arbetsförmedlingen anvisar och en del kommer själva för att få hjälp med praktikplats. Personerna som arbetsgruppen möter har kompetens och arbetslivserfarenheter, som gör dem till en viktig resurs för den svenska arbetsmarknaden.

Under året har 165 ungdomar i åldern 15–17 år erbjudits feriepraktik i kommunen på olika arbetsplatser under tre veckor. Samtliga ungdomar som söker en praktikplats får det.

Kommunen förlorade Arbetsförmedlingens upphandling av arbetsmarknadsutbildning i träteknik för de kommande fyra åren, en utbildning som Tibro Training Centre, TTC, bedrivit sedan 1991. TTC avslutade de pågående utbildningarna den 31 juni och sedan dess har ingen utbildning bedrivits där. Lärarna är uppsagda och har avslutat sina tjänster. TTC har utgjort en viktig del av kompetensförsörjningen för trä- och möbelbranschen, som står inför stora utmaningar när det gäller framtida rekryteringar. Ett förlorat

avtal får konsekvenser för Tibro kommun eftersom TTC har haft en viktig funktion, inte minst ekonomiskt, i Tillväxt Tibros organisation. Organisationens ekonomiska upplägg skapades i samband med Näringslivets hus tillkomst 1996 och har genom åren varit framgångsrikt och värdefullt för kommunens näringslivs- och utvecklingsarbete. TTC har kvar ett avtal med Arbetsförmedlingen kring utbildning på kriminalvården i Tidaholm, där 4–6 elever utbildas kontinuerligt i träteknik. Avtalet löper på till den 31 mars 2017.

Framtid

För att långsiktigt kunna vara en attraktiv arbetsgivare krävs insatser för generations- och kompetensväxling. Den strategiska kompetensförsörjningen bidrar till att behålla kompetens och rekrytera ny kompetens i konkurrens med andra arbetsgivare. Kompetensförsörjningen ska säkerställa att verksamheterna utvecklas i enlighet med de politiska målsättningarna. Kommunens utveckling framåt bör fokusera på att skapa inkluderande och mångfaldsberikade arbetsplatser och därmed möta framtida kompetensbehov.

Digitaliseringen de senaste decennierna har varit snabb och haft stor betydelse för samhällsutvecklingen. Det är angeläget att ta vara på det förändringstryck som digitaliseringen ger och dra full nytta av möjligheterna bland annat för att klara välfärdens framtida finansiering och tillmötesgå människors förväntningar på väl fungerande och lättillgänglig kommunal service.

Företagsklimatet i kommunen är bra och ska fortsätta utvecklas, bland annat genom utbildningsinsatsen "Förenkla – helt enkelt". Samarbetet med näringslivsbolaget InTibro kommer utvärderas under 2017 och beslut kommer fattas om framtida samarbete.

Arbetet med att utveckla kommungemensamma arbetssätt och rutiner fortsätter 2017. Bland annat ska kvalitetsarbetet och arbetet med kommunens styrmodell utvecklas. Vidare kommer planering för införande av e-arkiv – i samarbetet med Hjo och Karlsborg – samt kommungemensamma rutiner för dokument- och ärendehantering påbörjas. Under 2017 kommer även en ny helt mobilanpassad hemsida att presenteras.

En annan stor utmaning framöver blir arbetet med att förbereda organisationen för den dataskyddsförordning som kommer att ersätta nuvarande lagstiftning gällande behandling av personuppgifter under 2018.

FN:s konvention om barns rättigheter, Barnkonventionen, blir snart svensk lag. Förberedelser med bland annat utbildningsinsatser pågår så att kommunen, när lagen träder ikraft, är förberedd och kan praktisera lagen fullt ut. Förberedelsearbetet sker i samarbete med kommunerna Hjo, Tidaholm, Karlsborg och Tibro.

Arbetet med att utveckla ett kompetenscenter fortsätter under kommande år. En plan kommer tas fram för hur denna verksamhet ska utformas, ledas, organiseras och finansieras.

Fortsatt fokus kommer att ligga på det strategiskt viktiga integrationsarbetet. Utmaningar som identifierats är bland annat bostadsbrist, arbetslöshet bland utrikesfödda och psykisk ohälsa.

Årets ekonomiska resultat

Kommunstyrelsen <i>Kostnader, Tkr</i>	Bokslut 2015	Bokslut 2016	Budget 2016	Avvikelse 2016
Kommunstyrelsen	10 559	11 370	11 950	580
Kommunledningskontoret	22 660	24 131	44 650	20 519
<i>varav Kommunledningen</i>	12 151	13 069	13 955	886
<i>varav Integration</i>	5 210	12 230	16 900	4 670
<i>varav luventus</i>	1 311	-17 180	0	17 180
<i>varav IT-avdelning</i>	6 726	5 439	5 252	-187
<i>varav Näringslivsenheten</i>	4 578	3 244	3 370	126
<i>varav Tibro Training Centre, TTC</i>	-240	1 792	0	-1 792
<i>varav Arbetsmarknadsenheten</i>	3 344	3 305	3 240	-65
<i>varav Kommunikationsenheten</i>	-	2 232	2 193	-299
Summa	35 368	35 501	56 600	21 099

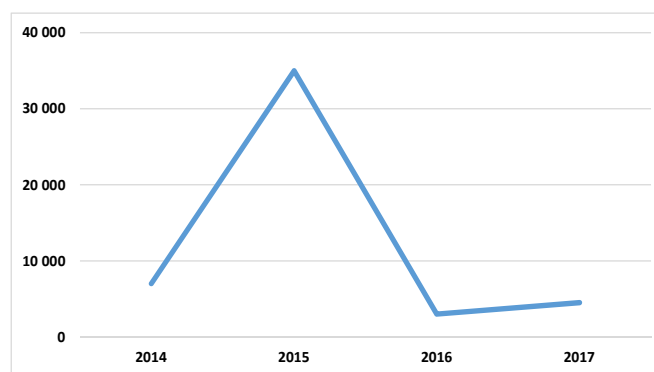
Kommunstyrelsen redovisar ett överskott med 21,1 mnkr. Överskottet är hänförligt till statsbidrag gällande integrationsverksamhet. Två poster, boenden för ensamkommande barn och extra statsbidrag med anledning av flyktingsituationen, ger totalt ett överskott med 21,9 mnkr.

Kommunens boenden för ensamkommande ungdomar redovisar ett överskott med 17,2 mnkr. Av 48,1 mnkr i statsbidrag har 30,9 mnkr eller cirka 65 % använts till boende (inklusive familjehem) samt myndighetshandläggning. Antalet placerade barn var under de första tre kvartalen drygt 50 för att under kvartal 4 sjunka till 35. Kommunen har under 2016 haft avtal med Migrationsverket om 70 boendeplatser, men avtalet har sagts upp till den 31 mars 2017. Detta innebär att kommunen från och med april 2017 inte längre erhåller ersättning för tomma platser (tidigare 1600 kr/dygn). Från halvårsskiftet 2017 sänks dessutom ersättningen för belagda platser med cirka 30 %. Bakgrunden till dessa förändringar är färre asylsökande och statens ambition att få fram billigare former av stödboenden än de som nyttjats hittills.

Kommunen erhöll 18,3 mnkr i form av det extra statsbidrag med anledning av flyktingsituationen som regeringen beslutade om i december 2015. De 4,7 mnkr av dessa som inte har nyttjats ingår i 2016 års resultat.

Kommunens ordinarie integrationsverksamhet finansieras till största delen med statlig schablonersättning för flyktingar som fått uppehållstillstånd. 2016 fick Tibro kommun 18,5 mnkr i statsbidrag till denna verksamhet. Vid årets slut kvarstod 5,6 mnkr av dessa som periodiserats för kommande utgifter. Totalt fanns vid årsskiftet 17,5 mnkr avsatta för framtida integrationskostnader.

Diagram: Antal ensamkommande barn till Sverige, Utfall 2014-2016 samt prognos för 2017

Källa: Migrationsverket

Tibro Training Center, TTC, redovisar ett underskott på -1,8 mnkr för 2016. Underskottet beror främst på att kommunen under året förlorade upphandlingen med Arbetsförmedlingen gällande platser för träteknisk utbildning. Större delen av underskottet är hänförligt till andra halvåret. Det rör sig om avvecklingskostnader för personal, lokalhyra samt uteblivna intäkter för utbildning.

Övrig verksamhet – kommunledningskontoret samt kommunstyrelsen och dess finansiering av olika samarbetsorgan – redovisar totalt ett överskott med 1,0 mnkr.

Barn- och utbildningsnämnden

Den 22 september togs det första spadtaget för Snickarvallens förskola, som kommer att tas i bruk hösten 2017. Barn och personal från Återbrukets förskola, som ska flytta in i den nya förskolan, var med och satte spadarna i jorden för bygget tillsammans med barn- och utbildningsnämndens ordförande Anne-Marie Wahlström, samhällsbyggnadsnämndens ordförande Per Gren, Peter Lennartsson, VD för Calles Bygg i Skövde, och byggingenjören Ragnar Olsson. Foto: Christina Froh

Ordförande: Anne-Marie Wahlström, S

Förvaltningschef: Pähr Nyström

Uppdrag

Barn- och utbildningsnämndens uppdrag är att ge alla barn och elever möjlighet att inhämta och utveckla kunskaper och värden. Skolan ska främja barns och elevers utveckling och lärande samt även främja lusten till ett livslångt lärande. Förskolan och skolan ska förmedla och förankra respekt för de mänskliga rättigheterna och de grundläggande demokratiska värderingar som det svenska samhället vilar på. Barn och elever ska till det yttersta stödjas och stimuleras i den egna utvecklingen och skolan ska sträva efter att uppväga skillnader i barns och elevers förutsättningar att tillgoda göra sig undervisningen. Barn, ungdomar och vuxna ska i en stimulerande studiemiljö ges förutsättningar att inhämta kunskaper för vidare studier och samhällsliv samt kunskap som uppmanar till lärande, delaktighet och ansvarstagande.

Lärmiljöerna i förskola och skola ska organiseras så att alla känner sig trygga och värdefulla. I samarbete med hemmen ska skolan även främja barns och elevers allsidiga utveckling till aktiva, kreativa, kompetenta och ansvarskännande individer och

medborgare. "Barnets bästa" är utgångspunkten för all verksamhet inom förskolan och skolan.

Verksamheten organiseras i förskola med integrerad allmän förskola, familjedaghem, familjecentral, förskoleklass, skolbarnsomsorg, grund- och grundsärskola, förberedelseverksamhet, gymnasie- och gymnasiesärskola, vuxenutbildning, SFI, samt musikskola för sammantaget ungefär 2 500 barn och elever.

För samtliga verksamheter utom musikskolan finns statliga och kommunala styrdokument som reglerar verksamheten i form av skollag, grund- och gymnasieförordning, läroplaner, kurs- och timplaner samt kommunala mål- och budgetdokument.

Viktiga händelser under året

Inflyttningen från närliggande kommuner och via asylmottagande/anhöriginvandring har under de senaste åren bidragit till ett ökat antal barn och elever i förskolan, grundskolan, gymnasiet och vuxenutbildningen. Detta är en tydlig trend som visar att Tibro är en attraktiv kommun att bosätta sig i, vilket barn- och utbildningsförvaltningen måste svara upp emot. Eftersom det utbildas för få pedagoger i Sverige i förhållande till det totala behovet är det i nuläget svårt att rekrytera förskollärare och

lärare. Det är särskilt synligt i förskolan, där andelen pedagogiskt högskoleutbildade har minskat under 2016.

Den begränsade tillgången på förskolelokaler kommer att förbättras i och med byggnationen av en ny förskola med sex avdelningar samt beslutet att dra igång arbetet med den första av två nya grundskolor i centralorten Tibro. Kommunen har blivit mer aktiv i rekryteringen av ny personal och ska under 2017 delta i en rekryteringsmessa på Jönköping University.

Förskolan

Efterfrågan på platser inom förskolan är fortsatt hög. Nästan alla barn i åldersgruppen två–fem år är inskrivna inom barnomsorgen. Kommunen uppfyller lagkraven och har hittills erbjudit alla vårdnadshavare barnomsorgsplatser inom fyra månader genom att ha avdelningar i tillfälliga lokaler. Under 2016 fanns 27 kommunala förskoleavdelningar fördelade på åtta förskolor. Därutöver har kommunen även sju dagbarnvårdare. Byggnationen av Snickarvallens förskola är påbörjad och kommer att vara inflyttningsklar hösten 2017. Det genomsnittliga antalet barn per avdelning är högre än riksgenomsnittet (17,7 barn/avdelning per den 2016-12-31), men har minskat med 1,1 barn/avdelning sedan december 2015. Då den politiska målsättningen i barn- och utbildningsnämnden är att det inte ska vara fler barn per avdelning i Tibro än i övriga Sverige behövs troligen ytterligare åtgärder för minska antalet barn i varje barngrupp.

Grundskolan

Med anledning av att elevernas kunskapsnivåer och betyg har försämrats kraftigt de senaste åren har barn- och utbildningsnämnden fattat flera beslut under 2016 om insatser som ska bidra till högre meritvärden. Grundskolans budget kommer att förstärkas med fem miljoner kronor 2017. Flera av de tidigare vakanta tjänsterna som skolpsykolog, specialpedagoger, speciallärare och resurslärare har därmed kunnat eller är på väg att återbesättas.

Grundskolorna i Tibro genomför ett utvecklingsarbete i samarbete med professor Per-Olof Bentley för att utveckla och förbättra undervisningen i matematik i syfte att öka måluppfyllelsen i detta ämne. Sedan tidigare pågår också motsvarande insatser för att öka och utveckla elevernas läs- och skrivförmåga. Grundskolorna i Tibro deltar också i Skolverkets satsning "Läslifftet" under läsåret 2016–17.

Behovet av insatser för elever som är i behov av särskilt stöd är fortsatt stort. Det är fler elever än tidigare som av olika skäl behöver "en-till-en-undervisning" för att de inte klarar av den vanliga gruppundervisningen.

En särskild arbetsgrupp, "Framtidsgruppen", tillsattes under 2016 och har lämnat förslag på områden och insatser som är särskilt viktiga att fokusera på. Dessa är elevhälsa, arbetsro, undervisning samt styrning och ledning.

Utvecklingsarbetet har gett ett förbättrat resultat. Andelen elever som är behöriga till gymnasiet har ökat och det har också meritvärdena, som ökar från en lägstnivå våren 2014.

Förstudien om framtidens grundskola är avslutad och beslut har tagits i kommunfullmäktige om att dra igång arbetet med att färdigställa en ny F-6-skola senast hösten 2020. Lokalprogrammet, som ska ligga till grund för hur skolan ska byggas och hur verksamheten ska organiseras, påbörjades i slutet av 2016 och kommer att vara klart under inledningen av 2017. Träffar med

Under 2016 har det bedrivits ett omfattande utvecklingsarbete i Tibro kommuns skolor för att förbättra skolresultaten. På Smulebergsskolan har samtliga elever i årskurs 4 erbjudits möjlighet att förbättra sin inlärningsförmåga med hjälp av arbetsminnesträning. Foto: Christina Froh

personal och föräldrar har genomförts för att skapa delaktighet och ett gott underlag för kommande projektering.

Gymnasieskolan

Den strukturella anpassningen av Fågelviksgymnasiet fortsätter som en följd av beslutet att avveckla de nationella programmen inom gymnasie- och gymnasiesärskolan i Tibro. Några enstaka särskoleelever har påbörjat sin gymnasieutbildning i Tibro. De behöriga eleverna har främst valt utbildningar i Skövde.

Vuxenutbildning

Antalet elever vid SFI, Svenska för Invandrare, är fortsatt stort, vilket medfört att kommunen varit tvungen att köpa utbildningsplatser av Skövde kommun. Detta beror främst på att det är svårt att rekrytera behöriga pedagoger.

Behovet av studie- och yrkesvägledning har ökat kraftigt i och med nya krav på behörigheter till studier men också på grund av det stora antalet nyanlända som har helt andra förutsättningar för att komma vidare till högre studier eller ut i sysselsättning.

Målsättningen är att utbudet av vuxenutbildning ska utökas från hösten 2017 utifrån kraven i den nya vuxenförordningen och de intentioner som finns i den kommunövergripande förstudien kring ett gemensamt kompetenscenter, där vuxenutbildningen integreras med arbetsmarknadsutbildning och vägledning/validering.

Framtid

Utmaningarna kommer att vara de samma även de kommande åren, lokaler och gruppstorlekar inom förskola och skola, högre måluppfyllelse för elever i framför allt grundskolan samt förmågan att möta vuxnas och arbetslivets behov av utbildningar, vilket blir särskilt tydligt i integrationsfrågan. Mer samverkan inom kommunen kommer att krävas för öka kvaliteten.

Årets ekonomiska resultat

Barn- och utbildningsnämnden Kostnader, Tkr	Bokslut 2015	Bokslut 2016	Budget 2016	Avvikelse 2016
Nämnd	732	630	615	-15
Gemensamma resurser	12 129	11 002	13 012	2 010
Förskola	57 545	59 408	64 294	5 516
Grundskola	111 280	111 354	119 060	7 706
Gymnasieskola exkl. köp/försäljning av utbildningsplatser	49 787	42 255	51 201	8 946
Gymnasieskola köp/försäljning av utbildningsplatser (IKE)*	604	10 969	7 237	-3 732
Vuxenutbildning	7 225	7 206	7 737	526
Obalans i budget 2016 (Gymnasieverksamheten)	0	0	-15 231	-15 231
Summa	239 302	242 824	248 550	5 726

*Interkommunal ersättning (IKE) innebär ersättning för köp eller sälj av utbildningsplatser kommuner emellan. Interkommunal kostnad uppstår då folkbokförda Tibroelever väljer att studera på annan ort. Interkommunal intäkt uppstår när folkbokförda elever i andra kommuner väljer att studera i Tibro.

Barn- och utbildningsnämnden inledde året med en konstaterad budgetbrist om drygt 15 mnkr. Underskottet var hänförbart till ökade nettokostnader för gymnasieverksamheten. Efter flera år med successivt ökade underskott inom gymnasieverksamheten beslutade kommunfullmäktige i mars att avveckla de nationella programmen vid Fågelviksgymnasiet. Vid kommunstyrelsens behandling av uppföljning 1 beslutades vidare att barn- och utbildningsnämnden inte behövde vidta ytterligare åtgärder inom övriga verksamhetsområden för att minska underskottet som var hänförbart till gymnasieskolan.

Trots obalansen i budgeten och prognostiserade underskott under året redovisar barn- och utbildningsnämnden vid årets slut ett överskott om 5,7 mnkr för 2016. Det motsvarar en budgetavvikelse på 2,3 %. Resultatet beror framförallt på ökade intäkter från statsbidrag. En striktare redovisning med periodisering av intäkter till den period de avser, bidrar till att statsbidragen blivit högre än budgeterat. Bidragen inom förskolan för mindre barngrupper på 1,9 mnkr och lågstadiesatsningen inom grundskolan på 4,8 mnkr avser perioden höstterminen 2015–höstterminen 2016 (1,5 år). Migrationsverket som tidigare släpat med sina ersättningar till kommunen avseende asylsökande barn och elevers skolgång, betalade i december månad ut intäkter för verksamhet som avsåg åren 2014 till 2016. Beloppet från Migrationsverket som påverkar bokslutet utöver budget uppgår till +4,1 mnkr. Sammantaget påverkar statsbidragen resultatet med totalt 10,8 mnkr jämfört med budget.

Gemensamma resurser har en positiv budgetavvikelse vid årets slut. Detta är föranlett av lägre kostnader för gemensam kompetensutveckling (1,0 mnkr), då det under året varit färre som genomfört förskole- och lärarlyft än tidigare. Vakanser i ledningen och lägre kostnader på gemensam drift påverkar också utfallet.

Förskolans överskott om 5,5 mnkr beror på ökade intäkter från statsbidrag (1,9 mnkr) och föräldraavgifter (0,4 mnkr) samt lägre personalkostnader (2,5 mnkr). Anledningen till de lägre kostnaderna är sjukskrivningar, vakanser, tjänstledigheter och

att verksamheten inte har kunnat bemanna alla tjänster då det råder brist på utbildad personal. Verksamheten i Återbruket 2 blev också mindre än planerad eftersom lokalytan inte blev så stor som det först var tänkt.

Grundskolans budgetavvikelse +7,7 mnkr är i första hand hänförbart till ökade intäkter från statsbidrag. Verksamheten erhöll bidrag för lågstadiesatsning (4,8 mnkr) och för asylsökande barns skolgång (1,1 mnkr) utöver budget. Vakanser avseende specialpedagog och skolpsykolog med tillhörande poster medför lägre kostnader med 1 mnkr. Den förstnämnda tjänsten är tillsatt från och med augusti månad, medan nämnden fortsatt köper in utredningar av psykolog när behovet finns. Resultatet påverkas också av ökade intäkter från föräldraavgifter från fritidshemmen.

Gymnasieverksamheten totalt, inklusive den obalans nämnden hade vid årets början, uppvisar ett underskott om cirka -10 mkr. Detta är dryga 5 mnkr bättre än budget. Det är ökade intäkter från statsbidrag till introduktionsprogrammet (yrkesintroduktion 0,7 mnkr, asylsökande elevers skolgång 2,3 mnkr) som bidrar till delar av denna förbättring. Beslutet om nedläggning vid Fågelvik har också medfört lägre personalkostnader (2,3 mnkr) med anledning av att uppkomna vakanser inte alltid har tillsatts. 1,8 mnkr kan hänföras till lärare på nationella program. Avvikelsen för interkommunala ersättningar inom gymnasieskolan, -3,7 mnkr avser ökade kostnader för köp av utbildningsplats i annan kommun (-0,7 mnkr är kopplat till gymnasiesärskolan) samt ökade resekostnader för Tibroelever i framförallt årskurs 1.

Vuxenutbildningen redovisar ett överskott om 0,5 mnkr. Överskottet är hänförbart till lägre kostnader för köp av utbildningar inom gymnasial vuxenutbildning hos andra anordnare. Verksamheten Svenska för invandrare, SFI, har haft ökad verksamhet under året. För att möta efterfrågan har verksamheten utökats under hösten med ytterligare en klass under dagtid och från och med oktober även med en kvällsgrupp.

Socialnämnden

2016 sjösattes en ny personcentrerad demensorganisation i Tibro kommun. Hemvård, dagliga aktiviteter, korttids- och växelvård samt demensboende ryms inom samma organisation, vilket innebär att det är samma personal som stöttar varje enskild vårdtagare med såväl personlig omvårdnad som aktivering och att samma personal fortsätter hjälpa en vårdtagare även när denne är i behov av nya insatser eller ett annat boende. På bilden gör demensundersköterskan Rebecca Gustafsson och Sigrid Hall semlor tillsammans. "Jag tycker verkligen om det här sättet att arbeta", fastslår Rebecca. Foto: Christina Froh

Ordförande: Bengt Andersson, C

Förvaltningschef: Mikael Ingsberg

Uppdrag

Människor kan av olika skäl ibland behöva stöd i sitt dagliga liv. En av Socialtjänstens viktigaste uppgifter är att se till att alla som bor eller vistas i Tibro får det stöd och den hjälp de har laglig rätt till för att kunna leva ett självständigt liv.

Ett av socialtjänstens viktigaste centrala uppdrag är att stödja och utveckla kommuninvånarnas möjligheter till ekonomisk och social trygghet samt oberoende, så långt det är möjligt. Socialtjänsten erbjuder stöd och verksamhet riktad till barn, ungdomar och föräldrar som under en period behöver extra hjälp på grund av ekonomiska bekymmer, problem med alkohol eller andra droger eller för att någon i deras närhet utsätts för våld eller andra former av övergrepp.

På grund av stigande ålder eller funktionshinder kan kommuninvånarnas förutsättningar förändras så att ett hjälpbehov uppstår. Socialtjänstens målsättning är att, om det är möjligt, försöka bistå med olika insatser för att möjliggöra att den enskilde kommuninvånaren kan leva ett så fritt och självständigt liv som möjligt.

Socialtjänstens insatser kan bestå av hjälp i ordinarie boende eller omvårdnad och omsorg på ett särskilt boende.

Socialtjänsten har också i uppdrag att erbjuda anhöriga möjligheten att få stöd, hjälp och avlastning via anhörigstöd.

Verksamheten regleras bland annat i lagstiftningen i Socialtjänstlagen (SoL), Hälso- och sjukvårdslagen (HSL), Lagen om vård av missbrukare (LVM), Lagen om vård av unga (LVU), Lagen om stöd och service till vissa funktionshindrade (LSS) samt Lagen om assistansersättning (LASS).

Viktiga händelser under året

Socialtjänsten har under året lanserat tre e-tjänster som ett steg på vägen mot bättre service. Detta arbete har genomförts med stöttning av Skövde kommun.

- Intresseanmälan för timavlönad anställning och vikariat
- Intresseanmälan som kontaktperson/kontaktfamilj/familjehem
- Ansökan om trygghetslarm

Under året har även mycket arbete lagts ned på att få en bättre samverkan med primärvården i Tibro. En överenskommelse har slutits med Hälsocentralen angående ansvar kring ensamkom-

Tibro kommun söker i samarbete med Närhälsan Tibro Vårdcentral

**Distriktssjuksköterska/
Sjuksköterska 100%**

TIBRO
Tibro kommun
543 80 TIBRO
Växel: 0504-180 00

Läs mer på
www.tibro.se/lediga-jobb

2017 ska samarbetet mellan Tibro kommun och Närhälsan i Tibro fördjupas för att förbättra och kvalitetssäkra vården till de Tibrobor som finns inom den kommunala vård- och omsorgsverksamheten. Under 2016 rekryterades en sjuksköterska som ska arbeta för både kommunen och Närhälsan med den aktuella målgruppen.

mande ungdomar som bor på Luventus. En motsvarande överenskommelse ska komma till stånd med Närhälsan.

Samarbetet med Närhälsans vårdcentral har blivit mer långtgående än tidigare. Under hösten annonserades det efter en gemensam sjuksköterska som ska arbeta hos båda huvudmännen för att Tibroborna inte ska märka av de huvudmannagränser som finns och för att patienterna ska hamna i fokus. Av samma anledning har Socialtjänsten lämnat in en ansökan om att få bli en del av Regionens vårdval inom rehabilitering.

Vård och omsorg

Under 2016 sjuksattes en utvecklad demensorganisation som verkligen har fokus på den demenssjuke Tibrobon och dennes anhöriga. Sedan den 1 februari 2016 har såväl arbetssätt som synsätt ändrats. Hemvård, dagverksamhet, korttids- och växelvård samt demensboende är organiserad i samma verksamhet. För att få detta att fungera strukturellt är all personal inlagd i ett verksamhetsgemensamt schema. Planerare fördelar personal utifrån vilka som arbetar och vilka vårdtagare som ska hjälpas.

På det här sättet kan en anställd hjälpa en vårdtagare med personlig omvårdnad på morgonen, för att sedan följa den personen till dagverksamheten och hjälpa den med aktivering. En vårdtagare lämnas med andra ord inte alltid till en annan personalgrupp som utför aktiviteter. I och med detta kan kommunen erbjuda dagliga aktiviteter dygnet runt, alla dagar i veckan. En vårdtagare har till och med varit på dagverksamhet mitt i natten. Allt detta för att arbeta utifrån individens behov. Detsamma gäller om en vårdtagare kommer in på korttidsvård. Korttidsplatserna är en integrerad del av kommunens två demensboenden. När en vårdtagare har behov av korttidsvård fortsätter samma personal som brukar hjälpa honom eller henne att göra det även under korttidsbeslutet.

Det nya arbetssättet har inneburit att såväl personalgruppen som verksamheten har blivit mer flexibel. Nu förs fler samtal om hur varje enskild individ kan få hjälp på bästa sätt. Har en vårdtagare varit på dagvård under en lång tid, så fortsätter den att gå på dagvård även när han eller hon har flyttat in på ett demensboende. När personalen ser att det behovet inte längre finns, till exempel för att vårdtagaren inte uppskattar eller mår bra av dag-

verksamheten längre, så tas den verksamheten bort eller minskar i omfattning.

Målet med omorganisationen var och är att det ska bli bättre kontinuitet i verksamheten, att personalen ska kunna följa varje vårdtagare på ett bättre sätt än som tidigare varit fallet.

Under året har mycket arbete lagts ned kring byggandet av ett nytt äldreboende. Under 2016 upphandlades boendet. Bygget påbörjades på hösten. Det nya boendet blir ett särskilt boende med fyra avdelningar och 40 platser. Det kommer att ersätta äldreboendet på Fredsgatan när det är färdigt vid årsskiftet 2017–2018.

Individ- och familjeomsorg och myndighetshandläggning

Inom individ- och familjeomsorgen, IFO, har man under året planerat, provat och utvärderat en förändring av ledningsorganisationen. IFO är numera uppdelat i fem enheter: Enheten för barn och unga, vuxenenheten, luventus, enheten för funktionsnedsättning och Familjecentralen. Verksamheten leds av fem enhetschefer som är underställda en IFO-chef.

Individ- och familjeomsorgen har utökats med en ny enhet, Familjecentralen, som tidigare hörde till barn- och utbildningsförvaltningen. Denna enhet har ansökt och kommit med i ett projekt, Innovationsguiden – den goda insatsen, som handlar om att hitta nya sätt att nå ut till allmänheten.

Vuxenenheten har haft tillsyn av Inspektionen för vård och omsorg, IVO, gällande myndighetshandläggning inom LSS med mycket fint resultat.

Personerna som arbetar med myndighetsutövning för ensamkommande flyktingbarn har under året flyttats över till samma enhet som personalen som arbetar med myndighetsutövning gällande övriga barn och ungdomar. Organisationsförändringen har dels genomförts för att skilja myndighetshandläggningen från HVB-boendeverksamheten för den aktuella målgruppen, dels på grund av antalet ensamkommande har minskat.

Luventus, ett HVB-boende för ensamkommande flyktingbarn, finns kvar och består av tre mindre enheter, varav en är ett utslussningsboende. Under året började socialtjänsten planera för en minskning av antalet boendeplatser för ensamkommande. Fyra nya ungdomar har tagits emot på Luventus 2016 samtidigt som flera av dem som bott på boendet fått lämna det för att de fått avslag på sina asylansökningar eller för att de har fyllt 18 år eller bedömts vara över 18 år. I snitt har 13 av de 70 HVB-platserna varit obelagda under året. Antalet anställda är än så länge det samma som tidigare och det finns en biträdande chef, en så kallad verksamhetsresurs, på plats för att bättre kunna stödja personalen och ungdomarna i vardagen.

Socialnämnden har tagit beslut om och erhållit statliga medel för att införa arbetsmodellen Äldres behov i centrum, ÄBIC. Arbetet med implementering startade 2015 och fortsatte 2016. ÄBIC innebär strukturerad dokumentation av äldre personers behov med användning av en internationell klassificering av funktionsstillstånd, funktionshinder och hälsa, ICF. Syftet med ÄBIC är att uppnå en högre rättssäkerhet genom likvärdig hantering av ansökningar, utredningar, planering och uppföljning. Modellen

bidrar till att beskriva de sökandes behov på ett tydligare sätt, vilket möjliggör en lokalt behovsbaserad organisation och resursplanering. En enhetlig och entydig terminologi bidrar till minskad dubbeldokumentation och ger ett bättre beslutsunderlag för genomförandepersonal.

PRIO-satsningen, den nationella planen för riktade insatser inom området psykisk ohälsa har fortsatt under året utifrån den inventering och analys som gjordes 2015.

Framtid

Vård och omsorg

Under 2017 och framåt kommer mycket arbete kring färdigställandet och uppstarten av det nya äldreboendet.

Det fördjupade samarbetet med Närhälsan genom den gemensamma sjuksköterskan, som ska arbeta för både kommunen och vårdcentralen, kommer att bli ett både intressant och banbrytande utvecklingsområde eftersom det här är ett helt nytt sätt att arbeta på.

I början av 2017 kommer en hemvårdsläkare att anställas på Närhälsan, en läkare som har som enda uppgift att koncentrera sig på patienter som även återfinns inom kommunal verksamhet. Även detta arbete, som kommer att innebära en kvalitetshöjning för berörda Tibrobör, behöver sjösättas och behovsanpassas under året. Läkaren kommer att arbeta 60 procent av sin tid i Tibro och 40 procent i Karlsborg.

Socialtjänsten påverkas av det faktum att en allt större del av sjukvårdsinsatserna för äldre och funktionshindrade genomförs i öppenvården. Allt kortare vårdtider inom slutenvården gör till exempel att fler kommer hem i sämre skick till kommunal omsorg än förut. Detta påverkar både sjuksköterskornas, arbetsterapeuternas, sjukgymnasternas och hemvårdens arbete, behovet av larm och så vidare. Kommunen måste anpassa sin organisation och skapa resurser för denna förändring.

Individ- och familjeomsorg

Det föreligger ökade kostnader för familjehem, särskilt i de fall då konsulentstödda familjehem används. Kostnaderna ser ut att vara bestående eftersom de barn som är placerade på det sättet idag är "uppväxtplaceringar".

Kostnaderna för försörjningsstöd väntas öka. Utanförskap för de mest utsatta grupperna kostar Sverige och Tibro stora belopp varje år. Grupperna utrikesfödda personer och personer med psykiska funktionshinder och beroendeproblematik har svårt att etablera sig på arbetsmarknaden. Många människor riskerar att hamna i ett långt utanförskap både socialt och ekonomiskt.

I den nationella PRIO-satsningen gällande psykiatri har Tibro varit med och gjort en inventering kring personer med komplexa psykiatriska funktionsnedsättningar samt gjort en analys och tagit fram en handlingsplan för utvecklingen av arbetet med och för denna målgrupp.

Under 2017 kommer psykiatrin att vara i fortsatt fokus genom den nationella psykiatrisatsningen. I psykiatrisatsningen ingår missbruksområdet som en självklar del eftersom många människor har en samsjuklighet, det vill säga både ett missbruk och psykisk ohälsa. En lagändring är föreslagen i socialtjänstlagen som pekar på god kvalitet och ökad tillgänglighet inom missbruks- och beroendevården. Det innebär ett större fokus på samverkan med mera framöver.

Nationellt pågår diskussioner om vikten av förstärkt kompetens för myndighetshandläggare av barnavårdsärenden. Kraven på socionomexamen och två års erfarenhet behöver kompletteras med ytterligare mentorskap och spetsutbildning. Regeringen tillskjuter nu medel för detta ändamål och inom Skaraborgs kommunalförbund ska en spetsutbildning tas fram som kan erbjudas Skaraborgs kommuner.

Det socioekonomiska arbets- och förhållningssättet har kommit för att stanna. Tidiga och förebyggande insatser i skolan och inom fritidsområdet med stöd av socialtjänsten bygger stabila strukturer som ska minska utanförskapet. Socialtjänstens kostsamma externa placeringar av barn och unga ska kunna hållas kvar på den låga nivå som är idag. Idag sker placeringar av barn och unga endast då alla andra insatser är uttömda och då kommunens förvaltningar har bidragit med alla de resurser som finns att tillgå.

Årets ekonomiska resultat

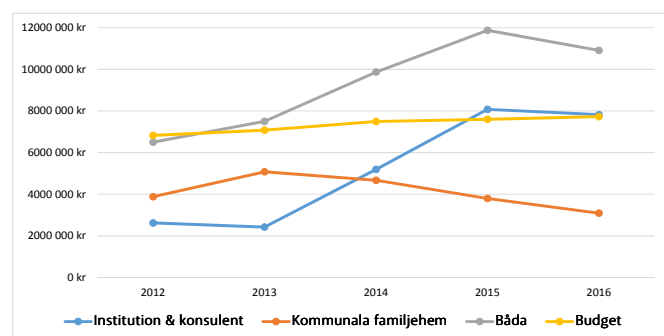
Socialnämnden Kostnader, Tkr	Bokslut 2015	Bokslut 2016	Budget 2016	Avvikelse 2016
Nämnd	616	584	951	367
Gemensam administration	10 605	10 252	13 199	2 947
Individ- och familjeomsorg	43 956	42 183	42 210	27
Vård och omsorg	123 421	130 720	128 713	-2 007
Funktionsnedsättning (LSS)	30 571	33 566	30 352	-3 214
Summa	209 168	217 305	215 425	-1 880

Socialnämndens resultat för 2016 innebär ett underskott med -1,9 mnkr, vilket innebär att nämnden har överskridit budgeten med 0,9 %.

Verksamhetsområdet Nämnd redovisar ett överskott om 0,4 mnkr till följd av att anslaget för oförutsedda kostnader inte har behövt utnyttjas. Gemensam administration redovisar ett överskott om 2,9 mnkr i enlighet med de sparåtgärder som beslutades under året. Dessa innebär vakanshållning av tjänster inom staben samt att medel för rehabiliteringsåtgärder inte använts till fullo.

Individ och familjeomsorgen redovisar balans gentemot budget. Ett underskott om -3,2 mnkr för placeringar av barn- och ungdomar kompenseras med överskott avseende bland annat försörjningsstöd (1 mnkr) och personalkostnader (1,1 mnkr). Kostnaden för placeringar av barn och ungdomar uppgick till 11 mnkr, varav 8 mnkr avsåg placeringar på institutioner respektive konsulentstödda familjehem och 3 mnkr placeringar inom kommunala familjehem. Kostnaderna för placeringar har ökat markant sedan 2011 medan budgeten i princip varit oförändrad sedan 2012. 2016 innebär dock ett litet trendbrott med en minskning av kostnaderna med 0,9 mnkr jämfört med 2015.

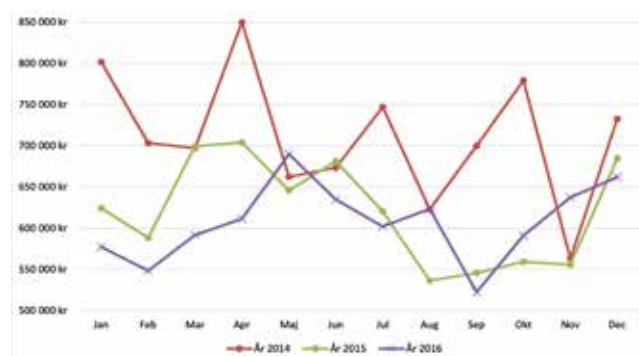
Diagram: Kostnad per barnplacering, 2012-2016

Vård och omsorg redovisar en negativ budgetavvikelse om -2 mnkr. Det är negativa avvikelser inom områdena hemvård, demensorganisation samt pool- och vakansverksamhet.

Funktionsnedsättning redovisar ett underskott om -3,2 mnkr varav personlig assistans -1,1 mnkr, gruppboende -0,7 mnkr och poolverksamhet -0,8 mnkr. Underskottet inom personlig assistans beror på fler ärenden där kommunen går med underskott, bland annat på grund av att den statliga ersättningen inte har ökat i samma takt som löneutvecklingen.

Diagram: Försörjningsstöd, 2014-2016

Kultur- och fritidsnämnden

Det var härligt trångt vid spårcentralen på Rankås fritidsområde när det nya elljusspåret invigdes den 18 oktober. Många Tibrobor passade också på att gå på husesyn när det nyrenoverade biblioteket, Framtidens bibliotek, invigdes den 28 januari. Även idrottsfestivalen, då Joshi Helgesson fick ta emot priset som årets idrottsutövare av Robin Söderling, var välbesökt och uppskattad. Foto: Charlotte Jernbom och Jacob Mako

Ordförande: Jörgen Strende (S)

Förvaltningschef: Pelle Ekholm

Uppdrag

Kultur- och fritidsnämnden har det politiska ansvaret för all kommunal kultur- och fritidsverksamhet. Kultur & Fritid, nämndens förvaltningsorganisation, stödjer nämnden genom att initiera frågor, ta fram underlag för beslut och utveckla verksamheter utifrån de mål och riktlinjer som kommunfullmäktige och nämnden fastställt.

Kultur & Fritid organiserar och ansvarar för kultur- och fritidsarrangemang och aktiviteter med prioritering mot barn och ungdom. I kommunen ska det finnas ett rikt utbud av film, konst, musik, teater och utställningsverksamhet samt idrotts- och motionsaktiviteter. Utbudet skapas och lyfts fram i samverkan med föreningar, organisationer och enskilda såväl inom som utom kommunen. Förvaltningen fördelar bidrag till föreningar och organisationer, förvaltar anläggningar inom verksamhetsområdet samt beslutar om upplåtelse och avgifter för dessa anläggningar.

Viktiga händelser under året

Sista lördagen i januari invigdes det ombyggda biblioteket, Framtidens bibliotek. Ombyggnationen och utformningen av biblioteket har rönt stor uppmärksamhet och ett antal olika studiebesök har genomförts. På invigningsdagen fick allmänheten möjlighet att ta sig en titt på det nya biblioteket, vilket många passade på att göra.

På Äldrecentrum invigdes biblioteksfilialen, "Låneboa", i mitten av januari. Det innebär att Äldrecentrums besökare både kan beställa, hämta och lämna medier samt ha tillgång till lite böcker, tidskrifter och några dagstidningar.

Den 15 april arrangerades Tibros tredje idrottsfestival i Tibroparken. En jury utsåg sju pristagare i kategorierna Årets idrottsutövare, Årets tränare, Årets manliga och kvinnliga junior, Årets prestation, Årets evenemang och Årets förening. Allmänheten röstade fram Eija Tapio i Tibro Gymnastikförening till årets idrottsprofil. Samtliga vinnare belönades med en glasstaty, som specialdesignats av Tibro Glasverkstad. Årets mästare uppmärksammades också i samband med idrottsfestivalen och jubilarerna Tibro AIK 100 år och Tibro HK 50 år fick utrymme att berätta om sina jubileer med perspektiv på både historien, nutiden och framtiden.

Det socioekonomiska projektet inom Skattegårdsområdet har utvecklats positivt och en näridrottsplats för spontanidrott har anlagts i området. Aktiviteterna på den nya idrottsplatsen kunde starta lagom till jullovet. Den officiella invigningen sker våren 2017.

Genom ett extra statsbidrag har ett omfattande sommarlovsprogram för ungdomar mellan 6 till 15 år kunnat genomföras. Aktiviteterna har genomförts i samverkan med enskilda, föreningar och med egen personal.

I oktober invigdes det nya elljusspåret i Rankås av Anders Eriksson med familj. Spåret har fått en delvis ändrad sträckning och en helt ny energisnål LED-belysning.

Framtid

2017 kommer att bli ett mycket intensivt år för Kultur & Fritid med ett antal projekt, aktiviteter och verksamhet som både bidrar till Tibro fortsätter att vara en bra kommun att bo i och att Vision Tibro förverkligas.

Ett stort antal motioner och medborgarförslag som rör Kultur & Fritids verksamhetsområde kommer att behandlas under 2017 med sikte på ett eventuellt genomförande under 2018 och senare.

Ramförstärkningar i budget 2017 innebär en fortsatt satsning på Tibro Idrottskommunen med ökade möjligheter att lyfta fram och ta tillvara på Tibros idrottsprofilers insatser som goda ambassadörer för kommunen. Förstärkningarna möjliggör även en satsning på kulturen, där biblioteket får en ännu större roll som mötesplats och nav för övrig kultur i kommunen.

I visionens anda är det viktigt att erbjuda ett stort utbud av aktiviteter som gör att kommunens invånare har tillgång till en meningsfull fritid. Detta är en av framgångsfaktorerna för att skapa tillväxt i Tibro.

Förvaltningen ska fortsätta skapa miljöer som sticker ut genom att initiera och genomföra olika projekt och aktiviteter som väcker uppmärksamhet såväl inom som utom kommunen. Satsningen på socioekonomiskt arbete fortsätter. Bland annat startas

Den 4 oktober togs det första spadtaget till Tibros första näridrottsplats i bostadsområdet Skattegården. Foto: Charlotte Jernbom

ett nytt projekt i Brittgårdsområdet under första kvartalet 2017. Verksamhetens inriktning blir integration med arkitektur, konst och estetik som ingredienser. Ytterligare en näridrottsplats planeras.

Västra Götalandsregionen fortsätter stödja Tibros satsning på att utveckla Inredia till en mötesplats och ett utvecklingsnav. Detta sker både inom ramen för utvecklandet av Kultursystem och Kulturstrategiska uppdrag. Konceptet Inredia ska förverkligas och under de närmaste åren kommer kommunen att få ta del av den potential som finns i huset och konceptet, som i hög grad bygger på samverkan mellan olika aktörer.

Ett ännu tätare samarbete med barn- och utbildningsförvaltningen kommer att innebära bättre utnyttjande av både personella och ekonomiska resurser med större möjligheter för barn och ungdomar att aktivt medverka i och ta del av ung kultur i Tibro.

Årets ekonomiska resultat

Kultur- och fritidsnämnden <i>Kostnader, Tkr</i>	Bokslut 2015	Bokslut 2016	Budget 2016	Avvikelse 2016
Nämnd	2 164	2 243	2 320	77
Kultur	9 477	9 825	9 613	-212
Fritid	5 902	5 676	5 545	-131
Förebyggande	3 960	4 308	4 147	-161
Summa	21 503	22 052	21 625	-427

Årets underskott beror på lönekostnader för personal som slutat sin anställning och till viss del dubbel bemanning, ökade

kapitaltjänstkostnader, inköp för att ersätta inventarier i samband med inbrott och kraftigt ökade kostnader för feriepraktikanter.

Kollektivtrafiknämnden

Ordförande: Rolf Eriksson, S

Chef: Frida Blomqvist

Uppdrag

Kollektivtrafiknämnden är en gemensam nämnd för kommunerna Hjo, Tibro och Karlsborg och består av två ledamöter och två ersättare från vardera kommun. Nämndens uppdrag är att företräda kommunerna i samverkansfrågor gällande kollektivtrafikens utveckling. Samverkan sker framförallt med Västra Götalandsregionen som är ansvarig kollektivtrafikmyndighet och Västtrafik som planerar och utför trafiken. Viss allmän kollektivtrafik finansierar nämnden själv, genom tillköpsavtal med Västtrafik. I nämndens uppdrag ligger också myndighetsutövning gällande färdtjänst och riksfärdtjänst. Nämnden bistås av kollektivtrafikkontoret i Tibro kommun, som är värdkommun. På uppdrag av ansvarig nämnd i respektive kommun hanteras också frågor som rör verksamhetsresor. Exempel på sådana resor är skolskjutsar och resor i samband med socialtjänstens verksamhet.

Viktiga händelser under året

Kommunerna har en samverkansroll i arbetet med kollektivtrafikens strategiska utveckling. Under slutet av 2015 genomfördes en marknadsföringsinsats med syfte att öka resandet med flextrafiken i alla tre kommuner med bra resultat. Resandeökningen har bibehållits under 2016. Under året har en revidering av trafik-

försörjningsprogram färdtjänst och riksfärdtjänst 2016–2019 genomförts. I början av året slutfördes en upphandling gällande skolskjuts för Hjo kommun med start efter sommaren. Avtalet tilldelades samma entreprenör som tidigare. Året har även inneburit nya utmaningar i form av att ordna skolskjuts för nyanlända elever.

Framtid

Under 2017 kommer arbetet med revideringen av regionens trafikförsörjningsprogram slutföras. Programmet styr den strategiska inriktningen och vägleder Västtrafik i arbetet med att utveckla kollektivtrafiken. För såväl politiker som tjänstemän handlar det om att bevaka och föra fram intressen.

För att öka tillgängligheten för kollektivtrafiken i Karlsborgs tätort kommer regionbusslinjerna under nästa år få en ny start- och sluthållplats i tätortens norra del. Det innebär att flera invånare kommer att få ett väsentligt bättre turutbud.

För kollektivtrafiknämnden finns fortsatt behov av att prioritera det interna arbetet med rutiner och arbetssätt, vilket i förlängningen gagnar kommuninvånare och uppdragsgivare i form av förbättrad service.

Under 2017 kommer kollektivtrafikkontoret att slutföra upphandlingar gällande skolskjuts för Tibro kommun samt verksamhetsresor för Tibro och Karlsborgs kommuner.

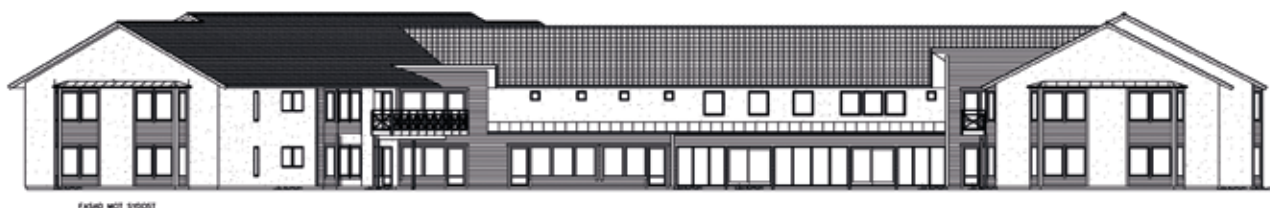
Årets ekonomiska resultat

Kollektivtrafiknämnden Kostnader, Tkr	Bokslut 2015	Bokslut 2016	Budget 2016	Avvikelse 2016
Tibro kommun	1 260	1 035	1 600	565
varav trafik	769	592	1 003	411
varav administration	491	443	597	154
Hjo kommun	1 339	1 126	1 707	581
varav trafik	848	683	1 110	427
varav administration	491	443	597	154
Karlsborgs kommun	1 565	1 101	1 857	753
varav trafik	1 074	661	1 260	599
varav administration	491	443	597	154

Nämndens administrationskostnader är något lägre än budgeterat. Detta beror framförallt på lägre kostnader för löner och sociala avgifter till följd av en delvis outnyttjad tjänst under delar av året.

För den kollektivtrafik som finansieras genom så kallade tillköpsavtal med Västtrafik är årets kostnader lägre än budgeterat för alla tre kommunerna. Avvikelsen beror på Västtrafiks slutavräkning för 2015 som påverkar årets resultat positivt och att resandeökningen i flextrafiken inte riktigt når upp till beräknad nivå. För färdtjänst och riksfärdtjänst redovisas ett bättre resultat än budgeterat, vilket också prognoserna under året visat. Resandet har under senare år minskat i de tre kommunerna och trots årliga nedräkningar av budgeten för färdtjänsten är kostnaden även för 2016 lägre än förväntat.

Byggnads- och trafiknämnden

Antalet bygglovsansökningar ökade under 2016. 16 nya villor har uppförts under året och byggnads- och trafiknämnden har beviljat bygglov för den nya förskolan Snickarvallen, det nya äldreboendet som presenteras här ovanför samt flerbostadshus i kvarteret Örnen. Ritning: Linkarkitektur

Ordförande: Gunnel Johansson, S

Förvaltningschef: Svante Andrén

Uppdrag

Samhällsbyggnadsförvaltningen fullgör byggnadsnämndens myndighetsansvar inom plan- och bygglovsverksamheten och trafikområdet. I nämndens budget finns också kommunens avgift till Miljösamverkan Östra Skaraborg, MÖS.

Plan- och bygglagen från 2011 reglerar mycket av nämndens myndighetsutövning.

Viktiga händelser under året

Nämnden har under 2016 anordnat och även deltagit i fortsatt gemensam utbildning kring nämnduppdraget. Utbildningen har skett tillsammans med politiker från Karlsborg och Hjo.

Antalet ansökningar om bygglov ökade 2016. Totalt handlades 167 bygg- och anmälningsärenden. Några av dessa gällde större objekt som Snickarvallens förskola och det nya äldreboendet och flerbostadshusen i kvarteret Örnen. Dessutom har det byggts 16 nya villor, de flesta i Bråbacka men även några i Häggetorp.

Kommunens planberedskap får anses vara god. Under året har det gjorts sju detaljplaner och fyra stycken är påbörjade. Arbetet med att fullfölja gestaltningsplanen pågår.

Tabell: Statistik, byggnads- och trafiknämnden

År	2014	2015	2016
Antal bygg- och anmälningsärenden	154	160	167
Antal antagna detaljplaner	5	8	7

Övergången till digitalisering av alla inkommande bygglovshandlingar pågår. Det arbetet fortsätter även under 2017.

Framtid

Nämnden kommer att prioritera arbetet med planer och lokalisering av beslutade skolor framöver. Under 2017 ska även ett nytt bostadsförsörjningsprogram vara klart.

Undersökningar pågår som ska ligga till grund för framtagning av detaljplaner för områden där det kan byggas flerbostadshus eftersom det finns en efterfrågan på lägenheter bland medborgarna.

Personalförändringar kommer att ske under det kommande året. Nyrekrytering eller utökad samverkan kan vara lösningar på det rekryteringsbehovet.

Årets ekonomiska resultat

Nämnden redovisar ett överskott på drygt 0,8 mnkr för 2016. Det stora intäktsöverskottet beror främst på några stora bygglov, bland annat för den nya förskolan och det nya äldreboendet.

Byggnads- och trafiknämnden	Bokslut 2015	Bokslut 2016	Budget 2016	Avvikelse 2016
<i>Kostnader, Tkr</i>				
Nämnd	372	370	263	-107
Fysisk detaljplanering	2 285	2 035	2 183	148
Byggverksamhet myndighet	-676	-1 275	-570	705
MÖS	1 273	1 233	1 299	66
Summa	3 254	2 363	3 175	812

Samhällsbyggnadsnämnden – skattefinansierad verksamhet

Tibro kommun rustade upp flera lekplatser och försåg dem med nya lekredskap under 2016. I Hörnebo anlades en helt ny lekplats och i stadsparken sattes bland annat en ny gunga för rullstolsburna upp. Foto: Charlotte Jernbom och Magnus Hagebratt

Ordförande: Per Gren, S

Förvaltningschef: Svante Andrén

Uppdrag

Samhällsbyggnadsnämnden och dess förvaltning har såväl lagstadgade uppgifter inom vattenförsörjning, avloppshantering, fastighetsförvaltning, skötsel av gator och vägar som frivilliga verksamheter i form av energi- och klimatrådgivning, fastighets-service, fjärrvärme, fastighetsbildning, parkskötsel, mat till elever i skolor och förskolor, mat till boende i äldreboenden, kartor och inköp. Hyrda verksamhetslokaler samt investeringar och kapitaltjänstkostnader ingår också i förvaltningens ansvar och budget.

Samhällsbyggnadsförvaltningen fullgör vidare byggnads- och trafیکنämndens myndighetsansvar inom plan- och bygglovsverksamheten och hanteringen av trafikfrågor.

Viktiga händelser under året

Samhällsbyggnadsnämnden har haft 11 sammanträden 2016. Nämndens arbetsutskott har deltagit på en av SKL arrangerad, tvådagarskongress där intressanta frågor inom nämndens verksamhetsområde diskuterades.

I Sveriges Kommuner och Landstings årliga medborgarundersökning "Kritik på Teknik" placerade sig Tibro kommun på en

hedrande andra plats. 101 av Sveriges kommuner deltog i undersökningen som visar medborgarnas upplevda kvalitet och underhåll på kommunens gator, vägar, vatten, avlopp, parker samt renhållning.

Tibro kommun har under året anlagt en helt ny lekplats i Hörnebo där invånare nu kan spela boule, leka samt även åka skridskor på vintern. I Fagersanna har kommunen satt upp en ny lekattraktion samt bytt ut gungorna. Lekplatsen i Stadsparken har kompletterats med en gunga för rullstolsburna samt ett piratskepp för de små barnen. I Stadsparken har ett antal stora träd tagits ned och sly röjts bort för att invånarna ska känna sig mer trygga när de vistas i parken. Gångarna har även ljusats upp med hjälp av en beläggning av vit kvartsit.

Tibros skolor har renoverats på olika sätt under året. Bland annat renoverades hemkunskapsalarna på Nyboskolan hösten 2016, vilket innebär att eleverna numera har tillgång till en kreativ och förbättrad miljö att lära sig matlagning på. Smulebergsskolan och Häggetorpsskolan har haft behov av fler klassrum, vilket kommunen har löst genom att sätta upp två moduler. Samhällsbyggnadsförvaltningen ansvarade för uppsättningen, som resulterade i åtta nya klassrum.

Ransbergs skola var kommunens sista anläggning som värmdes upp med olja. Under 2016 installerades bergvärme i skolan, vilket innebär att kommunen inte längre har någon oljeuppvärmd fastighet.

Kostenheten har under året ökat andelen ekologiska varor med

Arbetet med att förverkliga Tibros gestaltungsprogram fortsatte i stadsparken 2016. Ett antal stora träd har tagits ner, sly har röjts bort och gångarna har belagts med vit kvartsit. Under året har nya klassrumsmoduler satts upp på Smulebergsskolan (mittensta bilden) och Håggetorpsskolan för att bereda plats för alla Tibroelever. Lekplatsen i Fagersanna har fått en rejäl ansiktslyftning. Foto: Magnus Hagebratt och Joakim Halaby

4 %. Numera är 25 % av all mat kommunen lagar ekologisk. 90 % av allt kött som serveras är svenskt.

Framtid

Samhällsbyggnadsförvaltningen står inför stora och roliga utmaningar tillsammans med andra förvaltningar då kommunen ska bygga en ny grundskola. Förvaltningens organisation kommer att förändras så att det finns personal med lämplig kompetens som kan arbeta med detta. Målet är att rätt personer ska fokusera på att skapa en så bra skola som möjligt. Den nya grundskolan

kommer att föra med sig en rad förändringar i kommunen. Nya planer där skolan ska placeras ska presenteras, vilket leder till ändringar i infrastrukturen som rör vatten och avlopp, parkering, vägar med mera.

Samhällsbyggnadsförvaltningen står även inför en stor utmaning verksamhetsmässigt eftersom förvaltningen kommer att behöva återbesätta personal inom vissa kompetensområden. Det kan bli svårt att få kvalificerade sökande till vissa tjänster eftersom situationen är densamma i många kommuner.

Årets ekonomiska resultat

Samhällsbyggnadsnämnden skattefinansierad verksamhet <i>Kostnader, Tkr</i>	Bokslut 2015	Bokslut 2016	Budget 2016	Avvikelse 2016
Gemensamt	8 598	8 704	9 470	820
Gata och park	9 393	8 640	9 571	931
Fastigheter	-1 507	-4 135	-2 666	1 415
Bostadsanpassning	1 179	1 005	1 100	95
Kapitaltjänst	20 661	16 583	17 300	717
Kostenheten	-44	800	0	-800
Summa	38 280	31 597	34 775	3 178

Samhällsbyggnadsnämndens verksamhet redovisar ett överskott på 3,2 mnkr för 2016.

Fastighetsförvaltningens överskott (1,4 mnkr) beror främst på lägre uppvärmningskostnader i skol- och barnomsorgsfastigheter till följd av det varma vädret. Under 2016 har förvaltningen även avverkat skog som genererat en intäkt om 0,5 mnkr.

Gata- och parkavdelningens överskott om 0,9 mnkr beror framförallt på lägre kostnader för snöröjning än förväntat. Avdelningen har även lägre energikostnader eftersom kommunens investeringar i LED-belysning nu ger en positiv effekt. Kostnaderna för löpande underhåll har också varit lägre under året jämfört med tidigare år.

Kapitalkostnaderna är 0,7 mnkr lägre än budgeterat, vilket beror på att kommunen har haft en lägre investeringstakt än planerat.

Förvaltningens kostnader för administration har under året varit lägre än budgeterat främst på grund av vakanser.

Kostenheten redovisar ett underskott (-0,8 mnkr) främst på grund av ökad bemanning i skolköken. Livsmedelskostnaderna har också ökat jämfört med tidigare år, vilket dels beror på fler matgäster samt ökade livsmedelspriser. Kommunens satsning på att öka andelen ekologiska livsmedel och andelen svenskt kött bidrar också till kostnadsökningen.

Affärsverksamhet

Under 2017 ska en ny avloppsledning grävas ner från Söroset till Kylvanäs, så att sommarstugeområdet Söroset ansluts till det kommunala avloppsledningsnätet. Under senare delen av 2016 återupptogs projekteringen av denna ledning. Foto: Jacob Ingelsson

Verksamhet och prisnivå

Tibro kommuns affärsdrivande verksamheter består av vatten och avlopp (VA), fjärrvärme samt renhållning.

Fjärrvärme

Fjärrvärmens i Tibro är uppdelad på två aktörer. Kommunen ansvarar för leverans av värme till bostadsfastigheter och verksamheter i centrum medan Neova levererar till kunder i industriområdena. Kommunen köper biproducerad värme från Neova och säljer den vidare till sina kunder.

Viktiga händelser under året

Under 2016 har ledningar installerats till kommunens nya äldreboende i kvarteret Örnen. Ett 15-tal villor utmed Gäregatan och Anderstorp svägen har under 2016 anslutits till det kommunala fjärrvärmennätet.

Framtid

Fjärrvärme anses vara ett bra värmealternativ och anslutningsgraden i utbyggda områden är god vilket gör att det inte är tro-

ligt med många nya anslutningar framöver. Tibrobyggs två nya punkthus i kvarteret Örnen kommer anslutas under 2017. I framtiden kan det även bli aktuellt att installera fjärrvärme för den nya grundskolan i kommunen.

Årets ekonomiska resultat

Årets resultat för fjärrvärmeverksamheten är 0,2 mnkr, vilket skuldbokförs mot kollektivet.

Renhållning

Kommunalförbundet Avfallshantering Östra Skaraborg, AÖS, ansvarar sedan drygt 15 år för renhållningen i Tibro. Verksamheten är helt avgiftsfinansierad. I direktionen för kommunalförbundet finns politisk representation från Tibro. Årliga träffar sker mellan tjänstemän inom AÖS och Samhällsbyggnad. Ansvaret för gamla tippar ligger kvar hos kommunen.

Viktiga händelser under året

Under året har arbetet med att införa insamling av matrester fortsatt. Hushållen får tillgång till en brun tunna avsedd för matavfall och annat som är lämpligt för rötning.

Våren 2016 byttes en problemfylld del av tryckavloppsledningen i sommarstugeområdet Bråbacka ut. Foto: Johan Larsaeus

Miljörapporter och undersökningar på äldre, nedlagda tippar fortsätter enligt plan.

Årets ekonomiska resultat

Kommunen får årligen en summa per invånare från AÖS som ersättning för att återställa gamla deponier. Ersättningen ska också täcka kostnader för provtagning från nedlagda deponier. Renhållningsverksamhetens resultat för 2016 är 0,1 mnkr.

VA-verket

Kommunens VA-verksamhet har sedan några år en gemensam organisation med grannkommunerna Hjo och Karlsborg. Verksamheten i Tibro omfattar cirka 15 mil ledningar, fem vattentäcker, ett reningsverk, en infiltrationsanläggning samt ett 15-tal pumpstationer.

Viktiga händelser under året

Under våren byttes en problemfylld del av tryckavloppsledningen ut i området Bråbacka.

Mycket tid och planering har under 2016 lagts på projekt Söroset. Projektet har en bruttobudget om cirka 6 mnkr och arbetet påbörjas i januari 2017.

Verksamheten får för närvarande många förfrågningar från fastighetsägare utanför tätorterna avseende anslutning av enskilda avlopp till det kommunala avloppsnätet i och med Miljösamverkan Östra Skaraborgs (MÖS) beslut om att döma ut gamla infiltrationsanläggningar. Arbetet sker utifrån följande prioriteringsordning; Sörosets ledning, Karlshaga öster om Tibro samt landsbygden norr om Tibro.

Affärsdrivande verksamhet Skuld till kollektiven	Bokslut 2016	Bokslut 2015
Vatten och avlopp	4 049	3 142
Fjärrvärme	7 057	6 830
Renhållningsverk	1 600	1 474
Summa	12 706	11 446

Resultaträkning VA-verksamheten, tkr		
	2016	2015
Intäkter	13 180	13 516
Kostnader	-10 228	-11 132
Avskrivningar	-1 688	-1 523
Verksamhetens nettokostnad	1 264	861
Finansiella intäkter	0	0
Finansiella kostnader	-356	-600
Årets resultat*	908	261

*Redovisas som en skuld/fordran till kollektivet.

Av samhällsbyggnadsförvaltningens gemensamma kostnader belastar 15 % VA-verksamheten.

Balansräkning VA-verksamheten, tkr		
	2016	2015
Tillgångar:		
Anläggningstillgångar	14 240	15 219
Omsättningstillgångar	0	0
Summa	14 240	15 219
Eget kapital och skulder:		
Eget kapital (skuld till VA-kollektivet)	4 050	3 142
varav årets resultat	908	261
Skulder	10 190	12 077
varav långa skulder	471	451
varav korta skulder	9 719	11 626
Summa	14 240	15 219

Framtid

Verksamheten gör bedömningen att fler fastighetsägare på landsbygden kommer att kontakta kommunen med önskemål om anslutning till det kommunala avloppsnätet. Samhällsbyggnadsnämnden kommer att fatta beslut om var, när och hur dessa anslutningar ska göras.

Verksamheten har identifierat ett kommande behov av att uppgradera kommunens reningsverk. Detta för att uppnå en ökad kapacitet samt en förbättrad rening av vattnet.

Årets ekonomiska resultat

För 2016 redovisar VA-verksamheten ett överskott på 0,9 mnkr.

Kommunala bolag

AB Tibrobyggen

VD: Claes Jägevall

Ordförande: Hans Dahm

Uppdrag

Bolaget ska i allmännyttigt syfte och med iakttagande av kommunallagens lokaliseringsprincip främja bostadsförsörjningen i Tibro kommun. Detta sker genom förvaltning av ägda flerbostadshus som innehåller både bostäder och lokaler. I bolagets verksamhet och uppdrag ingår också att i lämplig omfattning uppföra nya fastigheter för bostäder och lokaler. Verksamheten ska bedrivas enligt affärsmässiga principer.

Ägarförhållanden

AB Tibrobyggen ägs till 100 % av Tibro kommun.

Viktiga händelser

Upphandling av bolagets förvaltning har genomförts under året. Nytt förvaltningsavtal har tecknats med Riksbyggen för åren 2017–2021.

Under året har byggnationen av ett nytt äldreboende med 40 omsorgsbostäder med tillhörande gemensamma lokaler dragits igång i kvarteret Örnen. Projektet har en kostnadsram på 75,5 mnkr och planeras vara färdigställt våren 2018. Hela anläggningen kommer att hyras av Tibro kommun för äldreomsorg. De som bor på äldreboendet på Fredsgatan kommer att flytta in i det nya äldreboendet när det är inflyttningsklart.

Uppförandet av två flerbostadshus i fyra våningar med totalt 38 bostadslägenheter har också påbörjats i kvarteret Örnen. Det projektet kommer löpa parallellt med äldreboendeprojektet.

Båda projekten uppförs i linje med tidigare antagen detaljplan för området. Kommunfullmäktige har tillstyrkt bolagets planer och beviljade bolaget kommunal borgen för båda projektens finansiering redan 2015.

Under året har bolaget också gjort omfattande åtgärder inom kvarteret Brittgården. Bland annat har Karl-Gustafs väg byggts om för att höja säkerheten för både bilister och fotgängare.

Vidare har bolaget under året bidragit till finansieringen av en näridrottsplats i Skattegården med 0,8 mnkr. Bidraget påverkar bolagets redovisade resultat, men styrelsen ser stora samhällsekonomiska värden i tillkomsten av anläggningen. Genom att etablera en ny mötesplats skapas nya förutsättningar för människor att mötas och engagera sig i olika aktiviteter tillsammans.

Framtid

Under åren 2017 och 2018 kommer en stor del av bolagets resurser att användas för genomförandet av projekten i kvarteret Örnen. Vidare kommer underhållsarbeten i beståndet att fortsätta på en hög nivå.

Planeringen av ombyggnationen av äldreboendet på Fredsgatan

Under 2016 påbörjades byggnationen av ett nytt äldreboende och två flerbostadshus med totalt 38 lägenheter i kvarteret Örnen. Illustration: Linkarkitektur

som ska avvecklas har redan påbörjats för att arbetet med att återställa dessa lokaler till vanliga bostäder ska kunna genomföras under 2018.

Ekonomi

AB Tibrobyggens ekonomiska ställning är fortsatt god. Det är främst tre faktorer som bidrar till situationen:

- Efterfrågan på bostäder i Tibro är mycket stor, vilket innebär att vakanskostnaderna är minimala. Denna situation har varit rådande i flera år nu, och som kösituationen ser ut så bedöms den fortsätta även under 2017–18.
- Låg inflation och ett extremt lågt ränteläge bidrar till ökad förmåga att utöka insatserna med periodiskt underhåll, vilket dels bidrar till att bolaget kan erbjuda attraktiva bostäder, dels få långsiktig värdetillväxt i bolagets fastigheter.
- Genomförd omstrukturering av företagets låneportfölj och möjligheten att finansiera bolaget med kommunal borgen via Kommuninvest.

Årets resultat före bokslutsdispositioner uppgår till 2,6 mnkr (2015: 4,3 mnkr) efter att resultatet belastas med 17,4 mnkr (2015: 15,1 mnkr) för periodiskt underhåll. Resultatet har också belastats med 0,8 mnkr för bidraget till näridrottsplatsen på Skattegården.

Bolagets underhållsåtgärder har under året varit mycket omfattande och långt högre än genomsnittet för de senaste fem åren. Styrelsen ser mycket positivt på att det är möjligt att underhålla befintliga fastigheter i nämnd omfattning i den befintliga ekonomin.

Bolaget räntekostnader har minskat i takt med hur ränteläget har utvecklats. År 2013 uppgick räntekostnaderna till 5,8 mnkr, 2014 till 5,1 mnkr, 2015 till 3,3 mnkr och 2016 till 1,9 mnkr. Snitträntan exklusive borgensavgift uppgick 2016 till 0,48 %.

Den redovisade soliditeten har sjunkit från 13 % till 7 %. Bolaget har ett fritt eget kapital på 19 mnkr. Balansomslutningen ökade till 457 mnkr från 300 mnkr för år 2015. Nettoomsättningen för 2016 var 64,3 mnkr (2015: 62,9 mnkr).

Tibro Elnät AB, Koncern

VD: Tord Toverland
Ordförande: Bengt Ferm

Uppdrag

Tibro Elnät AB tillhandahåller elnät inom ett område som innefattar tätorterna Tibro och Fagersanna samt omkringliggande landsbygd. Dotterbolaget Tibro Energi AB erbjuder tjänster för elhandel och bredband.

Ägarförhållanden

Moderbolaget Tibro Elnät AB, är helägt av Tibro kommun. Tibro Elnät AB äger i sin tur Tibro Energi AB och Tibro Energi AB äger 30 % i HjoTiBorg AB och 25 % i Bredband Östra Skaraborg AB, BÖS.

Viktiga händelser

Energiomsättning

Under 2016 har Tibro Elnät AB ökat energiomsättningen med 5,4 % jämfört med 2015, vilket är mycket glädjande; 94 073 167 KWh mot föregående års 89 224 854 KWh. Förhoppning finns om att detta är en trend och inte bara väderberoende.

Investeringar och underhåll

Förstärkningar har utförts i Fagersannområdet med en ny transformatorstation vid Spethult samt byte av en befintlig transformatorstation vid Fagersanna Idrottsplats. Förstärkning av lågspänningsnätet har utförts vid Spethult samt även rivning av tre kilometer stolpledning. En ny, cirka 3 kilometer lång högspänningskabel har lagts ner från Björkhult mot Marhult som ska ersätta befintlig luftledning. Ett flertal serviser har förberetts för nybyggnation i Tibro tätort.

Ett tiotal gamla kabelskåp har bytts ut mot nya under året. Vidare har 250 elmätarbyten utförts och cirka 20 effektmätare har verifierats. Bolaget genomför nu en översyn inför en eventuell uppgradering av mätvärdeinsamlingssystem. Detta för att anpassning ska kunna ske utifrån de normer som träder i kraft från och med 2018.

Solcellsanläggning/mikroproduktion

Med låga elpriser och fortfarande relativt höga priser på solcellsanläggningar har installationen av egna produktionsanläggningar inte tagit fart i Tibro. Bolaget har endast anslutet två anläggningar på nätet under 2016.

Avbrott

Tibro Elnät AB har haft få oaviserade avbrott under året och bara ett som rörde en mellanspänningsanläggning. Det avbrottet berodde på en felaktigt utförd klottersanering utförd av en extern firma. De övriga har varit på lågspänningsnätet och bara berört ett fåtal kunder vid varje tillfälle. Bolaget har under året haft ett antal aviserade avbrott men dessa har utförts i samråd med kunderna. Med andra ord fortsätter Tibro Elnät AB att ha mycket hög tillgänglighet på elnätet.

Framtid

Tibro Elnät AB kommer att behöva reinvestera i elnätet mer än tidigare. Många anläggningar börjar bli relativt gamla och en ny regleringsmodell från myndigheten kommer att kräva investeringar i större grad än tidigare..

Verksamhetsplan

Tibro Elnät AB ska verka för att vara en lokal infrastrukturbyggare med hög kvalitet och med kunden i fokus. Vårt elnät och bredbandsnät ska hålla hög standard med få avbrott och bolaget ska tillhandahålla tjänster med god kvalitet.

Ekonomi

Koncernens omsättning för 2016 uppgick till 77,6 mnkr (2015: 72,3 mnkr). Resultat efter skatt uppgick till 1,9 mnkr (2015: 3,0 mnkr).

Moderbolaget Tibro Elnät AB:s resultat uppgår till 0,6 mnkr (2015: 0,2 mnkr). Bolaget har ett fritt eget kapital på 2,8 mnkr (2015: 2,1 mnkr) och en soliditet på 58 % (2015: 44 %).

Tibro Energi AB

Uppdrag

Verksamheten omfattar inköp och försäljning av el, bredbandstjänster samt byggnation av optofibernet inom främst Tibro kommun. Bolaget tillhandahåller även drift samt underhåll på kommunens gatubelysningsanläggningar.

Ägarförhållanden

Tibro Energi AB ägs till 100 % av Tibro Elnät AB. HjoTiBorg AB är ett inköpsbolag som ägs av Tibro Energi AB 30 %, Hjo Energi Elhandel AB 30 %, Karlsborgs Energi Försäljning AB 30 % och Almnäs Elhandel 10 %.

Bredbandstjänster köps till viss del av Bredband Östra Skaraborg AB, BÖS, som ägs av Elhandelsbolagen i Tibro, Hjo, Karlsborg och Tidaholm till 25 % var.

Viktiga händelser

Elhandel

Föregående år såldes 61 247 MWh och 2016 års försäljning har uppgått till 64 450 MWh vilket är en ökning med drygt 5 %. 2016 har bolaget skrivit avtal med 325 banvisningskunder, det vill säga kunder utan avtal inom Tibro Elnät:s koncessionsområde. 75 kunder har avslutat sina avtal under året. Förhoppningen är att bolaget ska fortsätta öka försäljningen samt vara en bra och lokal leverantör till kunder i Tibro med omnejd även 2017.

Stadsnät

Utbyggnadstakten av bredband har ökat till följd av ett styrelsebeslut som fastslår att Tibro Energi AB ska erbjuda samtliga invånare i kommunen bredband innan 2018 års utgång.

2016 färdigställdes bredbandsnätet i hela Hörnebo samt i Språttebo. Nybyggnation har skett i Katrineberg, Smuleberg samt utmed Breviksvägen och Anderstorpsvägen. Tillsammans med

2016 slutfördes utbyggnaden av bredbandsnätet i Hörnebo och Sprättebo och det lades ner bredbandskabel i Katrineberg, Smuleberg och utmed Breviksvägen och Anderstorpsvägen (se bilden ovan). Förberedelser för bredbandsanslutning har även skett i både Ångermanland och andra områden under året. Målet är att kunna erbjuda samtliga kommuninvånare bredband senast i slutet av 2018. Foto: Tibro Elnät AB

Transmissionsakuten har bolaget också byggt klart västra Ångermanland samt färdigställt all grävning i östra Ångermanland. Utöver detta pågår grävningsarbeten i andra områden samt planering inför utbyggnaden i Grönhult och Fagersanna som ska få bredband under kommande år.

Kraftstationen Brokvarn

Brokvarn har tyvärr råkat ut för ett haveri på turbin nummer ett och efter reparation av denna valde Tibro Energi AB att även renovera turbin nummer två. Detta blev kostsamt för bolaget både i renoveringskostnader och uteblivna intäkter på produktion. Produktionen under 2016 har varit 237 MWh mot föregående års 419 MWh. Bolagets toppår hitills var 2012 med 591 MWh. Förhoppningen är att kraftstationen under 2017 får ett bra år med mycket vatten och färre driftstörningar.

Vindkraft

Vindkraftverken vid Äskekärr inom Kråkvind AB fortsätter att producera mindre än beräknat och styrelsen har sett över flera möjligheter både för att öka produktionen men även för att optimera intäkter och reducera kostnader.

Personal och kundtjänst

Första januari 2016 överfördes all personal från Tibro Elnät AB till Tibro Energi AB. Detta var ett led i den renodling av Tibro Elnät som genomfördes under 2015–2016. Under 2016 förstärktes kundtjänstavdelningen och totalt finns nu 17 anställda vid Tibro Energi AB.

I september genomfördes en omorganisation med en anläggningsavdelning som handhar all byggnation av el och optofiber-nät samt en kundtjänstavdelning som sköter allt administrativt arbete samt försäljning av el, tv och bredband.

Framtid

Tibro Energi ska verka för att vara ett lokalt elhandelsalternativ för kommunens invånare. Bolaget ska fortsätta sitt miljöengagemang och erbjuda kunderna miljöriktig energi samt vara det naturliga valet för kunder som önskar en nära kontakt.

Ekonomi

Tibro Energis omsättning för 2016 uppgår till 60,0 mnkr (2015: 44,0 mnkr). Resultatet för verksamheten är 0,1 mnkr (2015: 0,3 mnkr).

Kommunal verksamhet som utförs av kommunalförbund

Miljösamverkan Östra Skaraborg, MÖS

Uppdrag

Kommunalförbundet Miljösamverkan Östra Skaraborg, MÖS, ska i sitt arbete bidra till hållbar utveckling som syftar till att tillförsäkra dagens och morgondagens invånare en hälsosam och god miljö.

Kommunerna Falköping, Hjo, Karlsborg, Skövde och Tibro är medlemmar i kommunalförbundet. Förbundets område omfattar cirka 114 000 invånare och Miljönämnden ansvarar för tillsyn enligt miljöbalken för cirka 2 200 verksamheter och för livsmedelskontrollen av cirka 900 verksamheter. Förbundet styrs av en direktion som består av kommunstyrelsernas ordförande och vice ordförande i medlemskommunerna.

Medlemmarnas andelar i förbundet för 2016 beräknas utifrån befolkningens mängd per den 31 december 2014. Detta innebär följande fördelning: Falköping 28,8 %, Hjo 7,9 %, Karlsborg 6,1 %, Skövde 47,5 % samt Tibro 9,7 %.

Direktionen fattar beslut om budget, bokslut, direktionsriktlinjer och andra frågor av övergripande och styrande karaktär. Miljönämnden ansvarar för kommunernas tillsyn enligt miljöbalken samt livsmedelskontroll.

Verksamhet

Under 2016 genomförde Miljösamverkan 2 525 tillsyns- och kontrollinsatser. Tillsynen är i ett helhetsperspektiv genomförd på ett effektivt och ändamålsenligt sätt inom alla områden.

Under året har MÖS, i linje med miljönämndens mål om att tillsynen ska prioriteras med utgångspunkt från vattenstatus, genomfört ett flertal projekt med just detta fokus. Förutom arbetet med de små avloppen har bland annat verksamheters utsläpp till grundvattnet kontrollerats.

Kommunalförbundet har kontrollerat att inomhusmiljön hos de HVB-hem och asylboenden inom området följer gällande lagkrav. På grund av de stora flyktingströmmarna har den här typen av boende ökat.

Under året har förbundet kontrollerat städningen på alla förskolor och skolor inom området. Det här är ett arbete som påbörjades redan 2014 i skolorna när de nya allmänna råden om städning förskolor och skolor kom. MÖS har konstaterat att kvaliteten på städning behöver höjas i många skolor.

När det gäller livsmedelskontrollen har bland annat kosttillskott kontrollerats. Detta är en snabbt växande bransch som inte har kontrollerats särskilt mycket tidigare. Det vi kontrollerat är att produkternas hälsopåståenden är godkända enligt EU:s lagstiftning.

Vidare har Länsstyrelsen under 2016 granskat vår livsmedelskontroll och tobakstillsyn. Länsstyrelsen kunde inte konstatera några avvikelser. Flera positiva bedömningar gjordes, bland annat att den planerade kontrollen är strukturerad och att beredskapsplaner finns för såväl livsmedel som dricksvattenanläggningar.

MÖS har under året dragit igång löpande insiktmätningar för

Snabbfakta, mnkr	2016	2015
Balansomslutning	10,4	9,0
Årets resultat efter finansiella poster	1,9	0,8
Eget kapital	5,9	4,8
Summa skulder och avsättningar	4,4	4,1
Nettoinvesteringar	0,2	0
Antal anställda	40	40

samtliga medlemskommuner där verksamhetsutövare får svara på vad de anser om förbundets arbete.

Resultat

MÖS visar ett resultatöverskott på 1,9 mnkr för 2016. Överskottet förklaras av lägre kostnader än förväntat, intäkterna är i linje med budget.

Kommunalförbundet hade per den 31 december 2016 ett eget kapital på 5,9 mnkr. Eftersom förbundet har fattat beslut om att det egna kapitalet inte får överstiga 4,0 mnkr ska 1,9 mnkr återbetalas till medlemskommunerna under 2017.

Framtid

Världen har vid FN:s klimatkonferens i Paris 2015 enats om ett nytt klimatavtal. Klimatförändringarna orsakar ett ökat behov av att säkra viktiga samhällsfunktioner som dricksvattenförsörjning och avloppshantering.

Vattendirektivet med den nya vattenförvaltningsperioden 2015–2021 medför ett ökat fokus på vattenkvalitetsnormerna och vattenfrågorna.

Högfluorerade ämnen är extremt svårnedbrytbara i miljön och kan orsaka mycket långsiktiga problem. Forskning har också visat att vår dricksvattentäkt Vättern har en högre koncentration av mikroplaster än vad som finns i Östersjön.

Krig och andra problem i världen har medfört att migrationen har ökat. En ökning av antalet asylsökande i Sverige i kombination med den rådande bostadsbristen medför att nygamla arbetsuppgifter med trångboddhetsproblematik återkommer inom hälsoskyddstillsynen.

Det senaste årets många fall av livsmedelsfusket visar att det finns behov av att ha ett fortsatt stort fokus på livsmedelskontroll och ta krafttag mot fusket.

Räddningstjänsten Östra Skaraborg, RÖS

Uppdrag

Räddningstjänsten Östra Skaraborg är ett kommunalförbund med sju medlemskommuner, Skövde, Mariestad, Hjo, Tibro, Töreboda, Karlsborg samt Gullspång. Inom RÖS geografiska område ska förbundet ansvara för räddningstjänst och förebyggande brandskydd enligt lagen om skydd mot olyckor, LSO, samt tillståndsgivning och tillsyn enligt lagen om brandfarliga och explosiva varor, LBE. Uppdraget är att förhindra och begränsa olyckor, förbereda och genomföra räddningsinsatser, vidta åtgärder efter olyckor och medverka i samhällets krishantering. Tilldelad ekonomi och resurser i övrigt utgör grundfundamentet i verksamheten. RÖS ska i samverkan med andra öka insikten och förståelsen för vikten av att förebyggande åtgärder vidtas i syfte att förebygga och identifiera möjliga risker samt olyckor.

Verksamhet

2016 har verksamheten genomförts i enlighet med fastställt handlingsprogram. Under året har organisationen fortsatt sitt utvecklingsarbete med organisationen, personal, materiel och metoder.

Myndighetsutövningen i form av tillsyner har minskat i omfattning till följd av ett förändrat arbetssätt som tar mer tid i anspråk för ärendehantering. Vidare har vakanser bidragit till att ytterligare begränsa myndighetsutövningen. RÖS uppnår inte målen gällande myndighetsutövning 2016.

Antalet insatser under året motsvarar i stort föregående år. 2015 larmades räddningstjänsten till 1598 larm och 2016 till 1535 larm. Den i särklass största andelen larm utgörs av trafikolyckor. En fortsatt ökning av trafikolyckor kan konstateras. Brand i byggnad har ökat ytterligare i antal, vilket påvisar en sedan 2015 bruten nedåtgående trend gällande sådana bränder. Sju personer har tyvärr omkommit till följd av olyckor under året.

Avfallshantering Östra Skaraborg, AÖS

Verksamhet

Avfallshantering Östra Skaraborg, AÖS, är ett kommunalförbund som ansvarar för den kommunala renhållningsskyldigheten i de nio medlemskommunerna Falköping, Gullspång, Hjo, Karlsborg, Mariestad, Skövde, Skara, Tibro och Töreboda.

Den 1 januari 2016 blev Gullspångs och Mariestads kommuner medlemmar i AÖS. I och med medlemskapet har personalstyrkan nästan fördubblats. Egen regiverksamhet med sophämtning och återvinningscentraler har utökats i och med de båda nya kommunerna.

Insamlingen av matavfall fortsätter med nya områden både bland villahushåll och i flerbostadshus. Under våren startade Tibrobyggen matavfallssortering i ett område och har därefter fyllt på med fler områden, totalt cirka 450 lägenheter. Sorteringen fungerar bra och Tibrobyggen visar ett stort engagemang i frågan.

Resultat

AÖS resultat för 2016 är negativt med -8,6 mnkr och det budgeterade resultatet för året är -6,7 mnkr.

Inom personaltjänsten fortsätter pensionsavgångarna och nyrekryteringar som en följd därav. Rekrytering av deltidspersonal inom RÖS geografiska område fortsätter att vara en prioriterad uppgift. Tendens finns att det även blir svårare att rekrytera heltidspersonal.

Förbundets operativa ledningsförmåga har stärkts genom prioriterad stabutbildning. Vad avser utvecklingen av materiel så har projektet med att omsätta andningsskydden fullföljts. Anskaffning av fordon har genomförts enligt plan. Inom ramen för extern samverkan fortgår arbetet med krishanteringsrådet Skaraborg samt samverkan med övriga räddningstjänster i Skaraborg. Samarbetet mellan räddningstjänsterna i Västra Götaland har under året förstärkts och få nu anses som etablerat. Det genomförs under benämningen RädksamVG, Räddningstjänstssamverkan Västra Götaland. Den operativa avdelningens organisationsöversyn har fullföljts under året med ett gott resultat.

Ekonomi har i huvudsak löpt enligt plan. Resultatet för året visar på ett överskott på 1 092 tkr. Det ekonomiska resultatmålet, ett nollresultat, är uppått.

Framtid

I det tidsmässigt korta perspektivet kommer stor kraft att läggas på att skapa möjligheter till ett fortsatt nyttjande av övningsfältet vid Hasslum. I det längre perspektivet kommer RÖS ledning att fortsätta arbetet med att tillsammans med respektive medlemskommun analysera och skapa förutsättningar för en fortsatt långsiktigt hållbar utveckling av räddningstjänsten. Detta arbete bedrivs mot bakgrunden av den samhällsförändring som sker över tid och hur räddningstjänsten bör utvecklas för att möta morgondagens krav på räddningstjänst. Från och med 2017 bedöms begränsningar i att lösa uppgiften uppstå om nuvarande givna ekonomiska ramar fortsatt kommer att gälla.

Soliditeten uppgår till 68,8 % vilket innebär att det finansiella målet om att soliditeten inte får understiga 35 % är uppfyllt. Den ekonomiska ställningen är fortsatt god med ett eget kapital om 64 mnkr. Det egna kapitalet har trots det negativa resultatet ökat under året eftersom de nya medlemskommunerna bidragit med ett kapitaltillskott på cirka 21 mnkr.

Framtid

Än så länge har förbundet en god ekonomisk ställning med ett stort eget kapital, mycket tack vare kapitaltillskott från nya medlemskommuner.

Införandetakten för matavfallssortering kommer att öka under de två år som återstår innan målet ska vara uppfyllt, vilket innebär att kostnaderna kommer fortsätta öka. När matavfallssortering är införd i samtliga kommuner stabiliseras kostnadsnivån. Insamlingsverksamheten är i nuläget underfinansierad och justeringar i taxan kommer på sikt att vara nödvändiga för att öka intäkterna och möta kravet på budget i balans.

Redovisningsprinciper

Tibro kommun följer den kommunala redovisningslagen, men saknar en fullständig dokumentation av redovisningssystemet som lagen i 2 kap 8 § föreskriver.

Rådet för Kommunal Redovisning, RKR, har till uppgift att utveckla god redovisningssed i kommuner och landsting och lämnar rekommendationer i redovisningsfrågor. Kommunen följer i stort dessa rekommendationer.

Anslutningsavgifter

Anslutningsavgifter för vatten, avlopp och fjärrvärme skuldbokförs för att sedan intäktföras successivt i takt med investeringens avskrivningstid. I balansräkningen redovisas denna post under långfristiga skulder.

Bidrag till infrastrukturella investeringar

Enligt rekommendation 6.2 ska medfinansiering av infrastrukturella satsningar från kommuner tas upp i balansräkningen med en avskrivningstid på max 25 år alternativt redovisas som en kostnad i resultaträkningen.

I bokslut 2014 redovisade Tibro kommuns framtida medfinansiering av E20 som en kostnad i resultaträkningen. Kostnaden har indexuppräknats med 3 % fram till och med det förväntade utbetalningsdatumet 2018 och totalt har drygt 7 mnkr bokförts som en övrig avsättning. Det skuldbokförda beloppet har inte reviderats i bokslut 2016. Index har hittills utvecklats i en lägre takt än 3 % men osäkerhet om slutligt utbetalningsdatum och kommande indexutveckling gör att kommunen tillämpar en försiktighetsprincip och ej reviderar ner åtagandet.

Investeringsbidrag

Investeringsbidrag redovisas som en långfristig skuld och återförs under anläggningens nyttjandeperiod.

Materiella anläggningstillgångar

Anläggningstillgångar har i balansräkningen upptagits till anskaffningsvärdet efter avdrag för planenliga avskrivningar. Färdigställda investeringar aktiveras och läggs upp som en tillgång i balansräkningen.

Till investeringar räknas kapitalvaror som kostar mer än ett basbelopp. Köp av datorer/IT-utrustning betraktas som en driftskostnad (reinvestering).

Från och med räkenskapsåret 2014 ska materiella anläggningar delas upp i separata komponenter om skillnaden i nyttjandeperiod är väsentlig mellan anläggningens olika delar. Enligt RKR:s rekommendation 11.4 har komponenterna i allmänhet olika långa nyttjandeperioder och skrivs därför av separat. Återanskaffning av en komponent ska anses vara anskaffning av en ny anläggningstillgång.

Rekommendationen anger även att äldre, större anläggningar ska delas upp i komponenter. När det gäller kommunens större befintliga verksamhetslokaler så är det främst skollokaler med låga bokförda värden. Tibro kommun kommer ej dela upp dessa i komponenter då bedömningen är att det i nuläget inte skulle påverka redovisningen väsentligt.

Under 2016 har komponentredovisning av planerat underhåll på fastigheter tillämpats. För 2017 kommer även investeringar avseende planerat asfaltsunderhåll komponentindelas. Tibro kommun använder sig av följande komponenter för fastigheter:

Fastigheter	År
Mark	0
Markanläggning	30
Stomme	80
Stomkomplettering	30
Yttertak (tätskikt och avvattning)	30
Fasad (ytbeklädnad, fönster, dörrar)	25-35-50-80
Inre ytskikt	20
El, tele, hiss, ventilation	25
Teknik	15
Värme och sanitet	40
Storkök	20

Tabellen nedan visar kommunens komponenter för gata; kategorier av anläggningar samt komponenternas andel av anskaffningsvärdet och avskrivningstid. Någon komponentfördelning görs inte gällande gatubelysning, trafiksignaler, lekplatser eller parker.

Gata		Andel	År
Huvudgata	Väggkropp	80 %	0
	Slitlager	20 %	15
Lokalgata	Väggkropp	80 %	0
	Slitlager	20 %	40
Gång- och cykelväg	Väggkropp	90 %	0
	Slitlager	10 %	40
Parkerings	Väggkropp	80 %	0
	Slitlager	20 %	40
Torg	Väggkropp	60 %	0
	Slitlager	40 %	40

För övriga investeringar tillämpas följande avskrivningstider:

Inventarier	10 år (alt 5 år)
Arbetsmaskiner	10 år (alt 5 år)
Transportmedel	5 år (alt 10 år)

Pensionsskulden

Uppgifter avseende pensionsskulden återfinns både i balansräkningen och utanför denna enligt den så kallade blandmodellen.

Kommunens samlade pensionsskuld uppgick till 249,7 mnkr den 31/12 2016. Under avsättning finns 8,3 mnkr redovisat. Som ansvarsförbindelse finns upptaget de pensionsförpliktelser som har intjänats före 1998. Åtagandet uppgår till 241,5 mnkr i bokslutet 2016.

Tibro kommun följer rekommendation 2.1 om särskild avtalspension och visstidspension, som säger att avsättningen och ansvarsförbindelsen även ska omfatta förtroendevaldas pensioner.

Redovisning av leasingavtal

RKR har i rekommendation nummer 13.1/2006 behandlat redovisning av leasingavtal. Man skiljer på två typer av leasingavtal, finansiella och operationella. Ett finansiellt kan sägas motsvara ett köp av ett objekt medan ett operationellt motsvarar hyra av objektet. Syftet med klassificeringen är att ge en rättvisande bild av leasingavtalet.

I rekommendationen anges att ett leasingavtal med en avtalstid på högst tre år får redovisas som ett operationellt leasingavtal oavsett om det annars följer kriterierna för ett finansiellt avtal. Leasingavgiften för operationella leasingavtal (exklusive avgifter för service, försäkring och underhåll) fördelas linjärt över leasingperioden.

Kommunen har ingen förteckning över aktuella leasingavtal. Vid årsskiftet finns inga för ekonomiavdelningen kända finansiella leasingavtal.

Särredovisning av den avgiftsfinansierade verksamheten

Den avgiftsfinansierade VA-verksamheten ska, enligt den VA-lag som började gälla 2007, redovisas i en särskild resultat- och balansräkning. Av tilläggsupplysningar ska det framgå hur huvudman "fördelat kostnader som varit gemensamma med annan verksamhet som huvudmannen drivit".

I bokslut 2013 lyftes det ackumulerade resultatet avseende VA ur det egna kapitalet och redovisades istället som en skuld till VA-kollektivet i balansräkningen. Tanken är att över- och underskott avseende VA-verksamheten ska jämnas ut över en treårsperiod.

Från och med bokslut 2014 redovisas även det ackumulerade resultatet från fjärrvärme- och renhållningsverksamheten som en skuld/fordran i balansräkningen. Resultatet har tidigare redovisats som en specificerad del av det egna kapitalet. Även för dessa verksamheter är det tänkt att över- och underskott ska jämnas ut över tid.

Sammanställd redovisning (Koncernen)

Den sammanställda redovisningen upprättas enligt den kommunala redovisningslagen kapitel 8. Redovisningen är upprättad

enligt förvärvsmetoden. Med förvärvsmetoden menas att vid förvärvstillfället förvärvat eget kapital i kommunala bolag eliminerats, varefter intjänat kapital räknats in i koncernens eget kapital.

Utgångspunkten för koncernredovisningen är balans- och resultaträkningarna för kommunen och dotterföretagen. Interna mellanhavanden mellan de ingående enheterna i koncernen elimineras i allt väsentligt. Att sedan dra samman kommunen och företagens räkenskaper till en redovisningsenhet kallas konsolidering.

Kommunens samlade verksamhet

Kommunen har förändrat innehållet i årsredovisningen något och har försökt att närma sig kraven i RKR:s rekommendation 8.2 om sammanställd redovisning. Rekommendationen innehåller bland annat omfattande krav på redovisningen av kommunens samlade verksamhet. Fortsatt utveckling kommer att ske för att förbättra denna redovisning.

Tillfälligt statsbidrag för mottagning av flyktingar

Riksdagen beslutade i december om ändringsbudget för 2015 som innehöll tillfälligt statsbidrag till kommunerna med anledning av flyktingsituationen. Tibro kommun erhöll 18,3 mnkr. Kommunen har följt Rådet för kommunal redovisningsrekommendation och periodiserat intäkten från utbetalningsmånaden fram till december 2016. Detta innebär att 1,4 mnkr intäktsförs 2015 och 16,9 mnkr intäktsförs 2016.

Justeringar av jämförelsebelopp

I bokslut 2016 har följande jämförelsebelopp för 2015 justerats:

- Kommunkoncernens verksamhetsintäkter samt verksamhetskostnader för 2015 var för höga då 28 mnkr i eliminerings saknades. Detta har korrigerats i resultaträkningen samt i not 1 och 2.
- Det ingående värdet för kommunkoncernens ansvarsförbindelse, not 21, har justerats med 0,4 mnkr för 2015 då belopp för Tibro Elnät AB med koncern ej ingick.
- Tibro kommuns borgensåtagande gentemot Tibrobyggen för 2015 har justerats upp med 3,3 mnkr då ett lån felaktigt antogs ha inteckning som säkerhet.

Sjukfrånvaro

I årsredovisningen ska uppgifter om årets sjukfrånvaro framgå. Sådana uppgifter finns inte tillgängliga för 2016. Bakgrunden är omfattande problem med det nya lönesystem som Skövde kommun (Tibros leverantör av lönehanteringstjänster) infört under hösten 2016.

Resultaträkning

	Not	Kommunen		Kommunkoncernen	
		2016	2015	2016	2015
Verksamhetens intäkter	1, 8	252 851	207 582	346 793	300 561
Verksamhetens kostnader	2, 8	-785 084	-728 142	-862 594	-798 624
Avskrivningar	3	-17 217	-16 026	-29 459	-27 931
Verksamhetens nettokostnader		-549 450	-536 586	-545 260	-525 994
Skatteintäkter	4	416 884	403 597	416 884	403 597
Generella statsbidrag och utjämning	5	174 563	140 038	174 563	140 038
Resultat före finansiella poster		41 997	7 048	46 187	17 640
Finansiella intäkter	6	15 908	18 178	16 291	18 361
Finansiella kostnader	7	-1 086	-2 763	-3 287	-6 129
Resultat efter finansiella poster		56 819	22 464	59 191	29 872
Extraordinära intäkter		0	0	0	0
Extraordinära kostnader		0	0	0	0
Skatt		0	0	-545	-1 387
Uppskjuten skatt, enligt årsredovisn.		0	0	-339	0
Uppskjuten skatt, obeskattad reserv		0	0	-310	309
Årets resultat		56 819	22 464	57 997	28 795

Balansräkning

	Not	Kommunen		Kommunkoncernen	
		2016	2015	2016	2015
Anläggningstillgångar					
Immateriella anläggningstillgångar		0	0	0	0
Materiella anläggningstillgångar	9	253 382	242 972	588 062	552 618
Finansiella anläggningstillgångar	10	12 178	12 177	12 240	11 836
Summa anläggningstillgångar		265 560	255 149	600 302	564 454
Omsättningstillgångar					
Exploateringsmark	11	16 212	16 500	16 212	16 500
Förråd m m.	12	157	192	2 202	1 903
Fordringar	13	78 647	62 010	74 559	75 346
Kortfristiga placeringar	14	210 342	161 836	361 563	179 636
Kassa och bank	15	57 364	74 389	87 358	97 139
Summa omsättningstillgångar		362 723	314 927	541 895	370 524
Summa tillgångar		628 283	570 076	1 142 197	934 978
Eget kapital, avsättningar och skulder					
Eget kapital	16	441 943	385 124	520 524	462 527
varav årets resultat		56 819	22 464	57 997	28 795
Avsättningar					
Avsättningar till pensioner	17	8 255	6 494	8 255	6 494
Övriga avsättningar	18	7 060	7 060	13 312	12 846
Summa avsättningar		15 315	13 554	21 567	19 340
Skulder					
Långfristiga skulder	19	5 778	4 556	401 302	250 694
Kortfristiga skulder	20	165 247	166 841	198 804	202 417
Summa skulder		171 025	171 397	600 106	453 111
Summa eget kapital, avsättningar och skulder		628 283	570 076	1 142 197	934 978

Ansvarsförbindelser avseende pensionsförpliktelser
 Övriga ansvarsförbindelser

Not 21
 Not 22

Kassaflödesanalys

	Not	Kommunen		Kommunkoncernen	
		2016	2015	2016	2015
DEN LÖPANDE VERKSAMHETEN					
Årets resultat		56 819	22 464	57 997	28 795
Justering för ej likviditetspåverkande poster	23	17 798	17 091	33 879	29 664
Minskning av avsättningar p g a utbetalningar		0	0	0	0
<i>Medel från verksamheten före förändring av rörelsekapital</i>		74 617	39 555	91 876	58 459
Ökning/minskning kortfristiga fordringar	13	-16 636	3 512	1 073	2 990
Ökning/minskning kortfristiga placeringar	14	-48 506	-30 748	-181 927	-48 548
Ökning/minskning förråd, varulager och exploateringstillg.	11,12	332	7 916	-299	7 753
Ökning/minskning kortfristiga skulder	20	-1 594	31 181	-3 612	40 912
Kassaflöde från den löpande verksamheten		12 010	51 416	-92 889	61 566
INVESTERINGSVERKSAMHETEN					
Investering i immateriella anläggningstillgångar		0	0	0	0
Försäljning av immateriella anläggningstillgångar		0	0	0	0
Investering i materiella anläggningstillgångar		-29 231	-13 424	-69 334	-34 791
Försäljning av materiella anläggningstillgångar		4 003	846	2 235	1 207
Investering i finansiella anläggningstillgångar	10	0	-9 159	-1	-9 301
Försäljning av finansiella anläggningstillgångar		0	0	0	0
Kassaflöde från investeringsverksamheten		-29 228	-21 737	-67 100	-42 885
FINANSIERINGSVERKSAMHETEN					
Nyupptagna lån		0	0	150 608	0
Amortering av långfristiga skulder		0	0	0	-4 237
Ökning av långfristiga fordringar		0	0	-400	0
Minskning av långfristiga fordringar		0	0	0	0
Minskning av avsättningar p g a utbetalningar		0	0	0	0
Kassaflöde från finansieringsverksamheten		0	0	150 208	-4 237
Årets kassaflöde					
Årets kassaflöde		-17 025	29 679	-9 781	14 444
Likvida medel vid årets början	15	74 389	44 710	97 139	82 695
Likvida medel vid årets slut	15	57 364	74 389	87 358	97 139

Noter

Not 1 Verksamhetens intäkter	Kommunen		Kommunkoncernen	
	2016	2015	2016	2015
Försäljningsintäkter	11 458	12 004	11 458	12 004
Taxor och avgifter	51 924	47 839	51 924	47 839
Hyror och arrenden	9 490	11 560	9 940	11 560
Bidrag	129 723	82 423	129 723	82 423
Försäljning av verksamhet och konsulttjänster	46 440	48 152	46 440	48 152
Exploateringsintäkter	170	159	170	159
Realisationsvinster	3 647	555	3 647	555
Övriga intäkter	0	4 890	93 941	97 869
Summa verksamhetens intäkter	252 851	207 582	346 793	300 561

Not 2 Verksamhetens kostnader	Kommunen		Kommunkoncernen	
	2016	2015	2016	2015
Löner och sociala avgifter	-475 105	-434 487	-475 105	-434 884
Pensionskostnader	-29 870	-27 079	-29 870	-27 079
Inköp av anläggnings- och underhållsmaterial	-10 617	-16 308	-10 617	-16 308
Bränsle, energi och vatten	-11 280	-11 191	-11 280	-11 191
Köp av huvudverksamhet	-65 082	-70 551	-65 082	-70 551
Lokal- och markhyror	-24 695	-22 868	-24 695	-22 868
Övriga tjänster	-83 881	-60 472	-83 881	-60 472
Lämnade bidrag	-33 130	-33 572	-33 110	-33 572
Realisationsförluster och utrangeringar	-1 342	-8 411	-1 342	-8 411
Bolagsskatt	0	0	-638	-585
Övriga kostnader	-50 102	-43 280	-126 974	-113 177
Summa verksamhetens kostnader	-785 084	-728 142	-862 594	-798 624

Not 3 Avskrivningar	Kommunen		Kommunkoncernen	
	2016	2015	2016	2015
Avskrivning immateriella tillgångar	0	0	0	0
Avskrivning byggnader och anläggningar	-14 742	-14 295	-25 326	-22 279
Avskrivning maskiner och inventarier	-2 475	-1 731	-4 133	-5 652
Nedskrivningar	0	0	0	0
Summa avskrivningar	-17 217	-16 026	-29 459	-27 931

För uppgift om avskrivningstider, se avsnittet redovisningsprinciper på sidan 54.

Not 4 Skatteintäkter	Kommunen		Kommunkoncernen	
	2016	2015	2016	2015
Preliminär kommunalskatt	418 687	403 958	418 687	403 958
Preliminär slutavräkning innevarande år	454	-828	454	-828
Slutavräkningsdifferens föregående år	-2 257	466	-2 257	466
Summa skatteintäkter	416 884	403 597	416 884	403 597

SKL:s prognos för årets avräkningslikvid -206 kr/invånare
 Antal invånare 2015-11-01: 10 955
 Prognos enligt SKL i bokslut 2015 43 kr/invånare
 Slutavräkning enligt SKL 85 kr/invånare
 Att korrigera 2016 42 kr/invånare
 Antal invånare 2014-11-01: 10 848

Not 5 Generella statsbidrag och utjämning	Kommunen		Kommunkoncernen	
	2016	2015	2016	2015
Inkomstutjämningsbidrag	137 091	123 397	137 091	123 397
Kommunal fastighetsavgift	18 471	18 036	18 471	18 036
Bidrag för LSS-utjämning	2 556	1 241	2 556	1 241
Generella bidrag från staten	0	817	0	817
Tillfälligt statsbidrag, mottagning flyktingar	16 919	1 350	16 919	1 350
Kostnadsutjämningsavgift	-99	-5 511	-99	-5 511
Strukturbidrag	0	1 128	0	1 128
Regleringsbidrag/avgift	-375	-420	-375	-420
Summa generella statsbidrag och utjämning	174 563	140 038	174 563	140 038

Not 6 Finansiella intäkter	Kommunen		Kommunkoncernen	
	2016	2015	2016	2015
Vinst värdepapper	12 958	13 661	12 958	13 661
Aktieutdelningar	1 471	1 955	1 471	1 955
Ränteintäkter	5	1 454	5	1 454
Övriga finansiella intäkter	1 474	1 108	1 857	1 291
Summa finansiella intäkter	15 908	18 178	16 291	18 361

Not 7 Finansiella kostnader	Kommunen		Kommunkoncernen	
	2016	2015	2016	2015
Förlust värdepapper	-718	-1 932	-718	-1 932
Räntekostnader	-31	-22	-1 348	-22
Ränta på pensionsavsättningar	-70	-144	-70	-144
Övriga finansiella kostnader	-267	-665	-1 151	-4 031
Summa finansiella kostnader	-1 086	-2 763	-3 287	-6 129

Not 8 Jämförelsestörande poster	Kommunen		Kommunkoncernen	
	2016	2015	2016	2015
Återbetalda försäkringspremier AFA	0	4 890	0	4 890
Nedskrivning exploatering Bråbacka	0	-8 403	0	-8 403
Summa jämförelsestörande poster	0	-3 513	0	-3 513

Not 9 Materiella anläggningstillgångar	Kommunen		Kommunkoncernen	
	2016	2015	2016	2015
Mark, byggnader och tekniska anläggningar				
Anskaffningsvärde	427 257	448 458	967 952	937 952
Ackumulerade avskrivningar	-233 696	-219 463	-412 189	-406 285
Ackumulerade nedskrivningar	0	0	0	0
Bokfört värde	238 561	228 995	554 838	531 667
<i>Linjär avskrivning tillämpas för samtliga tillgångar. För tillämpad avskrivning, se avsnittet Redovisningsprinciper.</i>				
Maskiner och inventarier				
Anskaffningsvärde	26 981	23 702	48 386	39 359
Ackumulerade avskrivningar	-12 161	-9 727	-15 162	-18 408
Ackumulerade nedskrivningar	0	0	0	0
Bokfört värde	14 821	13 975	33 224	20 951
<i>Linjär avskrivning tillämpas för samtliga tillgångar. För tillämpad avskrivning, se avsnittet Redovisningsprinciper.</i>				
Mark, byggnader och tekniska anläggningar				
Redovisat värde vid årets början	448 458	440 412	930 919	904 529
Investeringar	26 328	8 699	40 580	35 061
Anskaffningsvärde av avyttringar och utrangerade anläggningstillgångar	-2 127	-627	-4 472	-1 612
Nedskrivningar	0	0	0	0
Återförda nedskrivningar	0	0	0	0
Ingående avskrivningar	-219 462	-205 434	-406 286	-382 142
Avskrivningar	-14 694	-14 296	-25 279	-25 165
Ackumulerade avskrivningar av avyttringar och utrangerade anläggningstillgångar	460	268	2 259	1 022
Överföring från/till annat slag av tillgång	0	0	-7 244	0
Övriga förändringar	-402	-27	24 361	-27
Bokfört värde vid årets slut	238 561	228 995	554 838	531 667
Maskiner och inventarier				
Redovisat värde vid årets början	23 658	47 890	39 315	61 770
Investeringar	3 386	4 725	9 225	6 502
Anskaffningsvärde av avyttringar och utrangerade anläggningstillgångar	-63	-28 838	-154	-28 838
Nedskrivningar	0	0	0	0
Återförda nedskrivningar	0	0	0	0
Ingående avskrivningar	-9 727	-36 767	-18 407	-44 413
Avskrivningar	-2 464	-1 731	-4 121	-2 766
Ackumulerade avskrivningar av avyttringar och utrangerade anläggningstillgångar	30	28 771	121	28 771
Överföring från/till annat slag av tillgång	0	0	7 244	0
Övriga förändringar	0	-75	0	-75
Bokfört värde vid årets slut	14 821	13 975	33 224	20 951

Not 10 Finansiella anläggningstillgångar	Kommunen		Kommunkoncernen	
	2016	2015	2016	2015
Aktier och andelar i dotterbolag	2 400	2 400		
varav Tibro Energi AB	1 000	1 000		
varav AB Tibrobyggen	1 400	1 400		
Övriga aktier och andelar	0	0	2 062	1 875
Långfristiga fordringar	0	0	400	0
Medlemsinsats Kommuninvest	9 778	9 777	9 778	9 961
Redovisat värde vid årets slut	12 178	12 177	12 240	11 836

Not 11 Exploatering	Kommunen		Kommunkoncernen	
	2016	2015	2016	2015
Bråbacka	2 392	3 000	2 392	3 000
Balteryd	3 626	3 626	3 626	3 626
Anderstorp	3 405	3 405	3 405	3 405
Södra centrum	2 772	2 772	2 772	2 772
Häggetorp Serenadgatan	1 230	0	1 230	0
Övrigt	2 788	3 697	2 788	3 697
Redovisat värde vid årets slut	16 213	16 500	16 213	16 500

Not 12 Förråd m m.	Kommunen		Kommunkoncernen	
	2016	2015	2016	2015
Kommunledningskontoret - Profilprodukter	157	192	157	192
Förråd - övrigt	0	0	2 045	1 711
Redovisat värde vid årets slut	157	192	2 202	1 903

Not 13 Fordringar	Kommunen		Kommunkoncernen	
	2016	2015	2016	2015
Kundfordringar	9 987	10 110	8 899	17 325
Statsbidragsfordringar	8 786	10 564	8 786	10 564
Skattefordringar	924	466	1 433	1 092
Förutbetalda kostnader/upplupna intäkter	53 950	40 870	55 074	42 163
Övriga kortsiktiga fordringar	5 000	0	367	4 200
Redovisat värde vid årets slut	78 647	62 010	74 559	75 345

Not 14 Kortsiktiga placeringar	Kommunen		Kommunkoncernen	
	2016	2015	2016	2015
Aktier och andra värdepapper, bokfört värde	210 342	161 836	361 563	179 636
Aktier och andra värdepapper, marknadsvärde	211 165	169 505	362 386	187 305
Orealiserad kursvinst	823	7 669	823	7 669

Not 15 Kassa och bank	Kommunen		Kommunkoncernen	
	2016	2015	2016	2015
Kassa	91	40	91	40
Bank	57 273	74 349	82 267	97 099
Kassa och bank	57 364	74 389	87 358	97 139

Not 16 Eget kapital	Kommunen		Kommunkoncernen	
	2016	2015	2016	2015
Eget kapital	441 943	385 125	520 524	462 527

Not 17 Avsättningar för pensioner och liknande förpliktelser	Kommunen		Kommunkoncernen	
	2016	2015	2016	2015
Specifikation avsatt till pensioner				
Särskild avtals-/ålderspension	0	0	0	0
Förmånsbestämd/kompletterande pension	6 643	5 226	6 643	5 226
Ålderspension	6 352	5 000	6 352	5 000
Pension till efterlevande	291	226	291	226
Summa pensioner	6 643	5 226	6 643	5 226
Löneskatt	1 612	1 268	1 612	1 268
Summa avsatt till pensioner	8 255	6 494	8 255	6 494
Antal visstidsförordnanden				
Politiker	2	2	2	2
Tjänstemän	0	0	0	0
Avsatt till pensioner (exkl. löneskatt)				
Ingående avsättning	6 494	5 174	6 494	5 174
Nya förpliktelser under året	1 741	1 318	1 741	1 318
<i>varav nyintjänad pension</i>	<i>1 738</i>	<i>2 869</i>	<i>1 738</i>	<i>2 869</i>
<i>varav ränta och basbeloppsuppräknig</i>	<i>70</i>	<i>116</i>	<i>70</i>	<i>116</i>
<i>varav ändring av försäkringstekniska grunder</i>	<i>0</i>	<i>0</i>	<i>0</i>	<i>0</i>
<i>varav pension till efterlevande</i>	<i>49</i>	<i>0</i>	<i>0</i>	<i>0</i>
<i>varav övrig post</i>	<i>-116</i>	<i>-1 667</i>	<i>-116</i>	<i>-1 667</i>
Årets utbetalningar	-324	-256	-324	-256
Förändring av löneskatt	344	258	344	258
Summa avsatt till pensioner	8 255	6 494	8 255	6 494
Aktualiseringsgrad	98 %	98 %	98 %	98 %
Summa avsättningar till pensioner	8 255	6 494	8 255	6 494

Not 18 Övriga avsättningar	Kommunen		Kommunkoncernen	
	2016	2015	2016	2015
Avsättning E20*	7 060	7 060	7 060	7 060
Avsättning skatter, obeskattad reserv	0	0	1 545	1 236
Avsättning skatter, enligt företagens årsredovisning	0	0	4 707	4 550
Övriga avsättningar	0	0	0	0
Summa övriga avsättningar	7 060	7 060	13 312	12 846

*Avsättning E20 avser Tibro kommuns framtida medfinansering av E20. Förväntat utbetalningsår 2018.

Not 19 Långfristiga skulder	Kommunen		Kommunkoncernen	
	2016	2015	2016	2015
Lån i banker och kreditinstitut	0	0	396 424	246 138
Förutbetalda intäkter som ska regleras över flera år:				
Investeringsbidrag	1 460	0	560	0
Återstående antal år (vägt snitt)	12	0	12	-
Anslutningsavgifter	4 318	4 556	4 318	4 556
Återstående antal år (vägt snitt)	15	17	15	-
Summa långfristiga skulder	5 778	4 556	401 302	250 694

Not 20 Kortfristiga skulder	Kommunen		Kommunkoncernen	
	2016	2015	2016	2015
Kortfristiga skulder till kreditinstitut/kunder	0	0	0	0
Leverantörsskulder	44 830	39 615	53 037	44 242
Moms och punktskatter	2 700	2 958	2 700	2 958
Personalens skatter, avgifter och löneavdrag	7 840	6 841	7 840	6 841
Upplupna kostnader och förutbetalda intäkter	97 056	105 845	122 406	136 796
Skuld VA-kollektivet	4 049	3 143	4 049	3 143
Skuld Fjärrvärmekollektivet	7 057	6 830	7 057	6 830
Skuld Renhållningskollektivet	1 600	1 475	1 600	1 475
Övriga kortfristiga skulder	115	134	115	134
Summa kortfristiga skulder	165 247	166 841	198 804	202 418

Not 21 Pensionsförpliktelser som inte tagits upp bland skulder och avsättningar	Kommunen		Kommunkoncernen	
	2016	2015	2016	2015
Ingående ansvarsförbindelse exkl. löneskatt	200 325	207 458	201 246	208 300
Aktualisering	848	-531	848	-531
Ränteuppräknig	1 816	1 773	1 816	1 773
Basbeloppsuppräknig	1 104	2 053	1 104	2 053
Nyintjänande	-199	180	-199	180
Ändringar av försäkringstekniska grunder	0	0	0	0
Övrig post	-950	-2 564	-1 095	-2 485
Årets utbetalningar	-8 603	-8 044	-8 603	-8 044
Summa pensionsförpliktelser	194 342	200 325	195 117	201 246
Löneskatt	47 147	48 599	47 335	48 822
Utgående ansvarsförbindelse inkl. löneskatt	241 489	248 924	242 452	250 068

Not 22 Övriga ansvarsförbindelser	Kommunen		Kommunkoncernen	
	2016	2015	2016	2015
Borgensåtaganden				
AB Tibrobyggen	394 246	244 571		
Tibro Elnät AB	5 000	5 000		
Bredband Östra Skaraborg	500	500	500	500
Summa borgensåtaganden, kommunala bolag	399 746	246 750	500	500
Tibro Film och Teater	0	29	0	29
Tibrobygdens Ridklubb	717	754	717	754
Tibro Tennisklubb	645	694	645	694
Summa borgensåtaganden, föreningar	1 362	1 477	1 362	1 477
Summa borgensåtaganden	401 108	248 227	1 862	1 977

De kommunala bolagen har efter beslut i kommunfullmäktige generella borgensramar att hålla sig inom. Upptagna belopp avser nyttjad borgen per 31/12 2016. AB Tibrobyggens borgensram är 406 000 tkr jämte därpå löpande räntor och kostnader. Tibro Elnät AB:s borgensram är 35 000 tkr.

Tibro kommun har i februari 2013, enligt beslut KF S73, ingått en solidarisk borgen såsom för egen skuld för Kommuninvest i Sverige AB:s samtliga nuvarande och framtida förpliktelser. Samtliga 286 kommuner som per 2016-12-31 var medlemmar i Kommuninvest har ingått likalydande borgensförbindelser.

Mellan samtliga medlemmar i Kommuninvest ekonomisk förening har ingåtts ett regressavtal som reglerar fördelningen av ansvaret mellan medlemskommunerna vid ett eventuellt ianspråktagande av ovan nämnda borgensförbindelse. Enligt regressavtalet ska ansvaret fördelas dels i förhållande till storleken på de medel som respektive medlemskommun lånat av Kommuninvest i Sverige AB, dels i förhållande till storleken på medlemskommunernas respektive insatskapital i Kommuninvest ekonomisk förening. Vid en uppskattning av den finansiella effekten av Tibro kommuns ansvar enligt ovan nämnd borgensförbindelse, kan noteras att per 2016-12-31 uppgick Kommuninvest i Sverige AB:s totala förpliktelser till 346 091 313 tkr och totala tillgångar till 338 153 309 tkr. Kommunens andel av de totala förpliktelserna uppgick till 498 826 tkr och andelen av de totala tillgångarna uppgick till 487 490 tkr.

Not 23 Ej likviditetspåverkande poster	Kommunen		Kommunkoncernen	
	2016	2015	2016	2015
Av- och nedskrivningar	17 217	16 026	29 459	27 931
Avsatt till pensioner	1 761	1 320	1 761	1 011
Övriga avsättningar	0	0	0	0
Förändring långfristiga periodiseringar	1222	0	0	0
Upplösning bidrag till statlig infrastruktur	0	0	0	0
Realisationsvinster	-3 647	-420	-40	-551
Övriga, ej likviditetspåverkade poster	1 245	165	2 699	1 273
Summa kortfristiga skulder	17 798	17 091	33 879	29 664

Driftredovisning

Verksamhet, belopp i Tkr	Bokslut 2016	Budget 2016	Avvikelse (tkr)	Avvikelse %
Kommunfullmäktige	-2 564	-2 650	86	3,2
Kommunstyrelsen	- 35 501	-56 600	21 099	37,3
Barn- och utbildningsnämnden	-242 824	-248 550	5 726	2,3
Byggnads- och trafiknämnden	-2 363	-3 175	812	25,6
Kollektivtrafiknämnden	-1 050	-1 600	550	34,4
Kultur- och fritidsnämnden	-22 052	-21 625	-427	-2,0
Samhällsbyggnadsnämnden	-31 597	-34 775	3 178	9,1
Socialnämnden	-217 303	-215 425	-1 878	-0,9
Summa nämndsverksamhet	-555 254	-584 400	29 144	
Finansförvaltningen	5 768	1 675	4 093	
<i>varav PO-pålägg</i>	38 408	35 100	3 308	
<i>varav pensionskostnader</i>	-35 468	-35 500	-148	
<i>varav semesterlöneskultsförändring</i>	- 1387	-1 000	-387	
<i>varav förändring upplupna löner</i>	-1 781	-500	-1 281	
<i>varav reavinst/realförluster</i>	2 301	0	2 301	
<i>varav internränta</i>	5 718	6 540	-822	
<i>varav övrigt</i>	-1 844	-2 965	1 121	
Justering för poster som ingår i finansnetto	37	0	37	
Verksamhetens nettokostnader	-549 450	-582 725	33 273	
Skatteintäkter och generella statsbidrag	591 447	590 225	1 222	
Finansnetto	14 822	4 500	10 322	
Resultat efter finansiella poster	56 819	12 000	44 817	
Extraordinära poster	0	0	0	
Årets resultat	56 819	12 000	44 817	

Finansiella nyckeltal fem år i sammandrag

Kommunkoncern	2012	2013	2014	2015	2016
Årets resultat, mkr	20,2	20,2	16,5	28,8	58,0
Balansomslutning, mkr	741,8	770,4	867,2	936,0	1 142

Tibro kommun	2012	2013	2014	2015	2016
Antal invånare	10 673	10 754	10 864	10 980	11 070
Antal anställda, årsarbeten	955	931	927	958	-*
Skattesats**	21,14	20,71	21,21	21,21	21,21
Skatteintäkter och generella statsbidrag, mkr	489 556	503 603	526 723	543 635	591 447
Årets resultat, tkr	20 154	14 690	13 334	22 464	56 819
Årets resultat, % av skatter och bidrag	4,1	2,9	2,5	4,1	9,6
Nettoinvesteringar, mkr	43,2	20,2	20,8	14,8	29,2
Soliditet, %	71	71	70	68	70
Soliditet inklusive ansvarsförbindelse pensioner, %	26	24	29	35	45

* Problem vid implementering av nytt HR-system medför att det korrekta antalet anställda per 2016-12-31 inte kan tas fram.

** Den 1 januari 2012 genomfördes en skatteväxling på 43 öre med Västra Götalandsregionen i samband med att ansvaret för kollektivtrafiken lämnades över från kommunen till regionen.

Tibrobyggen AB	2012	2013	2014	2015	2016
Nettoomsättning, tkr	43 657	47 314	61 742	62 939	64 316
Årets resultat efter finansnetto, tkr	2 457	2 408	1 132	4 342	2 582
Årets resultat efter skatt, tkr	1 635	966	546	1 714	884
Soliditet, %	14	16	12	13	7
Antal lägenheter	478	481	743	743	743
Vakansgrad	7	5	5	3	3

Tibro Elnät AB, koncern	2012	2013	2014	2015	2016
Nettoomsättning, tkr	63 444	78 112	73 325	72 290	77 625
Årets resultat efter finansnetto, tkr	3 501	5 878	3 353	3 836	2 498
Årets resultat efter skatt, tkr	2 743	4 570	2 606	2 974	1 904
Soliditet, %	39	46	47	44	51
Energiomsättning, GWh	107,3	98,6	89,3	88,9	94,1

Investeringsredovisning

Investering, belopp i Tkr	Utfall	Budget	Avvikelse
Skattefinansierad verksamhet:			
Ny förskola, Snickarvallen	10 716	35 000	24 284
Framtidens skollokaler	764	5 000	4 236
Utveckling Mini-Zoo	2 366	2 500	134
Bergvärme Ransbergs skola	1 487	1 500	13
Gestaltningprogram	1 151	1 500	349
Elljusspår Rankås	1 472	1 500	28
Framtidens bibliotek	1 463	1 120	-343
Fordon/maskiner	1 200	1 255	55
Näridrottsplats – Skattegården	652	1 000	348
Exploatering Serenadgatan	745	1 000	255
Pendlarparkering Fagersanna	305	400	95
Planerat underhåll fastigheter	3 379	3 000	-379
Övriga skattefinansierade investeringar	2 864	5 050	2 186
Summa skattefinansierat	28 564	59 825	31 261
Avgiftsfinansierad verksamhet:			
VA-verksamhet	667	7 000	6 333
Summa avgiftsfinansierat	667	7 000	6 333
Summa investeringar	29 231	66 825	37 594

Den ursprungliga investeringsbudgeten för 2016 uppgick till 55,5 mnkr. Till detta lades 7,6 mnkr av outnyttjade medel från 2015 års budget som överfördes samt 3,8 mnkr i form av tilläggsanslag som beslutades under året. Den totala investeringsbudgeten slutade därmed på 66,8 mnkr.

Årets nettoinvesteringar uppgick till 29,2 mnkr. 28,5 mnkr avsåg skattefinansierad verksamhet och 0,7 mnkr avsåg avgiftsfinansierad verksamhet.

I mars 2016 presenterades förstudien för en ny F-6-skola i Tibro. Projektet ska enligt beslut drivas enligt kommunens projektmodell och under hösten 2016 tillsattes en projektledare. Totalt finns 205 mnkr, varav 7 mnkr 2017, avsatta för den nya skolan som ska vara färdigställd till höstterminen 2020. Under våren 2017 kommer beslut fattas gällande skolans placering. Byggnationen kommer ske via partnering, det vill säga ritningar med mera arbetas fram tillsammans med leverantören vilket skiljer sig från en traditionell beställning.

Arbetet enligt Gestaltningprogrammet fortsatte under 2016 med en budget om 1,5 mnkr. Under året skedde fortsatt upprustning i Stadsparken med bland annat ny belysning, ny beläggning på gångar samt plantering av nya träd. Kommunen har även rustat

upp vid Tibro kvarn samt Ånapan genom nedtagning av träd samt nyplanteringar.

Exploatering av fastigheter på Serenadgatan, Häggetorp har resulterat i sju nya tomter. Dessa tomter är försedda med gata, vatten och avlopp samt el. Tomterna väntas komma ut till försäljning under 2017.

Redovisningsregler kring komponentredovisning medför att en del av det planerade fastighetsunderhållet från och med 2016 belastar investeringsredovisningen istället för driftredovisningen. Underhållsåtgärder för cirka 3,4 mnkr under året har omfattat renovering av hemkunsapsalar samt skolköket på Nyboskolan, lekhall på förskolan Kullerbyttan, två omklädningsrum i Sporthallen med mera.

För VA-verksamheten har 0,7 mnkr av 7,0 mkr förbrukats under 2016. Det låga utfallet beror främst på att förberedelsearbetet med projekt Söroset har varit mer omfattande än beräknat. Den nya ledningen blir 6,3 km lång och dras från Kylvånäs. Projektet är kostnadsbudgeterat till cirka 6 mnkr och påbörjas i januari 2017. Cirka 2/3 av projektets kostnader kommer att täckas av anslutningsavgifter.

Utveckling av Mini-Zoo

Utvecklingen av Mini-Zoo, som är ett av Tibro kommuns främsta besöksmål, påbörjades under hösten. Inom ramen för projektet, som löper över två år, ska fyra djurhus och en foderlada sättas upp. Ett befintligt hus på 150 kvadratmeter, som ska inrymma fik och personalrum, ska också flyttas till parken. Det huset ska renoveras ut- och invändigt. Nya Mini-Zoo planeras invigas inför sommaren 2017.

Total budget: 4,3 miljoner kronor, varav 2,5 mnkr 2016 och 1,8 mnkr 2017

Ny förskola, Snickarvallen

Första spadtaget för den nya förskolan Snickarvallen togs i september 2016. Projektet har en totalt budget om 35 mkr och den nya förskolan med sex avdelningar förväntas invigas hösten 2017. Förskolan byggs med ett antal särskilda hållbarhetskriterier i fokus. Bland annat kommer förskolan ha ett sedumtak, ett tak med levande växter som takbeläggning.

Total budget: 35 miljoner kronor, varav 10,7 miljoner 2016

Nytt elljusspår i Rankås

I oktober 2016 invigdes det nya elljusspåret i Rankås. Det var då 50 år sedan spåret invigdes för första gången av Sixten Järnberg 1966.

Spåret har fått en delvis ändrad sträckning och en helt ny energieffektiv LED-belysning. Även spårcentralen i Rankås har fått en allmän upprustning.

Total kostnad: 1,5 miljon kronor

Näridrottsplats Skattegården

Hösten 2016 anlade kommunen en näridrottsplats i Skattegårdsområdet. Idrottsplatsen består av en konstgräsplan med sarg som mäter 40 x20 meter där det ges möjlighet att spela fotboll, innebandy, basket och handboll. Vid sidan av planen finns en repunga och en parkour-klätterställning. En avsiktsförklaring har tecknats med ett antal idrottsföreningar i Tibro där tanken är att skapa arrangemang på arenan som är öppna för alla barn och ungdomar. Aktiviteterna startade lagom till jullovet och den officiella invigningen kommer ske våren 2017.

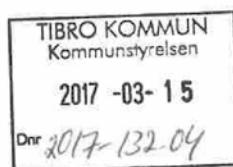
Total budget: 2,1 miljoner kronor, varav Tibro kommun 1,0 mnkr, Tibrobyggen 0,8 mnkr, Tibro AIK/Västergötlands Idrottsförbund 0,2 mnkr samt Tibro Energi 0,1 mnkr.

Revisionsberättelse

Revisorerna i Tibro kommun

1(2)

Kommunfullmäktige

Revisionsberättelse för år 2016

Vi, av fullmäktige utsedda revisorer, har granskat den verksamhet som bedrivits i styrelse och nämnder och genom utsedd lekmannarevisor den verksamhet som bedrivits i kommunens företag.

Styrelse och nämnder ansvarar för att verksamheten bedrivs enligt gällande mål, beslut och riktlinjer samt de föreskrifter som gäller för verksamheten. De har också ansvar för att det finns en tillräcklig intern kontroll och återredovisning till fullmäktige.

Revisorernas ansvar är att granska verksamhet, intern kontroll och räkenskaper samt att pröva om verksamheten bedrivits enligt fullmäktiges uppdrag och mål samt de föreskrifter som gäller för verksamheten.

Granskningen har utförts enligt kommunallagen och god revisionssed i kommunal verksamhet och genomförts med den inriktning och omfattning som vi ansett behövs för att ge rimlig grund för bedömning och ansvarsprövning.

Vi har löpande informerat oss om och prövat ansvarsutövandet via genomgång av protokoll och handlingar, granskningar av delårsrapport och årsredovisning samt möten med representanter för nämnderna och i förekommande fall information från tjänstemän. Vi har därutöver genomfört särskilda granskningar avseende anställningsrutiner, hyresavtal och bisysslor.

Årets resultat redovisas till 56,8 mnkr (22,5 mnkr år 2015) vilket kan jämföras med ett budgeterat resultat på 12 mnkr och ett finansiellt ekonomiskt mål på 6 mnkr. Balanskravet uppnås och inga underskott från tidigare år finns att återhämta. Årets resultat förklaras framförallt av överskott boende ensamkommande flyktingbarn, 17,1 mnkr, ej utnyttjat generellt statsbidrag avseende flyktingsituationen, 4,7 mnkr, realisationsvinst vid markförsäljning till kommunalt bolag, 3,8 mnkr och ett positivt finansnetto om 10,3 mnkr.

Tibro kommun har ett förvaltad finansiellt kapital med ett marknadsvärde som vid årsskiftet uppgick till 211,2 mnkr (169,5 mnkr föregående år). Kommunens bolag redovisar också positiva resultat vilket innebär att kommunens samlade verksamhet bedöms ha en god ekonomisk ställning.

Nämndernas verksamhet ger ett överskott på totalt 29,2 mnkr och där det endast är socialnämnden som redovisar ett underskott som uppgår till 1,8 mnkr.

Vi noterar att det slutliga resultatet för året är betydligt bättre än de prognoser som lämnats under året i de kvartalsvisa uppföljningar som görs på kommunnivå. Som också framgår i årsredovisningen är det en prioriterad uppgift att utveckla rutiner som säkerställer prognoser med bättre tillförlitlighet.

Three handwritten signatures in black ink, likely belonging to the auditors mentioned in the text.

Under senare år har Fågelviksgymnasiets svårigheter med ekonomi och verksamhet varit en stor fråga ur såväl ett kommunalt som ett revisionellt perspektiv. Med utgångspunkt från allt färre elever som angavs ge svårigheter att upprätthålla såväl god kvalitet som ekonomi beslutade kommunfullmäktige i mars 2016 att för om läsåret 2016/17 organisera gymnasieskolan för Tibros elever genom att köpa gymnasieskola för alla nationella program, gymnasiesärskola och introduktionsprogrammet. Som framgår av beslutet anges också att kostnaderna för att utveckla Fågelviksgymnasiet hanteras i kommande budgetprocesser.

Kommunstyrelsen och nämnderna är ansvariga för att den interna kontrollen är tillräcklig inom sina respektive ansvarsområden. Vi noterar att internkontrollplaner antagits. Dokumenterade risk- och väsentlighetsanalyser som underlag för val av internkontrollområde ser vi dock som ett fortsatt förbättringsområde.

Vi bedömer att kommunstyrelsen och nämnderna bedrivit verksamheten på ett i allt väsentligt ändamålsenligt och från ekonomisk synpunkt tillfredsställande sätt.

Vi bedömer att räkenskaperna i allt väsentligt är rättvisande.

Vi bedömer att arbetet med den interna kontrollen fortsatt att utvecklats i positiv riktning genom beslutade internkontrollplaner.

Vi bedömer att de finansiella målen uppnås och redovisas på ett riktigt sätt i årsredovisningen. För verksamhetsmålen redovisas ca hälften som endast delvis uppnådda. Vi gör ingen annan bedömning än den som görs i årsredovisningen. Vi saknar en dock en sammantagen bedömning av måluppfyllelsen för kommunfullmäktiges två mål liksom om god ekonomisk hushållning uppnås.

Vi tillstyrker att ansvarsfrihet beviljas för styrelse, nämnder och enskilda ledamöter i dessa organ.

Vi tillstyrker att kommunens årsredovisning godkänns.

Tibro kommun 2017 - 03-07

 Jan-Erik Olaussen	 Eva-Maj Johansson	 Ronny Wennerström
 Gunnar Hägg	 Kristina Häljestam	

Till revisionsberättelsen hör bilagorna granskningsrapporter från lekmannarevisor i AB Tibrobyggen, Tibro Energi AB och Tibro Energi Försäljnings AB samt PwC:s revisionsrapport avseende granskningen av årsredovisningen.

*Att lita på vår egen förmåga.
Att tro att allt är möjligt så
länge vi gör det tillsammans.
Att planera för framtiden men
leva i nuet. Att bry oss om
oss själva och andra.
Det är Tibro.*

TIBRO

Tibro kommun
Centrumgatan 17
543 80 TIBRO

Växel: 0504-180 00
kommun@tibro.se
www.tibro.se